

ДОМНИЦА МОЛДОВЯНУ ЧЕТИРИ ДЕЦА В СТАРАТА ГОРА

Превод от румънски: Гергана Стратиева, 1963

chitanka.info

Беше късно през нощта. Дъждът църцореше по покривите. Сандина четеше и клепачите ѝ се затваряха. Русите ѝ плитки, обикновено твърди и прави, сякаш бяха омекнали и висяха край ушите ѝ. Но пред замрежените очи на момиченцето изникваха приказни чудеса с вълшебни герои и феи.

Изведнъж светлината угасна. Сандина трепна. Стана от стола и уплашено притисна ръка към устата.

В същия миг в съседната стая вратата се блъсна о стената, дядо Аксенте се втурна и грабна ловджийската си пушка.

— Затвори вратата след мене и не отваряй на никого!

Сандина прешляпа боса на пръсти и сложи резето.

Постоя и се послуша. Чуваха се викове, глъч, тропот на тичащи хора.

— Крадци!... — прошепна Сандина и потръпна. — Крадат конете!...

Страх я беше в тъмното. Напипа кибрита в нишата до печката, после затърси с пръсти по полицата, докато намери една свещ.

Драсна клечка и я запали.

Сянката на ръцете ѝ заигра по стените. Момиченцето се озърна нерешително, после забучи свещта в една цепнатина на масата.

Шумът от двора се беше пренесъл към конюшните на конефермата.

Къщата потъна в мълчание.

Някакво тежко изскърцване закова момиченцето на място.

След малко около къщата се чуха глухи стъпки.

Полека, страхливо, Сандина се приближи до прозореца и отдръпна леко пердето. Залепи лице на стъклото и се взря в непрогледния мрак.

Някакъв човек в черна мушама и калпак, нахлупен над очите, се приближи и надникна вътре.

Момиченцето видя горящия му мрачен поглед и се сниши отмаляло. Пердето само се спусна и затули прозореца.

„Това е крадец! Крадец!“ — помисли си момиченцето. Кого да повика? Загаси свещта и пак отиде до прозореца.

Сега се виждаше по-добре навън. Сянката се задвижи към ъгъла на къщата.

Някой почука на вратата по особен начин и тихо произнесе няколко думи.

Момиченцето се затича да отвори, но се спря — може би не беше татко Аксенте. Искаше да попита, ала челюстите му се бяха сковали и гласът му не излизаше.

Известно време дръжката на бравата се движи, после стъпките се отдалечиха. Сега момиченцето погледна през пердето, без да го дръпва.

Същият човек се отдалечаваше бързо.

Треперещо като лист, момиченцето се приближи до леглото, дето спеше Войкица, по-малката ѝ сестричка. Искаше да я събуди, но като чу лекото ѝ дишане, и тя се поуспокои.

Седна на крайчеца на леглото и така остана до късно, когато лампите светнаха отново, дворът пак се изпълни с шум и дядо ѝ я повика няколко пъти с тих глас, за да не я стресне.

Старият Аксенте беше здравеняк, с широки рамене. Гъстите му чорлави вежди се бяха свъсили над очите, свити от тревога. С едната ръка вдигна високо фенера, а с другата окачи пушката над сандъка. Поглади няколко пъти късата си брада, после сниши фитила и сложи фенера на масата.

През това време Сандина се въртеше наоколо му е очи, разширени от страх.

— Смятам, че трябва да си легнеш — рече той, като мислеше за нещо друго.

— Какво стана? — попита тихо момиченцето.

Той го погледна. Колчем го погледнеше, очите му овлажнявала. Нали беше рожба на покойната му дъщеря от града. Какво е стеснително и слабичко. Клетото дете! А от уплахата сякаш бе станало по-русо и по-тъпичко. Кафявите му очи изглеждаха големи-големи, а стегнатите плитчици, щръкнали встрани, сякаш щяха да се отскубнат и да побегнат.

„Няма как — рече си той, — ще трябва да заведа децата в града при зетя. Тук ще се разстроят, вместо да се поправят, както смятах, когато ги доведох. Каква полза, че въздухът е хубав, щом се плашат?“

— Няма ли да ми кажеш, татко Аксенте?

Момиченцето беше скръстило ръце на гърдите и думите му трептяха като криле на пеперуда.

— Нищо няма, дядовото. Някой беше прерязал електрическите жици и толкова. Обиколих навред, тичах от конюшня в конюшня! Нощните пазачи са по местата си, конете са спокойни, кончетата кротки. Дори между чистокръвните жребци, които са толкова чувствителни, няма подплашени. Само дето Тоадер, електротехникът, вдигна такава тревога. Казва, че жиците били прерязани на три места, а никакъв чужд човек не се е приближавал нито към конюшните, нито към продуктите на стопанството, нито пък към канцелариите.

— Татко Аксенте — заговори момиченцето с разтреперан глас, — никакъв човек надникна през прозореца. Може би е искал да ни стори зло?

— И таз добра! Какво ще иска от нас? Трябва да ме е дирил някой. Тук идват хора от селото по работа. Не се плаши и хайде, върви да си легнеш, че утре ще ставаш за училище. И завий малката!

Сандина намъкна набързо нощницата и легна полекичка до сестричката си, но дълго остана с отворени очи.

Когато се събуди на другия ден, мирис на горещо мляко гъделичкаше ноздрите ѝ.

Светлина беше изпълнила стаята, въпреки че пердетата бяха спуснати. Дядо ѝ беше сварил млякото, бе обърнал мамалигата на дъската заедно с тенджерата, за да не изстива, и беше отишъл при конете.

Сандина разтърка очи и се засрами, че дядо и сам е запалил огъня. Разбърза се да се измие, да се среши и сплете плитките си, да нареди книгите си в чантата. После събуди сестричето си, среса и него, а това накара Войкица да се разхленчи, изпи набързо млякото от паницата и поръча:

— Сега ще си стоиш мирно и няма да разваляш куклите, ако искаш да играя с тебе.

И като струпа в един ъгъл разни кутийки, царевични кочани, парцалени и гумени кукли, копчета, дъсчици, книжки с картинки, Сандина облече бяла вълнена жилетка и тръгна за училище.

По пътя имаше локви, но момиченцето избикаляше внимателно, за да не изцапа обувката си.

Трябваше доста да повърви до селото, дето беше училището. Сандина се радваше, че от хълма всеки ден можеше да обгърне с поглед полетата с раззеленели ниви от едната страна, ливадата, осеяна

с бели цветя, от другата, и безкрайната гора в далечината. Колко хубаво щеше да бъде, ако се загуби нататък и срещне феи от нейните приказки и всяка ѝ подари то нещо, кое от кое по-хубаво: вълшебна ябълка, вретено, което само преде, рокля, по която блестят звездите и луната... и пантофки — целите от злато...

Рядко момиченцето можеше да си представи какво би правило след това. Другите деца от стопанството, отивайки също на училище, скоро я настигаха, закачаха я, изпреварваха я, питаха я колко е излязъл отговорът на задачата. Това, разбира се, правеха Петрика, палавникът, с прякор Птиченцето или Къдрокоска с буклите, надвиснали на челото и над ушите ѝ... Рижавия се правеше, че не чува, когато станеше дума за уроци, макар да трепереше ужасно от страх, да не би учителката да прегледа тетрадката му. Всички бяха в четвърти клас и Сандина добре знаеше, че откакто класната я похвали пред целия клас за бележките ѝ, всеки искаше да седи на един чин с нея и заедно да си учат уроците... Иначе съучениците ѝ нямаше да знаят, че докато майка ѝ беше жива и Сандина учеше в града, беше вземала винаги първа награда.

А случеше ли се да отива към селото с по-големи ученици, тя ставаше мъничка, мъничка и не смееше да вдигне поглед, все гледаше пътеката пред себе си.

Този път зад нея идваха само трима от тях. Думитрица на чичо Тоадер електротехника, Ион и Емил, наречен Госпожицата.

Думитрица се изравни със Сандина, нещо, което не беше се случвало дотогава, тъй като той изобщо не обръщаше внимание на момичетата, и рече:

— Значи си видяла някакъв непознат човек да наднича през прозорците. Тая заран дядо Аксенте вдигна всички на крак да открие у кого в стопанството е имало снощи гости от селото. Защото трябва да има някаква връзка между тая случка и прерязването на жиците.

Сандина се изчерви, но се осмели да прибави:

— Не само че погледна през прозореца, ами натисна и вратата. И казваше нещо.

— Какво казваше?

— Не чух добре — смути се момиченцето.

— Не чула! А защо имаш уши? — изсмя се Ион. — Могла си да свършиш и ти една работа, ама не те бива!

— Млъквай, Ионе — каза сериозно Думитрица, после се обърна към Сандина: — Не приличаше ли на някого от нашите хора?

— Не. И дядо ме питаше.

— Дядо Аксенте казваше, че ако не било толкова късно и ако не се боял да не бъдат отново прерязани жиците, щял да претърси жилищата в стопанството. И... нищо, нищо ли не разбра какво казваше оня до вратата?

— Стори ми се, че каза „отвори“, после... нещо като „момче“ или „тече“...

— Тече, влече, пече... Ха! Ха! Ха! — разсмя се Ион.

Момиченцето се смути. Думитрица погледна смръщено тоя присмехулко, умири го и не попита нищо повече.

Емил мълчеше. Той беше бледо, високо и слабичко момче с кестеняви коси, вчесани назад, с черни спокойни очи. И очите на Ион бяха черни, но блестящи, живи и шеговити. Ион беше винаги готов да се спусне да тича, да се катери по дърветата, да се боричка, да се присмива на всички. Сандина се боеше от него. За разлика от Ион Емил беше винаги замислен, винаги с книга под мишница и винаги говореше кротко и спокойно. Той мълчеше. Дори и в училищната лаборатория, дето прекарваше цялото си свободно време и се чувствуваше като у дома си, мълчеше и когато придружаваше баща си из конюшните. Кожата му беше бяла, мъчно загаряше от слънцето, затова момчетата лесно му измислиха прякора Госпожицата.

По едно време той запита Думитрица:

— Накрая откри ли се нещо?

— Още не.

— Мъчно е да се открадне кон. Всеки има на гърба си клеймо — началната буква на името си и на конюшнията. Дори и кончетата, които не са белязани, как ще ги изведат от двора на стопанството? Въръжен пазац, ограда от бодлива тел и нощни конегледачи, които отговарят за всяка конюшня поотделно.

— „Покритото мляко котка не го лочи“ — възрази Думитрица. — Не става дума непременно да бъдат откраднати коне. Но знаете ли каква тревога се вдигна? И колко се мъчи татко, докато открие местата, дето беше прекъснато осветлението? После тук са и парите на стопанството, продукти, фураж...

— Аз, ако искам, ще спя в плевнята да пазя сеното — придаде си важност Ион. — А че и Думитрица обича да опи в сеното...

— Да... много пъти съм спал в яслите, с конете... — усмихна се Думитрица. — Преди пет години, когато дядо беше жив, все ходех там. Той беше стар конегледач. Когато дежуреше нощно време, промъквах се и си лягах на някой куп плява. Голяма игра падаше с жребчетата! После застивах, а конете — хруп! Хруп! Хруп! Нито шумът на житните ниви, нито клокоченето на Яломица, нито свиренето на щурците не ми се харесват толкова, както това хрупаме. Ако отново станех малък, приспивната песен няма да гали душата ми така, както това хрупане на конете... И от време на време току се чуе тъничко цвилене на конче и майка му отговаря тихичко, треперливо...

— Днес на обед ще изкарат конете на паша — съобщи Емил. — Така казваше татко. Тревата е порасла достатъчно и те имат нужда да се движат на свобода, да потичат. Не им са вече достатъчни зимните боксове за разходка.

— Ще идем ли и ние следобед?... Ура-а-а! — зарадва се Ион, като видя, че Думитрица се съгласява.

— Донеси и лекарската чанта, Емиле — каза Думитрица. — Като препускат първия ден из пасището, някои коне се нараняват, ожулват се. И тъй, и тъй сега баща ти няма помощник. А знаете ли какво? Преди няколко дена пристигнаха радиопредавателни станции за отдела на жребците за разплод. Трябва всички да научим морзовата азбука. Ти, Емиле, я знаеш от лабораторията. Ако татко се съгласи да ни даде един апарат, когато отиваме на ливадата, ще бъде чудесно. Ще можем веднага да съобщаваме за всеки случай, всеки час ще научаваме атмосферните промени, новини... Ти можеш да приемаш и предаваш, нали?

— Ако апаратът е предавател и приемник същевременно, мога.

— Такъв е. — После като се обърна към Сандина: — Ако искаш, ела и ти, Сандино!

Учудено, момиченцето едва можа да отговори. Разбира се, разбира се, ще дойде! Беше готова на всичко. Не вярваше просто на ушите си.

Засегнат в своето честолубие, Ион направи неприятна гримаса към Сандина и измърмори под носа си. Какво, нима те, момчетата, не могат сами да си вършат всичко? Какво ще дири едно момиче там? Той

дори би могъл да вземе скрито един от тия апарати, за които говореше Емил, и да го занесе. А Емил се беше научил от учебника по физика и в лабораторията да издига антени, да лови вълните и си служи с морзовата азбука... Каква нужда имат от Сандина? Но чудно нещо! Думитрица пак я кани:

— Да, ела. Веднъж нашият инженер говореше с татко и му каза: „Рядкост е такъв конегледач като дядо Аксенте! Как обича конете си...“ И ти... нали си негова внучка!

Така че Ион не можеше да се противи. Задоволи се да избърза напред и като се тупна с юмрук в гърдите, заяви:

— Ще наредя аз всичко!

Същия ден следобед конезаводът се изпълни с тропот и вълнение. Конете бяха изведени в падоците, малките дворчета пред всяка конюшня, дето в студено време ги оставяха да се движат на свобода няколко часа. Там конете се сприятеляват помежду си или се сърдят един на друг, разхождат се бавно, играят или се усамотяват. Ала шега беше месец май. Дъждът беше престанал, през денк времето беше топло и пасището ги чакаше с буйна и гъста трева, недокосната от никого. Приятното ухание, носено от пролетния полъх, ги караше да душат въздуха, протегнали нетърпеливо шии, да бият с крак, да се въртят из дворчетата като в тесни клетки. Управителят, ветеринарният лекар, зоотехниците, старшите конегледачи, конярите от всички конюшни и край тях всичките деца се въртяха из двора на конефермата. Първото излизане на паша беше събитие, непознато само на малките кончета. Затова те играеха и тичаха насам-натам, неподозиращи нищо. Едва когато конете от всички дворчета бяха събрани в табун и подкарани към портите, кончетата се подплашиха, зацвилиха тъничко и разтревожени затърсиха майките си. Яхнали коне, табунджиите заобиколиха табуна. Едни от тях излязоха напред, за да насочат конете към гората, и, разбира се, да бдят да не се загуби някой по-палав кон.

Конете се притискаха един о друг, бутайки се с муцуните си. Кафявите, дорести и кулести рисаци се смесиха с белите като пяна, алести и врани коне за препускане. Слънчевите лъчи падаха по главите и лъскавите им гърбове, пречупваха се и ослепяваха очите.

Приглушеното, едва сдържано цвилене на конете, които познаваха това тръгваме, се сливаше с тътнежа на земята и припрените гласове на хората.

— Дръпнете се, деца! — извика някой и портите се разтвориха.

Предните ездаци се спуснаха в галоп надолу по шосето. Препускаха нарочно бързо, за да минат първи големия мост над река Ситару, да се пръснат оттатък, по ливадата, и да отбележат границата на пашата към гората.

След тях сякаш забушува буря. Като по даден знак конете вдигнаха глави, развяха плавно гриви, изцвилиха силно и се спуснаха напред като лавина. Чу се тропот като от градушка. Освободени, след като минаха скупчени през тортата и през моста, конете се разпръснаха, препускайки лудо надалеч по безкрайното поле, като яростни вълни по морска шир. Едва когато се сблъскаха с неумолимия обръч на табунджиите, вълните се отдръпнаха и заиграха на място подобни на червени пламъци, на блестящи снежни преспи и черни главни, святкащи с неугаснала още жар.

Кобилите с малките кончета бяха задържани назад и тичаха уморено, едно, защото вървяха в крак с малките си рожби, и друго, защото кончетата не разбираха още очарованието на пашата и не бързаха. При все това, когато минаваха моста, намери се едно палавниче, което толкова се изплаши от шума и врявата, а навярно и от реката, че скочи през парапета и се цамбурна в Ситару. Веднага двама от конярите скочиха, нагазиха във водата, както си бяха облечени, извадиха го и го понесоха към стопанството, следвани от майка му, която цвилеше тревожно.

— Кой беше тоя немирник? — запита отдалеко дядо Аксенте, като за някакво дете или някой негов внук. — Мърджелуш^[1], нали? Мърджелуш! Избършете веднага ушите му и го разтъркайте, да не изстине.

— Не куца ли? Не се ли е наранило? — приближи се ветеринарният лекар, придружен от Емил. — Да, погрижете се за ушите.

Леонте Панеш носеше кончето и го потупваше по гърба.

— Нищо му няма. Вижте го как извъръща глава засрамено. Навярно и майка му го гълчи на техния си език.

— Видяхте ли, момчета? — каза Думитрица на децата, когато минаваха заедно тичешком през портата. — Нали ви казах да изпреварим хергелето, да бъдем там, готови да помагаме. Хайде, бързайте, да не се случи пак нещо!

Тогава Емил вдигна поглед към доктора:

— Моля ти се, татко, позволи ми да отида с другарчетата си. Обещал съм... Уговорили сме се... — и се спусна след дечурлигата, които тичаха надолу.

— Не сядайте на земята — извика подире им бащата на Емил. — Земята е студена и тревата мокра. И да не смущавате конете!

Обхванати от някаква бурна радост, конете се изправяха на задните си крака, издаваха гърди напред и цвилеха с всичка сила; внезапно се спущаха и тичаха като стрели, въртяха се, шмугваха се между другите, отваряйки си път, търкаляха се по гъстата копринена трева, откъсваха стрък трева и отново препускаха по пасището, прескачайки по пътя си ракивовите храсти.

На другия ден, след като бяха играли повече от час сред табуна, четири от децата седнаха на един дебел пън, търкулнат в края на гората. Думитрица почна да чете приключенска книга от Жул Верн. Забрави всичко. Сините му очи блестяха като стомана. Сякаш той самият изживяваше изключителните случки от книгата. Колко много му се искаше да му се удаде възможност да покаже своето умение и смелост! Но къде да се прояви, когато долината е гладка като длан и гората е пребродена десетки пъти и рядко можеш да видиш там някоя изплашена лисица. Ако пресечеш нашир младата горичка, стигаш на лъката и на река Яломица и после пак село... село Микшунещ. Наистина гората се простира повече на север и се изкачва по хълмове. Нататък са Червен бряг, Брънзянка, Вълчи брод — все стари гори, които се съединяват и образуват вековната гора на Власия. А по-нататък... какво ли има? Гората се изкачва по хълмовете, разпокъсва се на дълги ивици, слива се с горите по планината. Павелови веднъж бяха налучкали пътека нагоре и казват, че видели игриви диви козички. Видели и големи планински орли... Казват, че и сред лято там в сенките дебнат вълци... Ала да тръгнеш по тия места ей тъй, без никаква работа, без определена цел, не си струва.

Ион слушаше, но погледът му се плъзгаше наоколо като живак. Жалко! Много жалко, че Думитрица и Емил са против скришното вземане, на каквито и да е неща! Каква радиопредавателна станция можеше да се инсталира тук! Щяха да съобщават в конфермата дори и колко стръка трева е изпасла Брума^[2] или Вънтураш^[3].

Сандина и Емил гледаха неподвижно с притворени очи.

По широката долина, заградена от едната страна от гората, а от другата от река Ситару, се беше пръснал целият табун. Отвъд реката, обрасла в гъсти храсталаци, зад широкия мост се изкачваше пътят за конфермата горе на хълма. Натам бяха избягали щъркелите, изплашени от шума.

Поляната беше равна, покрита със сочна трева. Слънцето грееше чудно и под неговите лъчи конете тичаха и играеха, упоени от свежия дъх и от свободата, развели копринени гривви, а гърбовете им с нисък косъм блестяха и се преливаха в червени, черни и бели като сняг вълни.

— Колко са красиви... — каза тихо Сандина, като ги гледаше как тичат с тънките си високи и стройни нозе, издали напред красивите си глави и развели високо опашки.

— Ония белите, красивите и черните, лъскавите са чистокръвна английска порода — обясни Емил. — Те са само за състезания у нас и в чужбина. От тия алестите продаваме на държавните земеделски стопанства. Там, наляво, виждаш ли? Това са арабски, чистокръвни. Тук те се отглеждат много трудно и е много големи грижи. Миналата година Фулджер^[4] взе първа награда на националните конни състезания.

Но Сандина, понеже не беше като него запозната с отглеждането на коне, си мислеше кой ли кон би си избрал чудният приказен принц... и как вълшебният крилат кон ще излети от табуна и ще занесе на юнака разгорена жар на златна лопата.

Когато конете, подготвени за състезания, почнаха да препускат, Думитрица изостави съвсем книгата, за да се наслаждава на гледката.

Подреждането на конете в редици, надбягването първо в тръс, после в галоп, веселото им цвилене, препускането на конярите, всичко това замайваше и зашеметяваше децата. Най-много ги вълнуваше прескачането на храсти — най-напред ниски, после по-високи и накрая съвсем високи.

— Е-хе-е! — провикна се с гордост Ион. — Догодина нашата конеферма пак ще вземе първата награда на конните състезания в Букурещ. — Къде другаде има такива коне!... И там ще кажат: „При пасенето им са се грижили учениците от село Лунка, между които и Ион“.

И се тупна с ръка по гърдите. После скочи на тревата и като обикаляше около пъна, заразглежда пътеките, които водеха в гората, цъфналите храсти, старите дънери.

— Един вълк да видя! Един само да видя, че се приближава до табуна, ще му дам да разбере!

Старата голяма гора се спущаше от хълмовете и се стесняваше като полуостров между лъките на Ситару и на Яломица. В края на тоя полуостров от дървета имаше малко ракитак и вълците не биха се осмелили да дойдат чак тук, и то посред бял ден.

— Не търси вълк, Ионе, защото няма да намериш. Като че ли ние ще оставим зверовете тебе да чакат... — засмя се Григоре, един от старите конегледачи.

Междувременно младите коне, сгорещени от тичане, се бяха умирили. Трябваше да си отдъхнат на спокойствие, да поизпръхнат, да попасат спокойно, преди да ги приберат в конефермата. Слънцето клонеше на залез. Оттам се надигаха тъмни облаци и вестяха приближаващ дъжд. Повечето от конярите почнаха да прибират кончетата и майките им и да ги подкарват към конефермата, за да не ги притиснат на моста, когато се струпат всичките животни. Мостът наистина беше широк и здрав, както се полага за нуждите на една конеферма. Но конете на отиване и на връщане от паша обикновено прескачаха реката и по тоя начин по-лесно се упражняваха в прескачане. Ала сега водата беше още студена и трябваше да се внимава конете да не паднат в реката и да се простудят. Минаването по моста не биваше да става наведнъж и безразборно. Мъчно можеха конярите да съберат кончетата, и как щяха да се съгласят да напуснат това прекрасно разцъфтяло поле, тия млади фиданки, тая ароматна трева — всичко това, с което сега се бяха запознали?

Внезапно сред младите коне, които пасяха из ракитака на края на гората, се чу страшно цвилене и в същия миг Газела и Арабия се изправиха на задните си крака, разтреперани от ужас. После препуснаха изведнъж към лъката на Яломица, блеснали на слънцето

като две бели светкавици. След тях десетки глави трепнаха и се изправиха с щръкнали като бодли уши; десетки гриви като по даден знак се развяха над раките.

— Тичайте!

— Табунът бяга!

— Тичайте, Диомеде! Гица, възсядай! Гаврила! Коцкан! Тичайте към реката да не нагазят във водата. Заобиколете отдясно! Да не се издавят!

— Ама че беля! Проклети женски!

— От какво ли се подплашиха?

— Кончетата... Назад! Назад с кончетата! Бързо към конефермата!

Конярите бяха смутени и объркани. Конете се размесиха, заблудени кончета цвилеха жално и уплашено, щураха се, докато намерят майките си. На моста настъпи страшна блъсканица и шум. Впрегатните коне бяха подкарани между тръстиките на Ситару, за да бъдат по-бързо заведени в конефермата. През цялото това време на брега отвъд Ситару дядо Аксенте викаше непрекъснато, викаше по име конярите, удряше чело и пак викаше с все сила:

— Опразнете по-бързо лъката, направете място за връщането на младите коне! Внимавайте за кончетата! Какво, нищо ли не се вижда? Не се ли спряха младите? Кон! Дайте ми кон! Дайте ми Вифор^[5].

Понеже нямаше търпение и не можеше да се довери на конярите, дядо Аксенте се метна на Вифор и легнал плътно върху гривата на коня, полетя като стрела към лъката на Яломица.

А младите коне, гордостта и надеждата на конезавода, обхванати от страшна паника, тичаха несъзнателно и се отдалечаваха все повече и повече нагоре край реката.

Дядо Аксенте едва можа да ги забележи в далечината първо като рой комари, после като ято врани. Когато най-сетне успя да се приближи повече, той ги видя как тичат като ония табуни диви коне, които някога хората са гонили, за да ги опитомяват. Ала не можеше да ги настигне, защото те бяха свободни и препускаха като слепи, без да издават звук, а конете, които ги преследваха, бяха възседнати. Един от тях дори скоро се строполи на земята с кървава пяна на устата, като търкулна ездача си. Строполи се и конят на дядо Аксенте. Дядо Аксенте падна по лице и удари лявата си ръка. Стана и направи

няколко крачки, залитайки. Миецъ се приближи да му помогне, но дядо Аксенте му повери Вифор, взе неговия кон и пак препусна да гони табуна.

Четирите деца още отначало се сетиха какво става. Без да мислят много, те се спуснаха да помагат. Но веднага разбраха, че младите са ударили на бяг. Думитрица пръв схвана ужаса на случилото се. Много неща беше научил той от дядо си, когато ходеше с него из конюшните, даваше храна на конете и им подменяше плевата. Най му харесваха палавщините и игрите на тия красиви четириноги. Конете са плашливи, плашат се от нищо-нещо и ако са свободни, могат да тичат, докато останат без сили и без дъх. Разправяха, че някога едни коне избягали от конезавода и тичали седемдесет километра по Бъръган^[6], без да се опрат. Друг път един табун препуснал към Дунава и щял да налети във водата. Добре, че там на брега имало жени, които белели платна. Спуснали се те, пресрещнали конете, иначе целият табун щял да се издави в Дунава.

Думитрица си спомни всичко това в един миг, без да има време да размисли. И без да се бои, той се хвърли и преплува река Ситару към конефермата, като правеше знаци на другарите си да побързат и приберат по-скоро кончетата.

Запъхтян, мокър до кости и макар че водата се стичаше от него на ручейчета, той се промъкна сред бъркотията към канцелариите. Хората от управата се бяха пръснали на всички страни и разговаряха с разтревожени лица, колебаеха се, горещяха се.

— Телефонирайте в Микшунец да излязат хората да пресрещнат конете и да ги спрат — викаше Думитрица наляво и надясно, без да си поеме дъх.

Някой от мъжете обръщаше глава към него, после пак говореше нещо и пак се смесваше в навалищата.

— Да телефонира някой — повтаряше Думитрица упорито.

— Май че и дядо Аксенте спомена за телефониране, ама кое по-напред да се направи — каза един коняр, който водеше една група злонрави алести коне.

— Дордето се мръднат от телефона, дордето съберат хората, дордето отидат на лъката и посрещнат табуна, той ще стигне чак в планината.

— Чувате ли, минали били вече край Микшунец!

— Да телефонираме, татко! Съобщи в Нуч, в Грую... и по-нататък.

— В Нуч нямат телефон, а в Грую... пощата е далеч от лъката. Ала трябва да се направи нещо! Ало! Лакул Туркулуй ли е? Лакул Туркулуй? Балта Доамней?

— Спомняш ли си? Дядо разправяше как конете от Жегълия избягали шейсет-седемдесет километра далеч и затова загинали толкова много. До Лакул Туркулуй пътят не е и на половината. Нали знаеш, татко, ходихме това лято. Ако поне там ги спрат, пак ще бъде добре...

Тоадер се мъчеше още да получи телефонна връзка.

— Ало! Ало! — извика той. — Ние! Ние сме! Конете за тренинг побягнаха нагоре по реката. Ще ни помогнете ли? Колко души? Бързо! Без да ги биете! Да, идете и на коне, и пеш! Нашият лекар ви моли да ги задържите на мястото, да си отдъхнат. Не ги връщайте веднага. Ще пристигнат табунджиите. Трябва да си починат най-малко пет часа след това лудо тичане.

Нощта се беше спуснала. Дъждът тропаше по покривите, лееше се от стрехите. Ездачите се връщаха, капнали от умора, изранени, отчаяни. На тяхно място отиваха други да гонят конете. Най-последния табун беше обуздан на мястото, дето лъката на Яломица се пресича от шосето Букурещ-Плоещ, и ветеринарният лекар заедно с управителя и зоотехниците заминаха за там. Задържани да си починат, облени с пот, конете дишаха с мъка, трепереха и едва се държаха на нозете си. Лекарят се спираше пред всеки кон и го преглеждаше. Другите бършеха потта им, разтриваха ги, опипваха ставите им. Ала щом почна да вали, поведоха табуна назад, защото не можеше да остане под студения дъжд. Късно, към полунощ, конюшните на конете за тренинг почнаха да се изпълват с шумолене и шепот. Никой не спеше. Любопитни, децата се промъкваха боязливо. Изморените коне представляваха тъжна гледка; лицата на хората бяха мрачни. Дядо Аксенте беше отнесен в болницата със счупена лява ръка и счупен глезен. Също и Миеиць. Като плачеше тихо, гълтайки сълзите си, които се стичаха по нослето и устните ѝ, Сандина пришепна на Думитрица:

— Видях с очите си някакъв човек, който бягаше между дърветата, след като конете се подплашиха. Един човек с черна мушама.

— Не видя ли и когато ги подплаши? Как ги подплаши? Кой беше? — пламна Думитрица.

— Трябва да е бил някой змей или горска вещица — захили се злобно Згаберча, един от конярите, който шеташе наблизко. — Главата ти е пълна с дивотии, момиченце, защото цял ден стоиш без работа и само си завираш носа в книги с приказки.

— Може да е бил... някой горски звяр — добави Коцкан, като загледа Згаберча. — Да отидем утре с пазача Станку да обиколим. Виж, че някой вълк се е стаил, откак не сме претърсвали. А вие вървете да спите, стига сте ни пречили.

Три дена наред големият табун остана затворен в конефермата. Валеше дъжд. Децата ходеха на училище, но щом се върнеха, изтичваха в конюшните.

Ездитните коне пострадаха по-малко от това лудо тичане. Няколко се бяха наранили в горичката до Микшунещ, но повечето бяха само уморени и се нуждаеха от почивка, добра храна и системно разтриване. Ала впрегатните коне, неподготвени за такова страшно препускане, създадоха много труд и тревоги на всички. Повечето от тях получиха мускулна треска. Няколко лежах в някаква страшна отпадналост. А ония, които получиха възпаление на дробовете, бяха пренесени в изолационните помещения. Аптеката на всяка конюшня беше непрекъснато отворена. Нозете, муцуните, бедрата и най-вече коленете на бегълците бяха нашарени с бели бинтове. Зоотехниците и Емил помагаха на доктора да слага термометри, да прави инжекции. Постелките им, обикновено чисти, сега биваха подменяни два пъти на ден, да не би влагата в тях да им навреди още повече.

С добре измити ръце Думитрица и Емил разтъркваха на дланите си захар със сулфамид на прах и го поднасяха на Химера, Виолета и Замира.

— Татко, Виви се мръщи. Плюе сулфамида през зъбите си и разтърсва глава — оплака се Емил.

— Опитайте дали няма да го вземе с повече захар? Не го ли взема? Дайте тогава първо на другите. И сега ли не иска! Тогава инжекция — реши лекарят.

— Лошо ми става, като я гледам — каза Лили. — Най-грациозната отбила! Най-пъргавата! Първа награда в Прага! Първа награда в Москва! Как ѝ трепери задницата! Още веднъж ще натъркам мястото, дето ще я боднете... Никак да не усети!

— Смелете овеса на ярмомелката, за да го дъвчат по-лесно. Водата, казах, дезинфекцирана с десет капки на кофа. Не ги водете на коритата при конюшните, за да се ограничат движенията им. Пълен покой и редовни масажи. Едва по-късно ще почнат разходките. Въздух ли? Да! Нека централната врата остане отворена. Прозорците над боксовете не отваряйте!

Въпреки оживлението през време на лечението настроението беше тъжно. Празните тук-таме боксове свидетелствуваха за тежки случаи.

— Тия беладжийки, тия беладжийки! — повтаряше разтревожен и загрижен управителят, като минаваше през конюшните. — Какво ще правим, докторе? Ще успеем ли да дадем здрави през септември исканите коне? Какво ще съобщим на хиподрумите?

Колкото за конете, с които хората бяха препускали да догонят бегълците, лекарят поклати глава с несигурност. Дори ако спасяха два-три, нямаше да могат да ги използват отсега нататък, освен за работа в конезавода.

Само в конюшните, дето бяха майките и кончетата, се чуваше весел шепот. Въпреки строгите надписи „влизането забранено“ Ион и другите дечурлига от стопанството прекарваха там времето си. Горди и същевременно внимателни към палавите невинни игри на малките кончета, майките отправяха от време на време тихичко, треперливо цвилене към рожбите си. Кончетата се отдалечаваха, събираха се в средата на конюшнията, опитвайки и те овеса, после трепваха и почваха да се гонят. Спускаха се към вратата, щом се отвореше, и доближаваха муцуни до посетителите. Наистина ли няма нищо в джобовете на Ион? И в джобовете на Петрика ли няма нищо? Тая шарена рокличка на Лилика защо няма никакъв вкус? Сандина извади от една кесийка шепа захар и им я подаде... Когато в ръката ѝ не остана нищо, почнаха да ровят с муцуни и да търсят кесийката в кошничката на момиченцето. Вънтичел^[7], кончето на Вижелиоаса^[8] кихна неочаквано, учуди се само на кихавицата си и се спусна да тича със ситен, бърз тропот. Вижелиоаса се обезпокои, загледа след него, после

почна да го зове. Фрезия беше женско конче на Флорета. На етикета над нейния бокс беше писано, както впрочем над всички боксове, името на родителите и на прародителите ѝ. Фрезия се движеше кокетно, като момиченце, което знае, че е хубаво. Косъмът ѝ беше кафяво-белезникав, гривата ѝ къдрава и опашката ѝ падаше богато вълниста. Гледаше с бляскави очи. Ион държеше на всяка цена да я научи „да подава ръка“. Ала тук само Мургуца знаеше да подава ръка. Тя беше по-голяма, навършваше пет месеца.

Този път, вместо да подаде на Ион десния си крак, тя му подаде левия.

— Десния! Десния! — напомни и Ион.

Мургуца пак му подаде левия. Не, не искаше да даде десния си крак и толкоз! Отегчена от настояванията на момчето, тя се обърна гърбом и се приготви да го ритне. В това време от съседната конюшня дойде новината, че се родило конче. Кога? Преди малко. Влажничко, крехко и слабичко, то лежеше свито на земята и гледаше кротко, а майка му го опипваше с муцуната си.

— Как ще го кръстим? Трябва първата буква на името му да е като на майката. Пуфи-Пуфи... Май мъчно... Пуфи-Пуфи.

— Приказния принц! — осмели се Сандина.

— Принц! Нека бъде Приказен принц! На шест месеца, когато майка му го отбие, ще му лепнем на гърба буквата с горещо желязо.

— Ще го боли повече, защото са две букви. Ти си виновна, Сандино! — засмя се Ион.

В това време Приказния принц си опитваше силите. Опря се на предните си крака, изправи се, залитащ, и направи първите си стъпки половин час след раждането си. Червеникавата му козина се набърчи и кафявата му грива настръхна. Зоотехникът го взе на ръце и го претегли. С един поглед лекарят го оцени.

— Здраво е. Бъди спокойна, Пуфи-Пуфи, няма кой да ти го открадне.

Вън валеше, непрестанно валеше. Тихото църцорене на ситния дъжд се беше засилило и превърнало в силни пориви. Блясваха светкавици, тътнеха гръмотевици, децата притичваха навремени през локвите и се переха, че са толкова храбри. Кончетата гледаха удивено през вратите, запречени с греди, втурваха се и те да тичат навътре и обикаляха по постланата със сено конюшня.

Сандина и сестричката ѝ Войкица се бяха скрили в стаята си да не им се смее Ион, че се боят от светкавиците.

Небето се беше изяснило. Слънцето грееше весело. Пасищата чакаха със сочните си благоуханни треви. Конете, разхождани из малките дворчета, душеха въздуха, въртяха се нетърпеливи и търсеха да се измъкнат отнякъде и да поемат към пасището. В дворчетата на ездитните коне по-вироглавите се боричкаха. Арабия риташе със задните си крака брадата и разхвърляше пръст и трески на всички страни. — Една греда се откърти и се търкулна с шум. Газела се засилваше да прескочи оградата, отдръпваше се и пак се засилваше, ядосана, че височината не беше по силите ѝ.

— Не можем повече да ги удържим, какво ще правим? — питаха конярите.

— Бягствата не се повтарят — каза инженерът Дан. — Случаите са много редки, изключителни. Все пак да изведем младите коне на пасището на близкото поле, за да не се уморят наранените и оздравяващите. Майките могат да останат на лъката.

— А че то вече няма никаква опасност — обади се Коцкан. — Такава аларма вдигнах аз с пушката из гората, че не е останало ни звяр, ни чудо.

— Аслъ сеното на тия ливади сякаш го пазим за наводнение — обади се още някой.

— Наводнение... — сети се управителят, като чу тая дума. — След толкова седмици дъжд Яломица се е разляла горе, дето се слива с Криков.

— Хич да не се кахърите. Имаме си бараж на моста при Микшунец.

— Друг път водата отнасяше целия мост. Прииждаше размътена, минаваше лъката, гората, заливаше и другата лъка чак до Ситару.

— Здрав ли е баражът?

— Здрав е. От пет години сме спокойни.

— Казват, че са направили други и по-нагоре покрай реката, в Нуч, в Грую, в Балта Доамней.

— Хубаво ли ще бъде времето според метеорологическия бюлетин? — запита инженерът.

— Петък, 15 май, хубаво време — отговори управителят, след като го прочете трети път и се увери.

И тръгнаха. — Загрижени за състоянието на бегълците, които имаха все пак нужда от трева и движение, лекарят и зоотехниците придружаваха младия табун към близките ливади. Конярите се разделиха на групи, всеки с конете, за който се грижеше. Разнесоха се свиркане с уста, викове, плющене на камшик във въздуха, тропот. После дворът опустя. Само към новостроящите се автоматизирани конюшни се чуваше бръмчене на мотор и чукане.

Сандина току-що се беше върнала от училище и седеше с Войкица на пруста. Думитрица, Емил, Ион и другите момчета отново бяха тръгнали за селото, понеже имаха пионерски сбор.

„Водят конете към гората!? — зачудено си каза Сандина. — Ако оня човек с черната мушама дойде пак и изплаши конете?“

Огледа се. Наоколо нямаше никой.

„Татко Аксенте нямаше да им позволи — помисли си тя. — Думитрица не си е в къщи. Също и Емил.“

Тъй като дядо Аксенте едва преди няколко месеца беше довел от града внучките си, за да ги гледа той, Сандина, каквато беше стеснителна, не познаваше твърде много хора. Защо да не каже на Ионовата майка? Леля Луксица беше неприветлива жена. Като чу за какво става дума, тя погледна изкриво момиченцето, сложи ръце на хълбоците, нагълча я и й каза, че децата не трябвало да се месят, дето не им е работа. Сандина се върна в къщи, готова да се разплаче.

— Войкица, ще дойдеш ли с мене на лъката?

Сестричката вдигна към нея сините си изплашени очи и изтърва куклата:

— Не, не, няма да дойда... страх ме е... Има вълци... има вълци... И татко Аксенте казваше, че има.

Сандина замълча. Войкица се разплака.

— Добре де, добре, като не искаш, не идвай! Хайде млъкни, играй си с куклата...

Уверено, че според уговорката е момчетата, беше длъжно да бди над табуна, момиченцето реши да отиде само в гората. Потършува в сандъка и измъкна оттам едно клъбце конци и кукичка, да има с какво да се занимава, докато седи там на пъна. Пъхна в джоба си филия хляб

с масло, след като даде и на сестричката си, потърси по-голямо парче платнище, сви го под мишница и пое по надолнището.

Тъкмо когато да заслиза към моста, видя Ион, че се връща сам в къщи.

— Ионика... — осмели се момиченцето. — Ще дойдеш ли на лъката? Нали знаеш защо...

— Нямам работа с момичета — каза важно Ион и си продължи пътя.

Сандина тръгна надолу към гората. На големия пън седеше Згаберча. Посрещнато от злия му поглед, момиченцето се приближи със сведени очи.

— Какво търсиш и ти тук, горска вещице — сопна ѝ се Згаберча, разперил възлестите си ръце.

Сърцето на момиченцето се сви... Умът му не можеше да разбере защо чичо Згаберча я гледа толкова страшно.

— Какво търси това, бе?... — запита ядосано Коцкан, като идваше към тях с тромавата си походка.

— Шпионка! — каза Згаберча и добави язвително: — Праща я дядо Аксенте да ни следи, търси под вола теле, та да не можем да вземем и ние първа награда, да паднат малко пари. Седнало яйцето да учи кокошката.

И ядосани тръгнаха двамата към табуна.

Момиченцето остана неподвижно, изумено от тяхната омраза. Гледай ти! Да я нарекат горска вещица и шпионка! А и за татко Аксенте! Защо говорят така за татко Аксенте? Него всички го обичат. Идеше ѝ да им извика, че иска да им помогне, да им съобщи, ако някой кон се загуби или ако някой се покаже от горичките и изплаши конете.

Седна разтревожена и се залови упорито да плете. Дантелката напредваше бавно и изискваше голямо внимание, но Сандина плетеше усърдно. По едно време чу цвиленето да се отдалечава. Изглежда, че искаха да разходят конете из полянките в рядката гора. Зави и тя край гората, покрай раките към Яломица. Постоя малко права, после постла платнището до дънера на едно дърво и седна. Ала колчем вдигнеше очи, срещаше погледа на Згаберча, който сякаш я следеше.

Конете тичаха и играеха, изправяха се на задните си крака, душеха вятъра, скубеха от ракиката снопове разцъфнали бурени. А кончетата припкаха подир майките си, ровеха с муцуни из игликата,

гледаха учудено вейките, които свиреха от вятъра и ги шибаха, плашеха се от брѣмбарите, пеперудите и дивите пчели.

Някои от конярите почнаха да свирят и викат да се връщат вече в стопанството. Ала ония, които бяха навлезли в гъстата гора, се бавеха.

Изведнѣж момиченцето усети, че земята тѣтне. Отдалече долиташе някакво бучене и то потрѣпна. Помисли, че приближава буря. Стана и огледа небето. Наистина „а север над гората се бяха струпали черни облаци. Скоро слънцето потѣна зад тях. Облаците се движеха застрашително. И все пак не идваше буря, не, не идеше буря.

Сандина седна отново. Бученето нарастваше и се превръщаше в някакъв глух тѣтен, също като че минаваха коли по големия мост... Скоро гората се разлюля като при виелица. Шумът я оглушаваше и Сандина не разбираше какво става. Чуваше, че дърветата пращят, струваше ѝ се, че се удрят едно в друго и падат.

Един страшен вик я накара да скочи.

— Водата!!... Водата, бе!!...

— Яломица приижда! Карайте в галон! В галоп!

Хората се метнаха на конете и подкараха табуна, преди Сандина да се окопити. Тропотът на копитата се отдалечаваше към края на гората, назад, към конефермата. Всички викаха с все сила:

— Бързо! Бързо! Бързо!

— Кончетата напред! По моста! По моста! Бързо!

— Дий-и, Флорета!

— Фрезия се загуби! Къде е Фрезия?

— Водата! Водата!

— Дий-и! Дий-и!

— Шибай! Шибай!

— Забивай шпорите, Тудосе!

— Водата! Водата идва, бе!... Галоп! Галон!

Конете тичаха с дълги скокове, сякаш се сливаха със земята, и буйно цвилеха. Кончетата надаваха уплашени гласове, скачаха като зайци, блъскаха се и се притискаха към коремите на майките си.

Плющенето на камшиците, тропотът, крясъците, виковете, клетвите, ругатните и цвиленето на конете и бученето на водата отдире се сливаха в някакво диво клокочене, в някакъв вой на безнадеждност.

Страшен, с разчорлени коси и със зъл блясък в очите Коцкан подкара с камшик кобилите с кончетата и препусна натам, където

стоеше Сандина. Момиченцето забърза към него, като мислеше, че ще го качи на коня. Ала Коцкан мина край него и вместо да завие по лъката към моста, задълба с конете в гората и с шибане и бой ги подкара надясно, нагоре по пътя, който се изкачваше в голямата гора.

Ааа-а... Остави я тук!...

Слисана, Сандина гледаше през рамо. Мътната вода прииждаше със страшна сила между дърветата като яростна, тъмна вълна и събаряше гнили дънери, мачкаше храсти, заливаше ракити.

Огромната вълна се търкаляше, пълзеше към нея безмилостно, като гигантски валяк, който щеше да я смаже.

Зашеметена от ужас, Сандина се закова на мястото си. По лъката вече не можеше да стигне на моста. С върховно усилие тя се втурна в гората и затича подир Коцкан.

Изплашена до смърт, Сандина тичаше несъзнателно, без да знае къде отива и какво ще стане по-нататък. Стори ѝ се, че обувката ѝ тежат. Захвърли ги, както бягаше. Беше забравила платнището, загуби и клъбцето. Само кукичката беше останала в ръката ѝ и тя я стискаше несъзнателно.

Скоро водата заклокочи наоколо ѝ и я обгради. Големи камъни, парчета от дървета, пръчки я заудряха отзад по краката. Водата бързо се надигаше. Сандина усети как вълната я блъсна в гърба и без малко щеше да падне, но успя да се притисне към един ствол. Светкавично обви ръце и крака около дървото, издигна се бързо нагоре, над водата, и стискайки зъби, се закатери към върха.

Спря се на едно гъсто разклонение и легна на клоните да си поеме дъх. Водата се стичаше от дрехите и от косата ѝ. Сърцето ѝ биеше до пукване. Под нея водите прииждаха и наводняваха гората. Когато погледна втори път, водата беше обхванала високите стволлове и стигаше до клоните. Зъбите ѝ затракаха и Сандина зариде сърцераздирателно.

Гората се огъваше и се бореше със стихията. Храстите се превиваха. Разлистени клони пляскаха по гладката повърхност, къпеха се в калните води, други пращяха, откършваха се и падаха. Над дърветата пърхаха разтревожените птички.

Дървото се разклати от напора на водата. Вятърът премина бавно през него и листата зашумяха. Сандина не усещаше вече нищо. Някаква странна дрямка омаломощи цялото ѝ тяло. Видя в паметта си

Войкица с нейните къси конопени коси, събрани на темето и вързани с бяла панделка, после видя дядо си, баща си в града... после бягащите коне...

Обхвана я трепет, който я разтърси цялата. Наведена над водата, Сандина видя като в огледало изплашеното си лице и изкривената си от страх уста. Наоколо дърветата никнеха като от размътено море. Короните им се оглеждаха сякаш във водни бездни.

Над нея — небе и клони, дълбоко под нея — пак небе и клони.

Сандина се намираше в някакъв фантастичен свят. Ала нито феите, нито юначният принц идваха да я спасят. По едно време почувствува глад. Огледа се. Наоколо ѝ имаше само дъбове. В бурените, изтръгнати от водата, навярно има много дъбови и букови жълъди. Но не посмя да протегне ръка и да потърси.

Остана така дълго, докато усети как слънчевите лъчи я стоплят. Отвсякъде се вдигаше топличка пара. Светлината на залязващия ден проникваше между листата и се разливаше, блещукайки по придошлата река. Колко красиво и колко страшно беше! А какво щеше да прави тя, покачена на това дърво? Може да не дойде никой да я спаси. Може би смятаха, че се е удавила... Войкица е малка... Дядо Аксенте е в болницата... Татко ѝ в града не подозира нищо... Да остане тук? Докога да остане?

Гладът отново я замъчи. Вече се почувствува съвсем отмаляла.

Реши да подири някакъв изход. Разгледа добре дърветата наоколо. Клоните им се досягаха, дори се сплитаха. Тръгна по клоните и се хвана за съседно дърво. Клоните не се счупиха и тя не падна във водата. Значи успя. Продължи да се катери и да търси други близки клони. Така с мъка мина от дърво на дърво, но капнала от умора, се отпусна на едни сплетени клони едва дишаща. Тук щеше вече да загине! Нямахше повече сили. Почна да хленчи. В тоя миг усети някаква приятна миризма. Обърна, нататък глава и с последни усилия мина на съседното дърво. Този път беше попаднала на една дива ябълка, едва завързала. Плодовете бяха още толкова дребнички и толкова твърди и тръпчиви, че зъбите ѝ изтръпнаха, като хапна от тях. И все пак ѝ се стори, че никога не е яла нещо по-вкусно. Какво би било да остане тук, докато водата се отдръпне! Има легло и ето, намери и хляба с масло в джоба на роклята си, който взе на тръгване. Хлябът е като напоен сьонгер, но все пак е много вкусен!

Но кой знае, може пък Думитрица и Емил, които се сприятелиха с нея, да дойдат да я спасят. Не може да са я забравили. И класната, която толкова я хвалеше... И Къдрокоска...

А водата трябваше да понамалее. Земята трябваше да я попие... Да се изпари от слънцето. Да се изтече...

Сякаш беше спаднала вече един лакът.

Сандина се усмихна радостно.

Обаче е настъпването на нощта я достраша. Напразно запяха славеите. Небето беше потъмняло. Никаква звезда не светеше в непрогледния мрак. Затътна продължително гръм и почна да роси ситен, гъст дъжд, после капките станаха все по-едри и я зашибаха по лицето, по гърдите. Светкавици набраздиха небето. Падаше непрекъснато гръм, трещеше и боботеше и Сандина закри лицето си с ръце, сгуши се и стана мъничка, мъничка.

Бурята се усилваше, превръщаше се в някакъв див вой. Дървото се клатеше и скърцаше. Внезапно се разнесе силен, нечуван грохот, смесен с прашене, блъскане и ужасно свистене.

Светкавична мисъл мина през ума на Сандина и тя с ужас разбра, че Яломица пак е пробила бента. Водата се занадига, намокри краката ѝ, издраска ги е откъртените клони и не преставаше да приижда. А ябълковото дърво не беше достатъчно яко. Прегъваше се все повече под силния напор на водата. Изведнъж стеблото се счупи. Момиченцето падна във водата с главата надолу и се омота в листата. Зашеметено, то потъна дълбоко, но скоро излезе на повърхността, подхвърлено от младите клони като от пружина. Клокочейки, водата го покри на няколко пъти. Сандина загреба с ръце, борейки се на живот и смърт. Вълната я блъсна в един ствол. С последни сили и последна капка съзнание Сандина се вкопчи в дървото. Клоните почваха ниско. Покатери се, колкото можа по-нависоко, макар че при всяко подигане се плъзгаше. Диша продължително, докато се съвземе. После отчаяно заплака с глас.

Навсякъде под нея водата бучеше, като че ли ревеше ненаситен звяр. Сякаш искаше да изтръгне всичко по пътя си. Дъждът валеше като из ведро.

В това време в конефермата беше настъпила голяма тревога и бъркотия. Щетите от наводнението бяха толкова големи, че когато ги известиха, управителят нададе вик и закри лицето си с ръце. Трийсет кончета с майките си бяха изчезнали безследно.

Неколцина се опитаха да се утешат с надеждата, че може би Коцкан е препуснал навътре в гората, която постепенно се изкачваше — по хълма, и е спасил конете.

Но в събота призори Коцкан се завърна. Вода шуртеше от дрехите му. Каза, че се бил спасил на едно дърво. Но не можел да устои на напора на прииждащата вода. Блъскан и влачен от водовъртежите, едва във Фиербинц, дето реката се прибира в коритото си, могъл да се залови за подпорите на моста.

— Не видя ли конете да плуват?

— Нито един ли не се спаси?

— Как ще се спаси? Реката беше заляла всичките кончета. До едно време виждах кобилите, които се бореха с водата. После не зная какво е станало.

— Да идем с лодка. Може би ще може да се намери нещо.

— Какво ще се намеци? Ще уловите само лешовете им по бентовете надолу по реката.

Зоотехниците хапеха устни, прикривайки ужаса, който изживяваха. Лили, обикновено храбра, не можеше да си намери място и крайно разтревожена произнасяше името на някое любимо конче. Леонте и синът му Диомеде, най-способният по обуздаване на конете, младият Гица, Григоре и всичките коняри се щураха натъжени и гневни или се удряха с юмруци по главите и проклинаха тая стихия. Малцина бяха запазили самообладание. Между тях беше и електротехникът Тоадер, който работеше още по-усърдно. Така се държеше и ветеринарният лекар. Запазвайки присъствие на духа пред тона голямо бедствие, той се мъчеше да спаси онова, което можеше да се спаси. Доста от конете, настигнати на моста от наводнението, бяха с изкълчени колене, ожулени, ударени или простудени. Трябваше да се грижи и за бегълците, някои от които до есента следваше да бъдат обзядени.

Само дядо Аксенте беше пощаден. Не знаеше страшната новина, тъй като беше в болницата. Но затова пък никой не знаеше какво се беше случило със Сандина.

Едва по-късно Войкица, невчесана и гладна, излезе на двора разплакана да търси Сандина.

Отначало никой не ѝ обърна внимание. Но после почнаха да се запитват:

— Къде е внучката на стария конегледач?

— Вчера Ион я срещнал на моста. Отивала на лъката.

— Ами сега! — затюхка се така Луксица. — Дойде най-напред да ме пита дали конете няма пак да се подплашат и да побегнат. Да бях грабнала една чепата пръчка, да видиш как щеше да ѝ мине ищаха да става пазач на табуна.

— Виждал ли я е някой от конярите? — попита инженер Дан.

— Май че вие, Згаберча и Коцкан, говорехте с нея на края на гората.

— Кому ще дойде на ум за тоя дребосък, когато ни връхлетя тая беда? — ядоса се Згаберча.

— Аз, какво да кажа? — извърна глава Коцкан, като пъшкеше и опипваше ребрата си. — Сам се чудя, че се върнах жив — и задиша бързо, сякаш беше тичал.

— Сандина се загубила!

— Сандина се удавила!

— Сандина!

— Сандина!

Почнаха уплашено да произнасят името на момиченцето. Децата изпълниха стопанството с врява и глъч.

— Трябва да я търсим.

— Може да се е хванала и тя за някой клон и кой знае къде са я завлекли водовъртежите.

Конярите и рибарите почнаха да сноват по лъката, чак на юг, дето реката се прибира в коритото си. И Згаберча, и Коцкан, и Станку изоставиха работата си и тръгнаха да я дирят, дори застанаха начело на всички. Търсенето почна от подножието на хълма, на който беше разположена конефермата. Наводнението беше стигнало дотам и се беше сляло с водите на река Ситару, та дори и върховете на тръстиките ѝ не се виждаха.

Ала никъде не намериха Сандина. И от конете нямаше следа.

Хората се събраха отново и заедно с управителя решиха да тръгнат всички на големи групи. Трябваше да бъдат прегледани

щателно тръстиките на Ситару, раките, горичките, лъките, коритото на Яломица надолу — дори и самата гора. Може някои от изплашените коне да са побягнали навътре в гората; може Сандина да се е метнала на някой от тях и да се е спасила.

Скоро камионът на стопанството излезе от двора и отиде да натовари няколко лодки от езерото Снагов. Приготвиха прътове, куки, гребла и дървени вили за претърсване на дъното, взеха и големи рибарски мрежи, които щяха да закрепят по такъв начин, та водата, като се прибира в коритото си, да се прецежда през мрежите и да остави някаква следа от удавената.

Като чува това, децата, най-вече Думитрица, Емил и Ион, не можеха да останат настрана. И така на пионерския сбор в училище не се говори нищо друго, освен за Сандина и за изчезналите коне. Съветваха се с ръководителката си Александруца как биха могли да бъдат най-полезни при тия обстоятелства. Александруца сметна, че е уместно да поддържа решението на децата да участвуват в спасяването на Сандина.

Тя направи списък на малките доброволци, които се решаваха да тръгнат. Веднага се записаха всички пионери от конефермата и от селото.

Но ръководителката им обясни, че не могат да тръгнат пет отряда. Нямаше да им стигнат и лодките. А и децата разсадиха, че в случая би трябвало да знаят да гребат и да плуват. Трябваше да дадат доказателство за ловкост, сила, смелост, способност бързо да се ориентират и още колко много други качества. Трябваше да бъдат избрани най-способните.

Без да се бавят много, подредиха се по отряди и слязоха с Александруца в Голям вир. Там високата поляна беше по-широка и бе запазена от погледите на пътниците. Пътят за конефермата минаваше над нея и се спущаше надолу към моста, от който сега стърчаха само няколко изкривени стълба като протегнати оголени ръце. По-нататък можеше да се отиде само с лодка. Цялото блатисто корито на Ситару беше заляно от придошлата Яломица и само по тръстиките се виждаха лъкатушенията на изчезналата река. Нататък, зад тръстиките, надалеч, чак до гората, цялото пространство искреше леко набърчено, огряно от слънцето.

Поляната се изпълни с шум. Децата — можеха да се съберат, където и да е другаде, тъй като хората нямаха сега време да стоят без работа край брега, а и конете бяха изкарани на полето чак от другата страна на стопанството. Обаче по плуване момците винаги се състезаваха в Голям вир.

И изборът на мястото като че ли беше нарочно направен.

Тук можеше да се тича свободно, можеше да се скача, можеше да се стреля със стрела. В тоя дълбок вир, обграден с тръстика и папур, щяха да направят изпита по плуване.

Най-напред строиха дребосъка в редица с ръце отзад. «Наборната комисия», в която влизаха Думитрица, Емил, Ион и Труца Нистор от трети отряд, спираше пред всеки и го оглеждаше. Избраните щяха да се борят с неизвестността и децата се надпреварваха кой повече да изпъчи гърди, да застане с високо вдигнато чело и опнати, прибрани нозе.

— Знаеш ли да плуваш?

— Зная.

— Страх ли те е нощно време?

Момчето отказваше, като упорито клатеше глава.

— Имаш ли мускули?

Ион избързваше да запретне ръкава на запитания, който стисваше юмрук и напрягаше мускула на ръката си, вперил поглед в очите на Емил, който с най-сериозен вид опипваше мускула.

— Не го бива твърде...

Александруца проверяваше и одобряваше всеки резултат. Тя беше руса, усмихната девойка и се радваше от душа, като гледаше с какво старание са се заловили нейните пионери за това добро дело.

Едни от тях се нацупваха, навеждаха глави и устата им се разтягаше за плач. Други скачаха, пляскаха с ръце и се нареждаха в група настрана.

Всички си въобразяваха, че ще тръгнат на някаква важна експедиция, ще търсят Сандина и може би ще трябва да се справят с опасности, каквито за повечето от децата бяха непознатите места, дивите зверове, придошлата вода; за другите, за по-малките — ламите, змейовете и горската магьосница. Все пак всеки смяташе, че капитаните им могат да бъдат само приказни храбреци, които те ще придружават безстрашно. Рижавият здравеняк, Дългуна, висок почти

колкото Думитрица, Къдрокоска, Линика, Фънуца и Добрин вече си представяха, че плуват по водите сред гората.

Но изборът не беше още направен.

— Следва стрелба по мишена.

— Следва плуване...

Малко от децата, изведени на състезание, бяха избрани за експедицията, защото се вземаше под внимание и поведението, и успехът им в училище. Към децата, съставляващи комисията, щяха да се присъединят от селото само Предеску, Фънуца, Добрин и Сибичану. Въпреки това всички бяха щастливи. Бяха щастливи, защото участваха в едно хубаво състезание и все пак съдействаха по свой начин в пътешествието на осемте. Затова пляскаха ръце и скачаха, смееха се и хвърляха калпачетата си нависоко. Весело възбудени и разговаряйки високо, те придружиха Александруца до конефермата, за да се уговорят относно тръгването. Но там работите взеха съвсем друг обрат.

Станку беше донесъл новината, че надолу по реката, чак към Скъени, до Дриду, били видели трупове на коне, влачени от разбушувалата се Яломица. Имало и няколко свидетели, които можели да бъдат разпитани по този въпрос. Следователно трябваше да отидат там хора заедно е ветеринарния лекар. Кой знае, може би щяха да спасят някои коне. Сигурно щяха да научат нещо и за Сандина. Щом труповете на толкова едри коне са помъкнати нататък, какво остава за телцето на едно момиченце? Дори и да бе успяло да се вкопчи в някой дънер.

Веднага натовариха един камион с необходимите прибори и сечива.

Александруца стоеше замислена. Не можеше ли все пак да опитат да обходят и претърсят покрай водата, без да навлизат навътре с лодки?

— Защото в края на краищата никой не знае положително дали момиченцето е завлечено надолу. Може да се е захванало за клоните или пък дънерът е бил изтикан от водата на север и се е заплел в храсталаците — обясняваше тя. — Ние да идем по брега, да прегледаме тръстиките. Жалко би било да спрем хубавия порив на децата. А може и да открием някоя следа.

— Друга измишльотина! — обади се Згаберча. — Нали обикалях с лодка из гората? Не прекосихме ли гората към Яломица заедно с Коцкан? Само накършени дървета, листа и тук-там някой удавен заек или някоя птица.

— Двамата ходихме — каза, мърморейки, и Коцкан. — Викахме я, колкото ни глас държи. А колкото за брега, не е останало местенце непретърсено.

Хората успокоиха Згаберча и Коцкан, благодариха на дружинната ръководителка за нейното старание и се уговориха с нея да държат децата, колкото се може по-далеч от наводненото място. Още повече, че след бурята през нощта пороят беше пробил бента на Яломица и малко по-нагоре и водите бяха придошли още и залели нови пространства.

Родителите на пионерите от селото, щом научиха за намерението на децата, веднага се отправиха към училището да разберат от ръководителката кога и как ще тръгне с пионерите. Осланяха се на нея, понеже всички знаеха колко обичаше децата и колко се стараше да ги възпита и направи достойни хора. Но щом възрастни хора като Згаберча и Коцкан бяха обходили и претърсили навсякъде, както разправят, и не са намерили нищо, не беше ли безполезно да ходят и те? Особено сега, когато имаха свидетели, че всичките коне са завлечени надолу. И ето, според думите на Станку, се вижда, че животните са повлечени надолу от пороищата и кой знае къде ще ги измъкнат. Може би чак в Дунава, щом селяните от Скъена са видели с очите си да плуват труповете им по водата по-надолу от Дриду. А не се знае дали Яломица няма пак да се разбушува.

Александруца не отстъпваше. Чувствуваше, че трябва да се предприеме нещо за спасяването на Сандина. Казваше и на хората да не обезсърчават децата и че няма никаква опасност по пътя, по който те мислят да минат. Тя реши да обходи с всички пионери, включително и ония, които не бяха избрани на състезанието, брега на река Ситару край селата на северозапад. И наистина никой не беше ходил още на мястото, дето езерото Кълдърушани се беше сляло с придошлите води и претърсването му можеше да се окаже от полза.

След страшната нощ и бурята Сандина почна отново, напрегнала всичките си сили, да се придвижва на север. И така целия ден в събота, когато в конефермата всички се тревожеха и се суетяха, тя навлизаше все по-навътре в гората, без да знае защо. Може би защото видя вчера, че Коцкан подкара конете там нагоре. Може би защото често беше слушала за Червен бряг, вековната гора, която се възвема нагоре по хълма. И сякаш разбираше, че водите се разливат само по равнина и се стичат надолу, остават зад гърба ѝ.

Тя се катереше и се прехвърляше от клон на клон. Беше неспокойна, беше я страх, но вече не плачеше. Някакво невъобразимо напрежение на разсъдъка и тялото я караше да упорства. Случваше се да се хлъзне и да падне във водата, когато дърветата бяха на по-голямо разстояние едно от друго. Тогава Сандина плуваше, докато успееше отново да се покатери. Отчаянието при мисълта, че може да загине тук, без някой да знае, ѝ даваше особени сили. Трябваше да стигне до някакъв бряг, да срещне някого. Та реката не беше заляла целия свят!

По едно време забеляза, че водата чувствително е спаднала. Смъкна се по ствола и бръкна с ръка да опипа дълбочината. После стъпи в студената вода, която едва стигаше до коленете ѝ. Ала краката ѝ затънаха в тинята над глезените. Повървя малко. Земята така се беше разкиснала, че пот избиваше по челото ѝ от усилията, които правеше да измъква краката си от лепкавата кал.

Пак се покатери и седна да си почине на един грамаден ясен. Отново я замъчи глад. Полипа с ръка в едно птиче гнездо. Засрами се. Стана ѝ жал. Взе само едно яйчице, лъскаво и беличко като речно камъче. Счупи го и бързо изсмука вътрешността му. Взе още едно. После изпи всичките яйца. Две пъстри птички с червеникави гърди закръжиха над гнездото и зацвъртяха сърдито. Сандина извърна глава.

Докъде беше стигнала! Да краде яйца от птичите гнезда! Погледна ръцете и краката си: мръсни, изподраскани, целите в синини. Роклята ѝ, преди синя, беше станала кафява като калта.

Загледа се тъжно напред през редките дебели ясени. Гората сега изглеждаше по-друга от преди. Вгледа се по-добре и нададе вик. Суха земя! Плъзна се надолу по ствола, скочи във водата и се спусна да тича между водовъртежите и между купищата изпокършени дървета и листа. Изкачи се тичешком по сухия бряг, хвърли се върху тревата, търколи се. После стана; пак потича, и пак се търкулна по тревата. Не

вярваше на очите си. Боеше се да не изчезне това чудо. Най-после се отпусна задъхана на тревата, легна по гръб с разперени ръце и заспа дълбок, укрепителен сън. Спа така до свечеряване.

Когато се събуди, усмивката още беше на лицето ѝ. Значи се беше спасила от водата! Значи е спасена! Отиде до хребета на хълма. Навярно това е Червен бряг. Накъде да тръгне сега? Знаеше добре, че реката обикаля хълма от изток. Следователно, щом хълмът е на север, тя трябваше да се спусне на югозапад към конефермата.

Сенки падаха от всички страни и я заграждаха. По върховете на старите дървета гаснеше светлината.

Над нея небето беше синьо и неподвижно. Сандина седеше, вперила поглед в небето, докато в очите ѝ заблестяха първите звезди. Мракът я обгърна. Тя потръпна. Тревите зашумяха с непознат за нея шепот. Страх се промъкна постепенно в сърцето ѝ и я накара бързо да се покатери на едно дърво и да си нагласи легло пак на високо.

Скоро задряма. Стресна се от цвилене на коне. Поляната ехтеше от говор и остро цвилене.

«Може би татко Аксенте е дошъл... хора от конефермата!...»

От високото не можеше да различи какво става. Смъкна се полекичка на по-ниските клони. Странно. Боеше се да се издаде.

Разпозна веднага сърдитото мърморене на Згаберча. После забеляза великанската фигура на Коцкан. Нощта не беше много мрачна. Звездното небе сякаш ръсеше светъл дъждец.

Имаше още двама. Тях не можеше да види. Но ето, щом запалиха ръчните фенери, единият ѝ заприлича на Станку. Около тях се движеха коне. Колко много коне и колко много кончета! Защо ли са дошли с толкова коне? Всичките коне са от конефермата. Сандина ги познаваше. В последно време по-често влизаше в конюшните, милваше конете по шиите и им даваше захар от ръката си. Няколко коня извърнаха глави към мястото, дето беше скрита. После се приближиха с високи плавни крачки, протегнали шии напред. Край тях вървяха и кончетата, любопитни и същевременно озадачени от тази среднощна паша, ненаучени на нея в конефермата.

— Внимавай, бе, да не налетят на някакъв звяр! — обади се Згаберча.

Непознатият, в черна мушама и нахлупен калпак, загледа нататък, дето беше Сандина. Коцкан се затича тромаво и върна конете.

— Те подушват вълка отдалеко и почват да пръхтят.

Дори и да са сами в гората и да ги нападне вълк, кобилите се нареждат в кръг около кончетата и тъй ритат с копита, че никакъв звяр не може да се приближи. Пък и вълците намаляха тъдява, не могат вече да се събират на глутници като някога, а има и сума зайци за ядене, и плъхове, и птички...

Конете заровиха муцуни в тревата. Ала от време на време издигаха глави и душеха с трептящите си ноздри.

Хората се събраха и почнаха да говорят. Непознатият беше се подпрял на една чепата тояга и пушеше дебела цигара.

Известно време Сандина не можа да чуе нищо. Приказваха тихо и думите им се сливаха с шепота на гората и хруптенето на конете.

Згаберча се изсмя високо:

— Ама голям умник е тоя дявол Коцкан! Таман си мислехме: а бе, как да изпълня плана на господин Спъну, без да загазим? Ако не знаех, че Яломица от време на време прелива ту тук, ту там, щях да помисля, че ти си майсторът на наводнението.

— Я си гледай работата — процеди през зъби непознатият... — Докато по цялото протежение не се издигнат диги, тъй ще се разлива, дето хич и не очакваш.

Згаберча загледа ухилено непознатия, сякаш искаше да каже: «Помирисах те аз, байно, дяволски хитър си». После добави:

— И тъй, наш Коцкан драсна насам с кончетата. Ама и тебе си те бива... Сече ти пипето, няма що. Да го пратиш през нощта да обиколи зад моста при Нуч отвъд Яломица през Микшунец чак до Фиербинц и Скъени и да се върне като невинно агънце с дрехи, прогизнали от вода! И да го накараш да удави четири кобили...

— Как ще се оправим по-нататък, ще видим. Засега трябва да ги държим на едно място, да кърмят кончетата, че никой няма да ги купи неотбити.

— Ха! Ха! Ха! Като намерят лешовете, ще мирясат, няма да ходят да дирят момичето в гората.

— Значи така! — каза повелително като заключение непознатият. — Вие поемете назад към конефермата пак през Нуч, Микшунец, Фиербинц — да не би някой да мине насам. Станку да отведе по-надалеч, в Скъени, до Дридутья девет кончета, които избрах. Слушай, Станку, ще държиш на цената. И само скришом ще продаваш. Валкир

и Флинта са чистокръвни английски коне. Кориандру е арабски, аклиматизиран. Само баща му струва трийсет хиляди. Голям е вече, има шест месеца. Тия другите могат да бъдат отбити. Избрал съм ги само по на четири и половина, по на пет месеца. Хрупат зърно и трева наравно с големите. Значи ти намери там свидетели, дето са видели лешове, влачени от пороя. Браво! Добре си действувал. Може и още да намериш.

Станку се съгласи с кимане, без да отговори. Згаберча го тупна по рамото и се обърна наперено към непознатия с мушамата:

— Не бой се, господарю. Аз съм ти сигурна опора. И по-рано ти услужвах, и сега пак ще ти услужа. Е-хе! Имаше ли друг като управителя Спъну! И аз се помазвах покрай тебе. И си пиех, когато ми се пиеше! А тия ме държат в болници, да съм се дезалкохолизирал. Сега, като сложа ракия в устата, сякаш катран слагам! И откакто жена ми забягна и задигна всичко събрано по него време, не мога вече да забогатея. И никакъв гешефт не мога да направя.

— Няма да те оставим ние, няма да те оставим! — потвърди и Коцкан. — Ако ще реката да завлече цялата конеферма! Не ме е еня! Държавна е. Голяма работа! Най-много да мирясат всички, и управителят, и Тоадер, и Гица, и Леонте, и инженерът, и всички други млади дяволи с техния труд, чест, грижи и пак чест... Мене конете ми останаха след оная беля с жребеца за разплод. Можех ме да ударим насам още когато ти изплаши конете. Но нямаше и къораво конче между тях. А дамгосаните коне защо ти са? Мъчно за ползуване... мъчно за продаване. Кончетата са друго нещо. Докато ги отбият, по тях няма никакъв знак. Вярно е, че преди да се отбият, не можеш да ги отделиш от майките. Без кобилите нямаше как да ги подкараме насам. Само да не забравиш обещанието си и на нас да дадеш от печалбите. Колкото за старание, ще се стараем да бъдем начело на ония, които ще дирят момичето и конете, за да можем да ги объркаме. Не бой се, господарю. Стой си там спокойно! Не извеждай сам конете, че те не са научени в гора, да не би да препуснат към конефермата.

Конярите възседнаха конете, без да бързат. Същото стори и господин Спъну. Смушкаха и подкараха и другите коне, обиколиха поляната и тръгнаха под сводестата гора, раздирайки мрака със светлината на фенерите.

Сандина остана вкаменена, с широко разтворени очи. Значи съвсем друго било обяснението на всичко, което се беше случило досега! Тримата души от конезавода са крадци! И господин Спъну е крадец. Той беше уплашил конете. Той беше... той трябва да е бил човекът с черната мушама през нощта, когато бяха прерязани електрическите жици... Да си стои спокойно «там». Къде може да е това «там»?... А Станку скришно ще продава конете в Скъени. После казаха май нещо за Урзичени. Как ли да извести в конефермата?...

... Царската дъщеря, отвлечена от змея в една хралупа, отдрала едно парче от полите си и вързала писмото за крачето на една птичка.

Би могла и тя да подири някоя птичка. Но ако не отлети нататък? Птичките са толкова страхливи и я гледат така учудено. Само ако срещне жар-птица, дето снася скъпоценни яйца...

... Или да намери една бутилка и да пъкне в нея писмо, като моряците, за които четеше Думитрица. Ще я запуши добре и ще я хвърли във водата. Бутилката ще доплава до подножието на хълма, до моста, и някой ще я извади. Ала откъде да вземе бутилка?... И писмо... откъде? А не би ли могла да пише на лист или на кора от дърво?... А господин Спъну дали не е оня от приказката^[9]? Не... защото него го уби конят на Харап-алб...

Ако беше в легло, Сандина щеше да се върти, колкото си иска, измъчвана от мисли. Но тук нямаше как. Трябваше да си потърси отново леговището и да чака търпеливо зората.

При първото птиче чуруликане тя слезе от дървото. Горе в небесата сред синкавите мъгли се задаваше денят.

Разтреперана от студ, Сандина затършува между сухите листа край корена. На няколко пъти усети вкуса на буковия и дъбовия жълъд. Зъбите ѝ се разтракаха от студ. Почна да събира парчета кора от дърво, счупени клони, трески. Натрупа една купчинка и продължи да търси. Но тук не намираще, каквото търсеше. Драсна с нокът по парче дърво, но ноктите ѝ се огъваха, без да оставят дълбока следа. Опита се със зъби. И така не можеше. Кукичката! Къде ли я е изтървала? Колко щеше да ѝ послужи сега!

Тръгна назад към оная част на гората, дето се чуваше клокоченето на водата. Въпреки тинята, останала по края, Сандина успя да събере по повърхността на водата малки тресчици, от които се нуждаеше. Бяха тъкмо такива, каквито ѝ трябваха. Бяха много

разкиснати и можеше да се драци по тях. Но ноктите пак не можеха да й послужат. С пълна пола трески Сандина дири дълго, като разравяше листата и повалише бурените на земята. Да намери едно ножче! Или поне някакъв гвоздей! Дано се смили някоя русалка и й донесе...

Дори се огледа наоколо... Не. Русалките не искаха да дойдат...

Порови така, докато се убоде в нещо. Една счупена кост. Разтърси пръста си и бързо взе костта. Чудесна писалка! Почна да пише с криви букви по мокрите трески, като натискаше силно.

«Станку продава конете в Скъени». «Згаберча е крадец». «Станку е крадец». «Коцкан е крадец». «Елате на Червен бряг». «Елате на Червен бряг». И пак: «Станку продава конете в Скъени».

Дълго драска и писа писъмцата. Слънцето блестеше по поляните. От цъфналите треви се надигаше топъл, възгорчив дъх на зелено. Жужаха пчели и оси. Лицето на Сандина беше зарозовяло от щастие. Когато реши, че е написала достатъчно трески, тръгна на запад, надолу. Смяташе, че ще стигне до края на голяма водна повърхност, дето да хвърли писмата си, и те да доплават до конефермата. Но навсякъде беше гора, гора, само дървета, които се оглеждаха в разлялата се река. Пак почна мъчното катерене от дърво на дърво.

Най-после стигна до безкрайното празно място сред гората, залято от реката, за което си представяше, че граничи с конефермата.

Хвана със зъби полите на роклята си и почна да плува. Отиде, колкото можеше по-навътре, като хвърляше написаните трески.

Набръчквана от лек полъх, водата ги разпръскваше на всички страни.

— Днес е неделя — каза си Сандина, понеже беше броила дните. — Всички деца — играят край водата и ще ги уловят, тъй че няма да попаднат в ръцете на крадците.

Радостна, тя си тръгна назад, но загуби пътя между дърветата и стигна на една височинка на друго място. Редките дъбове свършваха на — стръмнината, покрита с гъсти туфи. Малко по-нагоре имаше неголямо пасище. Изплашена от новото непознато място, дето идваше крайно уморена, Сандина пристъпваше бавно с ръка на устата. Струваше й се, че отвсякъде можеха да се покажат и да се протегнат към нея ръце на вещици. Ами ако срещнеш сега горската вещица? Изведнъж изскочи някаква животинка и бързо се скри зад един гнил дънер. Сандина се вдърви на мястото си. Сърцето й спря да бие. После

тя се сниши встрани и като че ли напипа някакво скривалище в гъсталака, ала се удари в някаква дъска, прилична на врата на птичарник. Без много да мисли, тя дръпна бързо дъската и се вмъкна вътре. Поста я неподвижна. Вътре цареше полумрак. Дали няма още някой тук? И защо да няма, та това е истински птичарник. Но нямаше жива душа. Може би това е кочина на Горската магьосница, в която някога, в приказката, е затворила Йонел? Не, не е кочина, няма решетка. Може би това е птичарникът, дето са стояли пилетата на Горската вещица? Тогава на добро място е попаднала. Опила навсякъде. Мястото беше широко и високо. Можеше да се изправи и тя пристъпи няколко крачки навътре. Я гледай! Имаше и положоци от слама и кълчища. Чудесно мъничко легло. Жалко, че няма и яйца да утоли глада си. Почака малко и като не се яви никаква птица, а ѝ беше студено в мократа рокля, легна и се сгуши дълбоко в полога. Сламата шумеше сухо и я бодеше. Уморена, тя затвори очи, ала толкова беше гладна, че дълго време се въртя, докато заспи. Наблизо се чу песен на кос и шум от клони. Отдалече, като из дъното на урва, долиташе някакъв странен вой, някакво глухо квичене. После всичко потъна в тежко мълчание. Отново я обхвана страх.

Несъзнателно стисна клепачите си, ала страхът в сърцето ѝ се смесваше с някаква приятна отмалялост.

Събота вечер Думитрица направи знак на Ион и го прати да повика Емил.

Срещнаха се зад конюшната на отбитите кончета, дето нямаше жива душа.

— Ти какво смяташ, Емиле? — почна Думитрица. — Утре е неделя. Утре другарката Александруца ще претърси само бреговете на Ситару, към които може да е била отвлечена Сандина с някой пън. Ако се е оплела в тръстиката, ще я намерят. От съседното село също ще тръгнат покрай Ситару, край Голям вир, докъм Кълдърушани. Диренето ще стане по брега. Ами ако пънът, на който се е спасила, се е заплел из трънаците в гората? Аз казвам да тръгнем ние тримата и да навлезем в гората с лодка, докъдето можем. Че нали сме нейни приятели! Нали видяхме как удържа думата си и отиде на лъката да пази конете? Заради дадената дума и за да бъде полезна на

конефермата, затова отиде! Цялото училище иска да участва в диренето ѝ, само ние, нейните приятели, да не се опитаме да направим нещо повече! Няма да кажем на другарката Александруца, за да не се безпокои за нас. И ако открием нещо, нашата победа ще бъде победа на цялата пионерска дружина.

В очите на Думитрица блестеше пламъкът на великите стремежи, миражът на голямото пътешествие, в което ще извърши някое безпримерно геройство.

— Да видим какво ще каже татко.

— «Какво ще каже татко...» — сопна му се Ион, като повтори подигравателно думите му. — Аз няма да спомена и думица в къщи, а Госпожицата трябва да иска позволение от баща си.

— Разбира се, че ще питаме родителите си, как иначе... — учуди се Думитрица.

— Ако кажа на майка си, свършено е с нашето пътешествие! — и в тоя миг Ион вече виждаше майка си как грабва метлата. — Ако трябва да искам позволение, отказвам се — заключи изведнъж той и им обърна гръб.

В този миг откъм ъгъла се зададе Згаберча.

— Какво гласите, бе? Я да си гледате работата! Не стига, че конефермата ви храни като търтеи и само книгата знаете...

— А ти да беше се погрижил по-добре за конете... пък и Сандина не можа да спасиш! — опери му се неочаквано Ион.

Него всъщност го измъчваше споменът за срещата следобеда, когато момичето го повика да отидат на лъката. Згаберча изпсува и се отдалечи, като мърмореше:

— Само да ви хвана, че вземате лодка... Ще ви счупя краката! — и продължи някак разколебан: — Да не искате да ни пратят и вас да търсим? Да опват рибари мрежи и за вас?...

Децата замълчаха. После слязоха към реката.

Накъде ли ще е най-добре да се упътят? Какво ли да вземат със себе си?

Емил състави списък, към който Думитрица непрекъснато прибавяше по нещо. Електрически фенерчета, фенери, въжета, платница, кутии кибрит, стрели и лък, одеяло, подвижна аптечка, тенджера, ножове, компас, бинокъл, свирка, дрехи за преобличане... и още колко, колко неща.

Но най-голяма нужда имаха от една радиостанция — предавател и приемник същевременно. Чели са книги и по радиото са слушали, че при всяка сериозна експедиция трябва да имат такъв апарат. И без това, освен поста, който инсталираха вчера в клуба, други три апарата стояха неизползувани. Един ще бъде поставен в отдела на жребците за разплод. Другите бяха за резерва. Вярва ли Думитрица, че ще склони бай Тоадер да му даде единия? Добре. Тогава той ще има грижата да донесе самия радиопредавател, кутията с батериите и жица за антена. Емил знае как да го монтира и как да си служи с него. И трябва непременно да намерят някой, който да остане в конефермата и който умее да предава новините...

Решиха да се поровят тая нощ в приключенските книги, които са чели. Думитрица си избра «Новият Робинзон», «Робинзон Крузо», «Петнадесетгодишният капитан Дик Сенд». Емил имаше «Към полюса», «Пътешествие към центъра на земята», «Изследванията на шестте учени в Средна Африка», «Необикновени случки». За Ион оставаше «Пет седмици с балон», «Капитан Немо» и «Тайнственият остров». Трябваше да премислят през какви перипетии биха могли да минат и с какво би трябвало да се въоръжат...

Но Емил се огорчи много, когато си отиде в къщи и баща му каза, че не е съгласен е тяхната експедиция. Наистина Емил не знаеше добре да плува и ветеринарният лекар се боеше да го пусне, дори на една толкова незначителна екскурзия по вода. И какъв смисъл има, когато той самият на другата заран тръгва надолу по реката, дето се носеше слух, че били забелязали отвлечените от наводнението коне, да види какво се е случило и какво може да се спаси.

Ала бащата на Думитрица съвсем другояче разговаря със сина си. Той вярваше във възможностите на детето си, в твърдостта и смелостта му.

Бяха в една от новите, автоматизирани конюшни, дето бай Тоадер прекарваше сега всичкото си свободно време.

Най-напред го изслуша мълчаливо и внимателно, без да прекъсва работата си над електрическата инсталация, и когато момчето свърши, след като му беше разправило какво искат да правят, Тоадер го погледна в очите, в тия очи — светли, искрени, пламнали от ентузиазъм. Думитрица издържа погледа на баща си, без да мигне. Чакаше с доверие.

— Ти смяташ ли, момчето ми, че вашето отиване ще бъде от полза? Краят на гората и раките са претърсени. Ако момиченцето се беше заловило за някое дърво, щеше да бъде намерено. А колкото за конете, нали казаха няколко души от Скъени, има дори и доказателства — бента в Слобозия, — че животните са се удавили?...

— Татко! — избухна момчето. — Сандина не се е удавила! Не може да се е удавила!

— Тя беше слабичка, крехка...

— Но знаеше да плува, да се катери! Миналото лято, когато беше дошла през ваканцията от Букурещ, дядо Аксенте я доведе на Яломица и видях, че може. А знаеш ли защо отиде тя на лъката? Да пази конете! Разправи ми, че видяла един човек с черна мушама, като тичал из гората и подплашил конете? Каза, че приличал на оня, който надничал у тях през прозореца, когато се прекъсна токът и...

— Защо досега нищо не сте ни казали?

— Бате Згаберча ѝ се присмя... Каза, че бил змеят или Горската вещица... Но сега си мисля: ако този човек с черната мушама е дошъл да плаши конете, тогава наводнението е сварило и него. Сандина, която очакваше, че ще го види, нали затова беше отишла с конете на паша, е видяла той какво прави, как се спасява и тя е направила същото. Кой знае, може по този начин и да го следи...

— Откъде ги измисляш такива, Думитрица? Виждам, мозъкът ти ври и кипи, момче!

— Ама нали ти казвам, татко! Тя тогава само затова отиде сама на лъката. Бяхме се уговорили да помагаме в грижите за конете. Разправи ми и Ион как го викала да иде с нея. Тъй че едно малко и слабичко момиче, както ти казваш, се реши на всичко, а ние да не можем да направим нищо! И то точно ние, приятелите ѝ от конефермата, когато всички деца от селото се надпреварваха днес кой да отиде да я търси?

Очите на Думитрица святкаха като стоманени остриета в битка.

Тоадер го погледна отново сериозно.

— Добре, Думитрица, върви! Утре е неделя. Ще караш лодката на север, дотам, докъдето водата е заляла лъката. Но внимавай! Не задълбавай в гората. Ако твоето предположение е вярно, тогава става опасно. Забележи само какво е положението, дали има някакъв знак, някоя следа от момиченцето, от конете. Радиопредавателната станция

ли казваш? Добре. Ако наистина някой от съучениците ти може да приема тук съобщенията, поверявам тия. Но ще я използваш само при належаща нужда. Ще видим какво става с извадените коне при Слобозия и ще решим какво да правим. Особено ако тая история с човека в черната мушама е истина.

— Не е никаква история! Сигурен съм!

— Запомни — каза твърдо в заключение електротехникът. — Ще отидеш само на разузнаване, и то през деня. Толкова. Ха да видим какво ще излезе.

Думитрица стана още в зори, под най-голяма тайна съобщи и на своите приятели намеренията си и им поиска помощ. Събраха се на Голям вир. Повечето бяха от конефермата. От селото дойде само Труца Нистор, председател на трети отряд. Ала не можел да тръгне с експедицията. Родителите му били страшно разгневени. С изключение ма Думитрица, Емил и Йон всички други, които се отличиха на пионерското състезание, живееха в селото. Следваше децата на конефермата да помогнат на Сандинините приятели само в приготовленията. Знаеше се, че Дългуна беше паднал при първото препятствие. Такенцето, наречен така, защото дълго време носи таке, не умееше да стреля със стрела, нито да замерва с прашка и какъвто беше къс и дебел, не беше и твърде пъргав при бягане. А Рижавия беше като олово при плуване. Но децата не съжаляваха много, че няма да участвуват в експедицията, тъй като след час-два щяха да тръгнат всички с ръководителката и другите деца от селото. Само Такенцето не преставаше да крещи. Та какво като не може да стреля в целта? Във водата плува като риба! Трябва и той да иде! И какво, като е едва в първи клас? Никога не го е било страх, когато е самичък! А ето, всички знаят, че Емил се бои от водовъртежи.

Напразно Думитрица се опитваше да умири малкото Такенце.

Червен като божур и разгневен, Такенцето се заканваше. Щял да обади Йон на леля Луксица! Ще му преседне тогава отиването! Ще види той!

Като чу това, Йон пребледня. После се съвзе и се спусна да бие Такенцето. То побягна към къщи, като продължаваше да крещи.

Какво да правят? Думитрица беше объркан. Може би не би трябвало да споделя тайната с другите деца в конефермата. Нямахше съмнение, че Емил не беше най-добрият плувец. Ветеринарният лекар

беше излязъл от дома си, без да разреши на Емил да участва в експедицията. Но можеха ли да се лишат от него? Още повече, че той имаше чанта с превръзки, компас, часовник... И знаеше да монтира електрически звънец, да сглоби радиопредавателна станция и да си служи с нея.

Тъничката и стеснителна Лилика се приближи полекичка и остави бохчичка със суха храна. Къдрокоска и тя донесе една престилка, завързана в ъглите, пълна с хляб, сухи сливи, конопени върви и пешкирчета. Най-после и Петрика се реши да даде, и то за Емил, един фенер, една манерка и една раница. Все пак Сандина винаги му беше показвала по аритметика и ако въпреки всичко я спасяха... макар и без него! Още повече, че Емил толкова добре му предаваше морзовата азбука и сега му беше нагласил радиостанция в канцеларията да приема съобщенията на отряда.

Събранието скоро се разтури. Почти всички приятели на трите момчета си тръгнаха доволни, изкачиха склона и се упътиха към село, дето ги чакаха ръководителката и другите пионери, за да претърсят бреговете. По пътя хвърчаха пеперуди и ги примамваха да ги ловят. Из сеното жужаха пчели. Децата вървяха весели, сякаш се връщаха от игра.

Само Такенцето въздишаше през целия път до горе. И като наближиха тяхната къща, отново почна да плаче и да вика, колкото му глас държи. Майка му изскочи уплашена. Отвъд ниската ограда се показва и леля Луксица и веднага разбра каква е работата.

— Значи така моят син, а? — рече тя ядосана и влезе в трема толкова разгневена, че Такенцето веднага преглътна сълзите си, избърса носа си и се усмири засрамен, чувствавайки, че не е постъпил добре.

Долу на брега обаче децата работеха с пълна пара. Дългуна, Рижавия, Петрика и Къдрокоска бяха останали да помагат на трите момчета.

Чукаха и поправяха умело лодката, която бяха донесли и скрили в гъсталака още в зори. От двете страни на лодката прикрепиха лопатите с тел, за да си служат по-лесно с тях. Сковаха дървена котва и я вързаха със синджир за края на лодката.

Така все пак приличаше на кораб. Но нямаше ли нужда и от платна?

— Почти всички плавателни съдове в книгите имат платна — забеляза Думитрица.

Емил изказа мнение, че платната били излезли от мода. Щом не разполагат с мотор, защо да се оставят на волята на вятъра и да се объркват? Щяха да гребат, осланяйки се на собствените си мишци. Ион най-много се радваше, понеже той най-добре от всички се справяше с лопатите.

Ала Думитрица беше предвидлив. Пригответе две мачти — едната по-дебела, направена от прът, а другата от тръстика — и ги сложиха в лодката.

Скритата в гъсталака лодка се клатеше и полюляваше. Децата я гледаха с упование. Дали ще бъде разумно сега да я изпробват? Думитрица реши да скрият храната в една хралупа, като на най-сигурно място. И в книгите, които е чел, не е срещал случай корабът да бъде нападнат при тръгването му в самото пристанище. Частите на великолепната радиопредавателна станция щяха да бъдат донесени в последния момент. Но все пак ще бъде лошо, ако се намокрят дрехите и храната. Така че струпаха набързо в хралупата всичко, каквото бяха събрали, изправиха пред отвора ѝ няколко клона, затиснаха ги с големи камъни и се отдалечиха, за да не привлекат вниманието на другите. Съвещанието направиха горе, на края на хълма, близо до конефермата.

— Значи тръгваме наляво, нагоре — каза Думитрица.

— Нагоре... — потвърди Ион, като че ли искаше добре да си втълпи накъде щеше да гребе.

— След като минем гъсталака, ще вървим по права линия до гората...

Децата бяха седнали на тревата. Думитрица посочи с ръка нагоре неопределено. Сините му очи бяха замечтани.

— Ще се ориентираме по компаса — обади се Емил. — Смятам, че ще бъде уместно да го закрепим на носа на лодката, дори от самото начало.

— Емиле, не можеш ли да монтираш радиопредавателната станция в лодката. Ще изтичаме в клуба и ти ни се обади.

На Рижавия и на Дългуна им се щеше още сега да почне участието им в експедицията. Петрика се радваше, защото знаеше, че без него, който беше научил чудесно азбуката, и Къдрокоска, и Рижавия, и Дългуна нямаше да разберат нищо като свят.

Емил остана известно време замислен, навел бледото си чело. Не! Не можеше да издигне антена в лодката. По-добре ще бъде да инсталира апарата на скътано място, когато стигнат на суша. Лодката е малка и лесно се разклаща.

— Не сме взели жито за семе! — спомни си Ион. — Как ще отглеждаме житни храни?

Емил се усмихна:

— Няма да има време, до довечера трябва да се върнем. После гората е залята цялата и е сенчесто...

— Тогава, ако се наложи да останем там, ще бъдем принудени да ловим дивеч! — оживи се Ион. — Приготвяме лъкове, опваме прашката и трак!

— Вижте какво ще ви кажа: да не закачате славеите!

Къдрокоска имаше слабост към пойните птички и се разплакваше само като чуеше за прашки.

— Няма да ги закачаме. Само добри дела ще правим. Ех! Да имахме истински пушки! От нищо нямаше да се боим! Знаете ли какво? В някои страни разбойници открадват деца и ако родителите им не ги откупят, измъчват децата... и още какви ли не работи... А ние спасяваме всички от беда, освобождаваме ги!...

— Спасителен отряд! — разпали се Ион.

— Току-виж, че сме хванали човека с черната мушама и сме го довели вързан...

— Ура!

Ион, както винаги, беше на едно мнение с Думитрица. Слабият с щръкнали уши Дългун стоеше удивен, с втренчен поглед и си въобразяваше как вързаните с възета разбойници са натрупани един върху друг накуп в лодката. Рижавия се почеса възхитен по тила. Само Емил каза спокойно:

— Чакайте, чакайте... Доколкото знам, не отиваме в чужда страна, дето могат да се случат такива неща!

Ион замига объркан и зачака Думитрица да отговори и да реши въпроса. Ала Думитрица не се смути. Той винаги е бивал председател на отряд, беше първенец в класа, той отговаряше за всички важни задачи по екскурзиите. Затова не отстъпи:

— А у нас, в нашата страна, няма ли нужда от велики дела? Ето сега, да намерим Сандина... А какво ще кажеш за човека, който

подплаши най-хубавите коне от табуна? Дори и да не беше се загубила Сандина, колко неща трябва да се направят, за да открием тоя човек!

После момчетата изброиха какви предмети и каква храна са събрали, обсъдиха кога ще е най-удобно да тръгнат и трябваше да решат това да стане едва по обед, когато майката на Ион е още заета с кокошките на стопанството и когато всички обядват.

И така, щяха да се срещнат до върбата, отдето щяха да пренесат нещата в лодката. Дотогава не беше необходимо да стоят и да ги пазят. Никой друг не знаеше скривалищата, а и те бяха се заклели да ги пазят в тайна.

Ала когато се приближи до оградата, Ион чу, че майка му се кара на някого:

— Възрастни хора, а не сте кадърни да опазите конете! Уповавате се на едни деца, да тръгнат, където им хрумне, сами по водата... така, а?

Недоволен глас, сякаш беше гласът на Згаберча, измърмори:

— Кой казва, че ще ги оставим да тръгнат?

В тоя миг леля Луксица се обърна:

— Къде скиташ, бре обеснико? Сега ли е за тебе време за закуска? Влизай бързо в къщи! Тъй! Сега сядай да ядеш и хич не се опитвай да се измъкваш пак. Свършено е с днешното хойкане!

Взе някои неща в престилката си и обърна два пъти ключа.

Ион се видя сам, заключен. Би могъл да излезе през някой прозорец, но всички гледаха към пруста, а там майка му беше седнала с няколко съседки. Можеше да слезе в избата, но и нейното прозорче гледаше все натам. Въртеше се насам-натам, а времето летеше бързо. Слънцето клонеше на запад. Ей сега щеше да се скрие зад върха. Кравите мучаха, ала майка му не мърдаше. Какво ли беше намислила?

Здрач обгърна къщата. След като се въртя из стаята като в клетка и гриза ноктите на ръцете си, за да не вика, Ион се отчая съвсем. Хубавите му планове бяха рухнали. Думитрица и Емил нямаше да тръгнат сами, а през нощта всичко можеше да се случи с лодката им. Отгоре на това Думитрица имаше разрешение само за днес! Бащата на Емил щеше да се върне. Утре имаха училище. Ами ако момчетата в края на краищата тръгнаха без него? Тъкмо без него, който остави Сандина да отиде сама на лъката? Тая мисъл го ужасяваше. След няколко мига напрегнато мислене Ион напълни пазвата си с кутии

кибрит, пъхна в джобовете си един гребен, едно ножче, една носна кърпа и каквото още свари и тихичко, на пръсти, се приближи до огнището в трема. Опипа нагоре стените на комина. Топъл, черен пращец посипа главата му. Ион напипа няколко издатини по стените на комина и се залови за тях. Издигна се, стъпи на други. И опирайки се с ръце и крака, Ион се закатери отчаяно по домина, по пътя на дима... Като стигна на покрива, спусна се бързо по задната му част, плъзна се надолу по един стълб и дим да го няма — хукна надолу.

Приятелите му едва го познаха, когато го видяха. Във виолетовия здрач Ион, по-черен от главня, при всяко движение разпръскваше гъст облак сажди.

До тоя момент Думитрица и Емил стояха унили и възпитаха, но като го видяха така изчерпел, измацан със сажди и по лицето, прихнаха да се смеят.

Дългуна и Рижавия си отидоха, повикани от родителите им. Понеже беше вече късно, момчетата не знаеха какво да правят. Как да тръгнат надвечер? На Думитрица му беше разрешено само до това време.

— Аз не си отивам в къщи — заяви Ион, — защото втори път не мога се измъкна от ръцете на майка си.

— И аз няма да мога да изляза, след като се върне татко от Слобозия — каза Емил тъжно.

— Тогава да тръгваме — реши Думитрица. — Не ни трябва много време до гората и назад. Ще се върнем довечера, и така няма да престъпя обещанието си.

И без повече думи почнаха да пълнят лодката. Отново ги обхвана въодушевлението. Ала нещо ги усъмни. Нещо им подсказваше, че нещата не са, както ги бяха оставили. Възможно ли беше някой да е пипал лодката? Би трябвало да направят подробен преглед, но отгоре от хълма се чуваха гласове.

Емил седна на една дъска в средата на лодката и взе вървите, въжетата, ножиците и кибрита, да му са под ръка, сложи до краката си раниците, а пред себе си апарата с батериите му, затворени в една алуминиева кутия. Думитрица застана на кормилото с поглед, отправен напред. Ион бутна лодката отзад, засили се и се метна в нея с такава сила, че малката лодка се плъзна бързо и стигна почти до средата на Голям вир. Тук беше дълбоко, дъното не се виждаше...

Вечерният вятър се засилваше и леко браздеше водната повърхност. Ион беше в стихията си.

— Корабът пое! — произнесе той, показвайки големите си познания, и със сигурно движение пое лопатите. Ала внезапно се чу: трае! Трае!

Ион се вкамени. Емил се извърна изненадан и разтревожен. Лопатите, закрепени с по два чепа, се разпиляха на трески по водата.

Кой беше направил това? Натоварената лодка се разклати силно. Без да губи присъствие на духа, Думитрица изкомандува:

— Вдигаме платната!

Две тънки триъгълни платна се издигнаха на голямата мачта. Ион върза бързо няколко носни кърпи за две тръстики, после извади пешкир и го опъна помежду им по дължина. Вятърът тикаше лодката в един проток, образуван от папур.

После вятърът като че ли промени посоката си и заблъска лодката отстрани. Един по-силен порив я блъсна в гъсталака и без малко щеше да я обърне.

— Ще се удавим! — каза тихо Емил.

— Снемай кърпите и пешкира! — извика Думитрица.

Ион ги смъкна бързо. Освободена от напора, лодката се заклати на едно място. Но вятърът отново задуха изотзад и триъгълните платна така силно се издуха, че ладията се засили напред и се заби с нос в гъсталака. Думитрица изпъшка безпомощно.

Имало някога един «Петнадесетгодишен капитан», който командувал кораб в океана, а той не можеше да командува една лодка по езеро!

— Снеми и мачтата! — каза той.

И наистина лодката намали клатенето си, сякаш се беше уморила. Какво трябваше да се прави? Стояха на едно място и Ион го питаше с поглед. Все пак като капитан Думитрица беше длъжен да знае. Двамата му другари чакаха и той отговори, като цапна с ръце във водата:

— Ще гребем с ръце!

Трите момчета запретнаха ръкави и в бодър ритъм загребаха с ръце. Измъкнала се от заплетените гъсталаци, лодката се плъзна леко и мина отвъд река Ситару. Пред тях придошлата вода трептеше и блестеше като безкрайна сребърна шир. Никой не се извъръщаше вече

назад. Думитрица гледаше съсредоточено и шляпаше с ръце от двете страни на лодката. От задния ѝ край Ион, нетърпелив, разглеждаше напрегнато новата гледка. На Емил му замръзнаха ръцете. Нали беше по-слаб? Може би и затова треперенето на тялото му се превърна в някакъв непознат вътрешен трепет. Имаше странното чувство, че е сбъркал нещо. Измъчваше го и мисълта, че Думитрица е могъл да склони баща си да му разреши да тръгне, а той не можа.

— Бряг в далечината! — провикна се Ион и Емил се усмихна най-после, като виждаше как Ион се вживява и си представя, че участва в някое от приключенията, прочетени в книгите.

Тъмна и мълчалива, гората се открояваше в сянката и им преграждаше хоризонта. Думитрица изкомандува да се насочат към първата върба, зареяна из лъката. Спряха, подпряха лодката о нея и Ион се покатери на дървото. Подадоха му секирата. Той отсече един клон и го разцепи на две. После скочи в лодката и я разлюля. Лопатите трябваше да бъдат издялани и изгладени, но те нямаха време за губене. Момчетата гребяха, докато стигнаха свода на гората, после се плъзнаха встрани на север. Опитаха дълбочината. Не можаха да стигнат дъното. Запалиха фенера и го закрепиха под компаса. Трите деца се редуваха и гребяха мълчаливо. Мракът растеше и караше децата да тръпнат. Водата беше станала черна. Чуваше се само нейното бълбукаме и тихият шум на гората. Духаше студен вятър, ала извисеното небе беше осеяно със звезди. От време на време Емил издигаше едно електрическо фенерче и осветяваше лъскавите водни пътеки в гората. Дърветата никнеха от водата и се оглеждаха в нея. Дали щяха да стигнат до суша? Докъде ли се простира наводнението? Пътят изглеждаше безкраен. На Ион му се искаше да разбере много неща, ала Думитрица и Емил мълчаха. Най-после той попита:

— Колко е часът?

— Девет...

— Девет?

В тоя миг Думитрица се обади:

— Внимание! Стигаме на суша.

Емил раздвижи фенерчето. Наистина надясно над водното равнище доста ясно се очертаваше земя.

Думитрица отвърза котвата и се готвеше да я спусне встрани. Момчетата се изправиха на крака, като пазеха равновесие. Изведнъж

останаха като вкаменени. Три сенки се промъкваха в мрака към брега. Инстинктивно децата се снишиха и загребаха и тримата с ръце, засилиха лодката назад и завиха пак на север покрай гората.

Ион гребеше с всички сили. «Кои можеха да бъдат тия сенки? Бандити? Търговци на роби? Каквито и да са, не се боим ние от тях! Думитрица е началник на екипажа, а един е Думитрица!» Въпреки това ръцете му силно трепереха върху греблата. Думитрица угаси фенера, пронизвайки мрака с поглед. Стоеше напрегнат и мислеше. Чувствуваше се изпълнен със смелост. Ала беше и разтревожен. Срещнаха се с опасността и трябваше да се борят с нея и да я надвият. Да не побегнат безславно, без да свършат нищо, без да открият нещо.

Сенките се промъкваха между дърветата и вървяха редом с тях.

Ако ги нападнат, ще трябва да се бранят. Ала с какво? Това измъчваше Думитрица. Не съумяха да се сдобият поне с една ловджийска пушка. Даде знак да гребат назад. Лодката се отдалечаваше смайващо бързо. Преследвачите почнаха да тичат. Единият от тях се спъна, изпсува и всички се спряха. Една водна пътека им беше пресякла пътя. Екипажът изглеждаше спасен. Емил се поразведри. Макар и да го мъчеше мисълта, че беше тръгнал без разрешение от баща си, за нищо на света не би изоставил приятелите си, които му оказваха такова доверие. Но по-щастлив щеше да бъде, ако можеха да спрат на някоя приветлива полянка, дето да инсталира радиопредавателната станция. Да дирят Сандина и в това време да съберат и направят колекция от редки растения и насекоми и постоянно да съобщават на съучениците си докъде са стигнали работите. И ако станеше нужда, и да се борят... Е, да! Да се борят! Но с равни сили. А не така те, деца, да се борят с някакви възрастни хора, озлобени, враждебни, а може би и въоръжени. Неочаквано усети зад гърба си как Ион гребеше усилено — на живот и на смърт. Разбра. Сенките отново се бяха появили на брега. Думитрица насочи лодката навътре. Гърмеж разтреса нощта:

— Стойте!

Думитрица протегна ръка за стрели. Емил ги беше приготвил. Големи камъни западаха с плясък около тях, изпръскаха ги и потънаха във водата. Отчупени клони и по-малки камъни заудряха лодката и я разклатиха. Децата се навеждаха и се бранеха. Отдалечаваша се и увеличаващото се разстояние ги пазеше все повече. Изведнъж силен

удар ги оглуши. Лодката се разтресе. Голям ръбест камък беше ударил гнилия нос на лодката и го беше пробил. Водата струеше вътре. Думитрица опъна лъка и пусна стрела. Емил трябваше да запушва дупката, затова можеше само да му подава стрели. Друг камък удари железния ръб на лодката, рикошира и падна във водата. Трети камък улучи лодката точно в средата и тя изпращя. Камъкът отскочи, удари и леко ожули глезена на Емил. Водата нахлу със сила. Емил не разбра какво стана. Усети само смъдене и някакво необикновено изтръпване на крака. Ион беше престанал да гребе. Натискаше с все сила калпака си в голямата дупка. Само Думитрица стреляше наслуки. Мъчно беше да се прицели в мрака, но той продължаваше да опъва и отпуска лъка и стрелите отлитаха една подир друга. Стъпалото на десния крак на Емил беше потънало в кръв. Без да му обръща внимание, момчето продължаваше да изхвърля водата, която заливаше дъното. Вятърът и ситните запенени вълни клатушкаха свободно лодката. Отново се чуха гърмежи.

— Спрете на брега! — измърмори с дебел глас един от преследвачите. — Да не ви е омръзнал животът, та искате да ви счупя главите?

Децата се спогледаха и се разбраха. Думитрица грабна лопатите и почна бързо да гребе. Лодката се наклони на страната, дето Ион натискаше упорито калпака си. Като видя, че Емил се мъчи да уравни лодката, той напъха босата си пета в първата дупка. При друг случай това хрумване би накарало момчетата да се усмихнат. Със свито сърце Емил потърси пипнешком по дъното на лодката радиопредавателната станция.

На брега се чу глъч.

— Ще скоча аз! — казваше нисък глас. — Няма да взема сега и с кръв да се папам... да им разбием главите или да ги удавим. Да убием човек за нищо и никаква работа! Ще ги върнем назад и толкоз!

Децата наостриха уши. Не разбираха за какво става дума. Водата изведнъж забълбука. Някой беше скочил в нея. Последва го и друг. Мъжете плуваха полуоблечени. Въпреки бързината, с която гребяха децата, плувците ги настигнаха. Две силни ръце хванаха лодката от двете страни и я затикаха към брега, преди още екипажът да може да каже нещо.

Нима бяха пленени?... Ион удари с лопатата встрани. Удареният издърпа дългите цепеници, захвърли ги и удари няколко пъти смелчака.

Това бе достатъчно за Думитрица. Той беше водачът и не можеше да позволи екипажът му да бъде нападнат. Завърза се бой. Думитрица удряше, с каквото му попадне: с фенера, с котвата, с дъската, на която седяха, с мачтата, с въжетата. Правейки отчаяни усилия да не стене от болка, Емил се бранеше и удряше ръцете на враговете, за да освободи лодката. После бръкна с трескава бързина в джоба си и разтреперан хвърли хининов прах в очите на нападателите. Те извикаха, после нададоха оглушителен вой.

— Ха! Ха! Ха! Жал ви беше за тях, а? — каза с глух глас, изпълнен с омраза, човекът, останал на брега. И като захвърли мушамата си, нагази във водата и се приближи.

Настъпи неописуема бъркотия. Лодката се напълни с вода. Момчетата се бореха и успяха да се изтръгнат от ръцете на нападателите. Заудряха с все сила — на всички страни, после и трите скочиха във водата, гмурнаха се надълбоко и изчезнаха.

Преследвачите излязоха на брега целите мокри и скърцаха зъби разгневени.

— Не съм виждал по-упорити момчета! — каза единият. — Дано поне не се удавят, да не си навлечем беля.

— Ба, нека се издавят, да не ни пречат на работата — възрази с дебел глас другият, като обличаше черната си мушама.

Третият погледна назад:

— Гледай как се люшка лодката. Я да видя какво става.

И се върна на мястото на поражението им.

Нощта беше мрачна. Облаци покриваха небето и никаква светлинка не трептеше в непрогледната тъмнина. Потънала в мрак, гората сякаш спеше и тихо дишаше.

Въртопи се нижеха чак до края на водата, лъскава и черна като смола. Там на брега, сгушен в един храсталак, Ион чакаше сам. Беше мокър, капнал от умора, стенеше тихичко и все пак нещо смътно му подсказваше, че първо трябва да намери приятелите си и после да спи. Боеше се да влезе навътре в гората. Другарите му, без съмнение,

трябва да дойдат насам. Придвижи се бавно напред, като опипваше мокрите листа, готов да се простре на земята при първия шум. Вървя дълго покрай брега, после пак се върна. По едно време видя, че нещо се влече по земята. Чу се:

— Шиит... шиит!

Спря се. После се приближи и се наведе.

— Думитрица?! Ти ли си?

— Емил къде е?

— Не зная...

Изправиха се и двамата. Думитрица беше ударен в коленете. Залиташе, като вървеше. И въпреки това трябваше да дирят Емил.

— Какво ще правим? Татко поръча да се върнем още тази вечер, ала без Емил... не можем се върна.

— Ами ако се е удавил? Той не издържа дълго на плуване, още повече под водата... Май му течеше и кръв от глезена.

— Да вървим да го търсим.

Тръгнаха. Обходиха нагоре и надолу брега. Лодката не се виждаше никъде. На едно място отсам водата видяха следи. Децата първо се послушаха, после почнаха да викат тихичко:

— Емил... Емил...

— Емил...

Никой не отговори.

— Емил...

В гласовете им се чувствуваше плач.

Поседяха малко на брега.

— Пак тук ще се срещнем — каза Думитрица и пръв скочи във водата.

Гмуркаха се до дъното и пак излизаха над водата“ ала нищо не откриха. Дълго оглеждаха мястото, дете смятаха, че бяха нападнати. Когато най-после излязоха на сухо, бяха така премръзнали и капнали от умора, че едва се движеха. Погледнаха се в очите безпомощно и безмълвно се отправиха навътре в гората. Оглеждаха дърветата и спряха при първата хралупа, която откриха.

— Да пъхнем първо една пръчка, да не би да има вътре някоя животинка.

Ион ошмули едно клонче и го пъхна в хралупата. Почака.

— Нищо не мърда — каза той, като не усети пръчката да трепти в ръката му.

Влязоха в хралупата, запушиха отвора с клонки и се сгушиха един до друг.

Ион остана буден. Не можеше да се успокои. Не му беше удобно. Близо два часа се въртя, докато се сети, че би могъл да легне другаде сам. „Всеки в отделна кабина“. Запуши отново отвора с клонките и се отдалечи към една полянка. Мракът ставаше все по-черен и по-влажен. Ион порови в един храсталак, порови в друг, почука по един гнил дънер, ала нищо не му хареса. Неочаквано напипа някаква вратичка. Не беше очаквал такова нещо. Отвори я полекичка и се вмъкна вътре. Известно време остана неподвижен. Без съмнение, това беше птичарник. Обаче имаше странното чувство, че там има още някой. Може би някой враг, някой „невидим враг“. И наистина този някой започна да диша бързо, раздвижи се, дори и сламата зашумоля. С един скок Ион се намери вън. „Принудително тръгване“ — цитира той. Смутен и объркан, той се въртя насам-натам, спъвайки се в листака и късовете счупени дървета. Загуби и дънера, дето беше Думитрица. Блъсна се в едно дърво, подпря се о друго.

— А!

Викът застина в гърлото му.

Две святкащи очи в мрака го приковаха от няколко разкрача. С един скок звярът се хвърли върху момчето. Ион отскочи назад като опарен и се блъсна в дънера на едно дърво. Нещо изпраця и той се търкулна в една хралупа. Струпа на отвора всичко, каквото му попадна, и въздъхна облекчен. Звярът изскимтя и се отдалечи.

Тогава в хралупата нещо се раздвижи:

— Лягай най-последно!

„Спасен!“ — рече си Ион, като престана да трепери, учуден и радостен едновременно. И наистина, той едва сега разбра, че беше попаднал в скривалището, дето се бяха приютили с Думитрица и което беше напуснал преди малко.

Вън се чу продължителен вълчи вой. С щръкнали от страх коси и свити сърца децата запушиха още по-добре отвора и едва късно през нощта заспаха неспокойно.

Когато в понеделник сутринта двете момчета излязоха от хралупата, гората се беше разбудила и трептеше от свежест и живот. Небето отново беше ясно. Слънчевите лъчи проникваха през гъстите клони и топлеха земята. Децата видяха, че се намират на малка слънчева поляна и първата им мисъл беше да се върнат на мястото на корабокрушението. Обаче никъде нямаше следа и понеже не бяха оставили никакъв знак, тръгнаха наслуки през гората. Като стигнаха пак на едно още по-слънчево място, проснаха дрехите си да съхнат. Чак сега Ион откри в пазвата си кибрита, който беше скрил вчера на тръгване.

— За нищо не става вече — рече той, готов да го хвърли. — Чудех се какво ми лепне на гърдите.

Но Думитрица го възпря:

— Чакай! Я да го изсушим на слънцето. Ще послужи за нещо, послушай ме.

Наредиха внимателно клечките кибрит на кора от дърво. После почнаха да претърсват джобовете си. Кой знае? Може би ще имат щастие да намерят и други неща. Я гледай! Една носна кърпа, ножче, гребен. Още едно ножче, още две кърпи, сушени плодове, един молив и около двамайсет лева мокри.

— Какво ще направим с парите, Ион?

Ион направи пренебрежителна гримаса, както винаги, и без да отговори, взе едно от ножчетата и почна да заостря стрели. После огъна едно младо клонче, върза го с носна кърпа и лъкът беше готов.

— Да потърсим първо Емил — каза Думитрица.

— Ще го търсим! А колкото до лова, ще улуча, както вървим, някоя и друга птица — придаде си Ион важност.

Обаче безброй пъти опъна лъка, без да улучи нещо. С важен вид той се целеше продължително, като заставяше Думитрица да се помайва зад някоя група дървета или до някоя туфа, за да не се отдалечава много от ловеца. Прицелваше се точно, но всеки път птицата излиташе неочаквано и Ион остана без стрели. Мълчаливо той изостри припряно нови стрели и пак се прицели и пак пусна стрела и не престана, докато не улучи една птица в крилото.

За по-малко от четвърт час огънят беше вече запален и оскубаната птица, набодена на шиш, се печеше на жарта.

— „Непознат вид“ горска птица — обяви Ион и изгладнял почна да яде.

Думитрица хапна малко и подкани приятеля си да побърза. Тръгнаха отново.

— Аз казвам да вървим все покрай гората — каза Думитрица. — Вярвам, че и Емил ще се сети да направи същото. Бяхме се уговорили, по таткова препоръка, да не влизаме навътре в гората.

— Какво ли си мисли бай Тоадер?

— Няма как. Не можем да се върнем без Емил.

— А... Емил... дали се е спасил? Как мислиш?

Думитрица не отговори. И той се боеше и се питаше кои ли бяха тия хора през нощта.

— Думитрица, оня, дето пръв ме удари, приличаше на Згаберча.

— И на мене ми се стори, че прилича.

— Да не ги е пратила мама?

— И таз добра! И така ли щяха да ни преследват като разбойници!

— Ами тогава?

— Не зная — каза Думитрица объркан и дълго вървя замислен.

Изкачиха се пак нагоре на север, като се ориентираха по мъха на дърветата и по сянката. Както вървяха така, те попаднаха на едно място с редки дървета, които бяха потънали във водата. Спуснаха се по хълма, питайки се дали трябваше да преплуват водата. По гладката повърхност на водата се полюляваха парчета от дърво, гладки трески, почти с еднаква големина.

— Интересно — каза Думитрица, — сякаш някой си е играл с тях.

— Интересно — повтори той, — като забеляза, че треските са надраскани.

Наведе се и събра няколко от тия, които вятърът беше изтласкал към брега.

Буквите бяха криви. Едни от треските бяха набъбнали от водата и буквите едва се различаваха. Все пак Думитрица успя да разчете:

— „Урзичени“... „конете“, „Згаберча“... „Скъени“...

Тогава Ион скочи във водата, обиколи, плувайки, и събра почти всичките тия странни писма. Събраха ги на едно място и почнаха да ги четат поред. Не можаха да разчетат повечето от тях, обаче разбраха как

стоят работите. „Згаберча е крадец“, „Коцкан е крадец“, „Станку продава копчетата в Скъени“.

Достатъчно беше. Но кой беше написал тия писма?

— Може Емил да не се е удавил и да ги е проследил — каза Думитрица. — Да го потърсим! И после да съобщим в къщи.

— Трябва да дойде милиция да обгради гората.

— А ние?...

Ион съжеляваше, че така лесно трябваше да предадат работата в други ръце. Не очакваше тъкмо водачът на експедицията да говори така. Ала ето как Думитрица разсъждаваше върху нещата:

— Не виждаш ли, че тук има шайка от конекрадци? Какво ще правим без оръжие, без помощ, без съобщителни средства?... Ако беше тук и Емил и имахме нещата от лодката, макар да е разбита, щеше да бъде иначе. Щяхме да съобщим по радиопредавателя. А така може и да ни удушат, както може би са направили с нашия приятел..., със Сандина...

Ион наведе глава недоволен.

— Не бой се, ще има с доста неща да се справяме — продължи Думитрица. — Засега дори не знаем как ще се върнем, за да съобщим. Лодката не намерихме, а и да я намерим, как ще я поправим. Тя е съвсем разбита.

Двете момчета мълчаха известно време. Ион чакаше да му се даде знак. Желаше да участва в големи дела. Беше готов на всичко. Ала щом Думитрица мислеше така... Май че... Май че всички водачи на приключения така разсъждаваха, бяха предвидливи...

Постояха още. После Думитрица вдигна глава:

— Какво би било сами да си построим лодка?

Очите на Ион светнаха.

— От някое дърво — продължи Думитрица. — Ще издълбаем дънера като корито.

— Ас какво?

— Бихме могли полека-лека да дълбаем с ножчетата си, но как да повалим дървото и да го отрежем? Все пак да видим, може да попаднем на купчини трупи, приготвени за продан. Те са нарязани, готови.

— Чудесно — въодушеви се Ион. — Трябва да намерим. Нали и стопанството купува трупи. Ще минем ли отвъд?

— Ще минем. И да прегледаме, Ионе, на всички страни. Може да намерим Емил, може и Сандина да намерим, •сгушени някъде.

Децата се съблякоха, сложиха дрехите на главите си да не ги намокрят, прегазиха водата и се изкачиха по ската, обрасъл с дървета. Спираха се, дето намереха повален ствол, и премерваха силата и търпението си за отрязването и издълбаването му. Беше минало пладне, без да намерят нещо подходящо.

— Виждам, че няма да намерим трупи! — каза Ион разтревожен. — А пък и огладнях.

И без да мисли много, покатери се на едно дърво, после на друго, на трето и най-после се върна с пълна пазва птичи яйца. Ион чукаше яйцата, изпиваше ги, пак чукаше и пак ги изпиваше.

„Като не ме остави да взема жито за семе... Колко лошо е без хляб“ — искаше да каже.

Ала си спомни, че целият товар на лодката беше изсипан, тъй че не би могъл да отгледа жито... да го овършее... да го смели... и замълча. Думитрица спря до едно повалено дърво, тънко и сухо.

— Ще го нарежем на три.

Извадиха ножчетата си. Почнаха работа. Остриетата се забиваха, но мъчно режиха дървесинните влакна. Тъпият ръб на остриетата, върху който натискаха, се врязваше в пръстите им. Ала момчетата не се отказваха. Най-после наредиха трите парчета на равни разстояния едно от друго.

— Сега, понеже нямаме гвоздеи, ще ги сплетем с тънки пръчки и ще направим скара.

Ион разбираше. Значи нещо като сал.

— „Гениално“! — цитира той, радостен, че пак е намерил момент, в който да приложи нещо от изключителните думи и изрази, които беше чел, преди да тръгнат.

— Стига, Ионе! — скара му се Думитрица. — Все ти се иска нашата експедиция да прилича на ония, за които си чел. В книгата всичко е много хубаво. След перипетиите героите винаги излизат победители. Пък ние едва сме се сблъскали с неприятностите, а победа — никаква, освен написаните трески. Ами ако Емил се е удавил? Ти разбираш ли какво значи това? Защото в края на краищата писмата може да са написани от Сандина. А може от някой друг, непознат...

Слънцето приличаше. Момчетата работеха усилено и скарата беше готова. Но денят беше към края си. Кога да тръгнат?

— Че защо да се бавим? Нали познаваме пътя и нощно време.

Но Думитрица беше на друго мнение. Преди всичко това не беше лодка и мъчно щеше да се управлява. После нямаха фенер, нямаха компас. И най-сетне, ако крадците наистина бяха конярите, през деня те не могат да ги нападнат, защото са заети, а само през нощта. Следователно, за да предотвратят едно ново нападение, трябва да скрият сала до сутринта.

Ала когато опитаха дълбочината на водата, разбраха, че през деня водата е спаднала повече от един лакът.

— Какво ще правим? Водата няма да удържи сала, а до утре сутринта току-виж още се е отекла и земята я попила. Я гледай! Дъното е тинесто! Можеш да затънеш! Как ще пътуваме? — угрижи се Думитрица.

— Риби! Виж една риба! Ето и един рак! — извика Ион.

— Изглежда наводнението край гората е стигнало до края на езерото Кълдърушани и оттам ги е домъкнало тука. Раци има само в езерото Кълдърушани. Дали сме наблизко?

Ион се беше вече съблякъл, завързал ръкавите на фланелката си и направил от нея кошница за ловене на раци.

— Ионе, смятам, че ще е добре да приготвим нещо, в случай че водата се отдръпне през нощта. Ала знам ли какво? Някакви стъпала. Но нямаме дъски... Или нещо друго... Някакви... Нещо, което би било най-добро. Някакви скари от клонки, нещо като салове на краката, с които да минем по тинята...

В неделя следобед Сандина се събуди и побърза да отвори вратичката. Светлината нахлу вътре, топла и приветлива. Ала на нея ѝ беше студено и страшно я болеше глава.

„Чудна къщичка — каза си момиченцето, — а без обитатели.“ — Също като в приказката, дето кладенецът и пещта нямали господар и повикали доброто момиче да се погрижи за тях. Сандина разгледа внимателно новото си жилище. Стори ѝ се, че то ѝ казва: „Виж колко съм занемарена! Момиченце, момиченце, ела да ме почистиш.“

Без да мисли повече, тя стисна в ръката си няколко клона и почна да мете птичарника. Скоро я налегна умора. Въпреки това тя нагласи полозите на едно място и така направи малко легло. После почна да носи вода ту с шепа, ту с кора от дърво и да търка усърдно вратичката и прага със снопче трева и ги излъска. По едно време залитна отмаляла. Изправи се и с ожесточение се залови да бере по поляните жълта Комунига и Момини сълзи, с които украси стените на къщичката. Огледа се радостно наоколо и си каза, че за това добро дело къщичката винаги ще ѝ дава подслон. Усети, че страшен глад я мъчи, и тръгна да търси нещо по дърветата. Но освен дребничките зелени ябълки не намери нищо друго. Чувствуваше се отпаднала. От слабост често трябваше да сяда на тревата, да ляга и да стои със затворени очи. А когато упорствуваше да върви, чувствуваше, че земята се върти и коленете ѝ треперят.

„Да не би да се превръщам на камък?“ Но и когато мислеше, сякаш пак ѝ се завиваше свят. Ох! Поне писмата да стигнат до конефермата!

Помъчи се да стане и да отиде към мястото, дето ги беше хвърлила, ала нямаше сила. Падна и едва се довлече до къщичката. Можда да затвори вратичката и да стигне до леглото. Опита да се раздвижи, но сякаш всичко се наклоняваше и се събаряше върху нея. Устата ѝ се сковаха, някаква гъста мъгла я обгърна. Като че ли това слабичко телце беше изчерпало всичките си сили, за да издържи, докато успее да хвърли писмата. И сега, когато беше изпълнило мисията си, силите му го напуснаха.

Когато посред нощ отново се събуди, не знаеше къде се намира. Беше тъмно. Хладен полъх галеше лицето ѝ. Тя жадно вдъхна свежия въздух, напоен с дъха на младо същество, и примигна учудено. Някой беше там, съвсем близо до нея. Понечи да протегне ръка, но съществото, което беше до нея, изскочи навън уплашено. Едва тогава Сандина се сети къде се намира. Пак я достраша.

— Трябва да е било някое зайче...

Надникна да види поляната. Див вой на вълк я накара да потрепери. Затвори внимателно вратичката и зачака уплашено. „Горкото зайче! Защо ли избяга оттук?“

Сандина не знаеше, че тоя, когото помисли за немирно зайче, беше самият Ион.

Очите и се напълниха със сълзи. Почувствува, че сърцето ѝ отново замира и умът ѝ се замъглява. Инстинктивно потърси с ръце встрани и несъзнателно изгълта корените, чийто вкус едва усещаше. Изяде и листенцата на шипковите цветове, които беше набрала. Зашеметена, тя легна отново и не се съвзе чак до сутринта.

Когато отвори клепачи, не знаеше защо се е събудила. Главата ѝ тежеше, устата ѝ беше скована. Не разбираше, че се свестява от припадък, но имаше чувство, че нещо я е стреснало. Огледа се внимателно наоколо. През пролуките проникваше утринната светлина. Скоро обаче дървеният под на птичарника забумтя и се затресе. Някакъв тъп шум се чуваше под него.

Сандина излезе да види какво става. Отначало и се стори, че не може да се проникне под птичарника. После обиколи гъсталака и се наведе да погледне изотзад, отдето като че ли можеше да се влезе. Докато вървеше, тя се държеше за стените и за вейките и като се наведе, отново ѝ се стори, че земята се върти заедно с нея. Ала това, което видя, беше така удивително, че силите ѝ се възвърнаха.

Някакво момче, проснато по корем с вързани отзад ръце, се мъчеше да се измъкне и удряше с краката си по дъската. Обаче, като опънеше краката си, подкованите подметки на обувката му затваряха входа под птичарника също като малка вратичка...

В първия си порив Сандина хвана краката на момчето да го измъкне. Но момчето така силно ги беше изопнало и натиснало отвора, че от напрежение момиченцето падна на тревата. Едва тогава забеляза, че една от обувките беше покрита със съсирена кръв.

Тревогата надделя над учудването ѝ и тя попита:

— Какво ти се е случило?

При тия думи момчето почна да се свива, да се върти и се измъкна заднишком навън. Все още по корем, то изви глава към момиченцето.

— Емил!

— Сандина!

— Емил! Емил!

— Тихо! — пошепна той. — Отвържи ми ръцете.

Сандина се мъчи доста, докато развърже заплетените възли. Освободени, ръцете на момчето се разпериха встрани и потръпнаха няколко пъти.

Емил се обърна веднага по гръб и седна. Тогава забеляза, че Сандина пребледнява и се отпуща на земята до него. Колко беше отслабнала!

Очите на момиченцето се притвориха и посинелите ѝ устни леко затрепериха. Емил разбра. Без да губи присъствие на духа, той почна да изпъва ръцете ѝ нагоре, после встрани.

Дишането на момиченцето се възвръщаше. Емил продължи упорито дихателната гимнастика, докато Сандина отвори очи.

— Жадна ли си, Сандина? Може да си гладна?

Сандина раздвижи устни.

Емил отново се вмъкна под птичарника. Извади оттам няколко яйца, счупи ги и като повдигна главата на момичето, почна да ги излива в устата ѝ.

— Какво си яла в гората досега?

Сандина гълташе, без да съзнава. Искаше ѝ се да спи. Но Емил не я оставяше. Донесе няколко вейки и почна да ѝ вее. После пак почна да ѝ прави изкуствено дишане. Отваряше ѝ очите, преглеждаше зениците, тъй както беше виждал баща си, и пак ѝ вееше. Постепенно момиченцето се съвзе. След доста време съвсем се свести. Тогава Емил взе едно снопче трева и почна да разтърква слепите ѝ очи, ръцете, и краката ѝ. Това видимо я ободряваше.

— Разтриваш ме, сякаш съм кон...

— Виждам, че сега ти е по-добре. Струва ми се, че ти умираш от глад. Жалко, че нямам тук оня сироп за усилване, с който татко спасява конете, които са отслабнали след болест. Ами я кажи, къде спиш?

Сандина намигна шеговито, сочейки встрани.

— В къщичката на добрата фея!... Не знаеш ли?... Дето отишло доброто момиче...

Емил я загледа продължително, готов да се разсмее. Наистина ли вярва? После, като видя как се свива от стеснение, дожаля му за нея. Разбира се, тя беше по-малка. И за него някога приказките бяха истина. И той беше дирил вълшебния кон в табуна, за който баща му се грижеше.

Почна да я разпитва какво се е случило с нея, как се е спасила от удавяне и какво е правила оттогава. Чу за преめждията, през които е минала, и най-интересното — случката с конете и конярите от конефермата.

Нещо сякаш просветна в ума му. Значи така! Те са били, които без малко щяха да го удавят. Те значи са го вързали така стегнато и са го мъкнали на гръб в тъмното по ската до поляната.

Там бяха спрели да разговарят, а него бяха оставили до едно дърво. Изглежда, че не знаеха какво да го правят, щом като бяха изтървали из ръцете си Думитрица и Ион. Не си представяха, че така, както е вързан, и с тоя разкъравен крак би могъл да се движи. Но се оказа, че кракът му е само ожулен. Сандина искаше да му донесе вода, ала той не й позволи. Закуца и слезе надолу. Като се върна, провирайки се между туфите, намаза болното място с белтък от яйце и простря босите си крака на слънце.

После разправи на Сандина как се възползувал от нощния мрак и се промъкнал в гората. Влачел се, като се опирал само на брадичката, на гърдите и на левия си крак. Чул как крадците, като разбрали, че го няма, почнали да ругаят и да го дирят наоколо. Добре, че могъл да се завре в една купчина насечени клони. Мъчно се вмъкнал под тях, ударил си главата, но се избавил от крадците.

Продължил после да се тътри по-нататък, въпреки ужаса, че е сам в гората, където било тъмно като в рог. И така се озовал в птичарника, скрит в туфите. Отдолу имало не само скривалище, а и полог с фазанови яйца. Птиците избягали сънени. Изглежда се били изплашили.

Ала той счупил със зъби яйцата и изял половината.

Наистина, изплашил се, когато през нощта виел вълкът. Но понеже обувките му са подковани, долепил ги една до друга и ги натиснал на отвора. По тоя начин запушил добре входа на скривалището. Но не може да се каже, че си е починал, защото го било страх да си свие краката, да не би някое животно да се вмъкне при него.

Разбира се, птичарникът, Емил намери случай да каже, бил направен очевидно от човешка ръка. И когато разгледа със Сандина къщичката, дето се беше подслонила, увери се, че тук също са живели фазани.

— Познава се по перушината в полозите — заяви той.

— А защо са снасяли долу?

— Смятам, защото са намерили вратата затворена.

Денят мина бързо. Емил положи особени грижи за възстановяването на Сандина и за храната на двамата.

— Трябва да възстановим силите си, да сме готови за всичко, за борба — обясни той.

— А Думитрица, Ион?...

Емил беше уверен, че двамата му приятели бяха пощадени от неприятност. Може би са преплували и са се върнали в къщи. Може би са излезли нейде на суша, поправили са лодката и са се прибрали. Тях не са ги хванали като него.

И ако се успели да стигнат в конфермата, следва да дойдат да ги спасят.

Знаеше добре, че Думитрица и Ион нямаше да забравят нито него, нито Сандина. При все това, за да успокои още повече момиченцето, Емил се залови да събира листа от клен, от бук, от бряст, клонки от храсти, стръкове от тънки растения и каквито цветя имаше по полянката.

— Да видим сега как ще можем по-добре да ги пресоваме? Игликата е нежно цвете от рода на... близка на еньовчето. Все порядко се намира. Колко хубаво мирише! Млечок... Остави го да позасъхне. Не го смачквай, че дръжката на цветеца е пълна с млечен сок. То е растително багрило, боядисва жълто. Гъби! Виж гъби... Тия с вирнатите шапчици са отровни. Да бяхме дошли повече ученици, с учителката по ботаника и с ръководителката, колко растения щяхме да съберем, колко нови неща щяхме да научим. Как ли се казва онова високото растение с дребните пъпчици? Да бях взел поне хербария. Ала какво приказвам, щях да остана и без него, както останахме и без лодка...

Сандина му помагаше послушно да нареждат цветята между листа от репей, слагаше отгоре им дебели трески и ги нареждаше ту по покрива на птичарника, ту вътре.

Чак когато се смрачи, влязоха в птичарника, направиха си легла и задрямаха от умора.

Нощта беше светла, мека и благоуханна. Горے небето беше осеяно с трептящи звезди. През дърветата се виждаше ярко блесналият рог на луната.

Малките горски животинки, които бяха наизскочили отвсякъде, сега се бяха притаили в скривалищата си. И пойните птички, и те бяха стихнали. Настъпил беше оня час на безмълвие и бленуване, в който само чаровните трели на славеите изпълваха гората с вълшебство.

Думитрица и Ион седяха неподвижни и слушаха с притаен дъх. Обхващаше ги постепенно някаква тиха радост, някаква вяра и надежда.

Бяха забравили всичко.

Като че ли и горските животни наоколо не смееха да смутят покоя им.

Ала едно далечно изсвирване накара Ион да трепне и събуди в душата му уплахата от миналата нощ. С разтреперани ръце той запали бързо приготвените съчки. Пламъците весело запърпориха и скоро се издигнаха.

Славеят замлъкна, хвъркна и запърха с крилцата си. Дълбоко от гората още долиташе нежен звън, ехото на изкусен концерт. Но скоро всичко утихна и остана само пърпоренето на пламъците и пукането на сухите клонки.

Думитрица бе завладян от чара на тия мигове. А Ион духаше огъня, разпалваше го, за да направи жар. После изтегли част от горещата пепел и с отмерен и движения на истински готвач нареди отгоре дребни рибки и живи раци.

Рибките цвъртяха, раците се зачервяваха и заедно с дима по поляните се разнесе мирис на печено. Храстите сякаш почнаха да оживяват.

— Боя се, че сами разбудихме горските зверове — каза Думитрица тихо. — Да запалим друга купчина към средата на поляната. Тук, йод дървото, не бива да палим силен огън, защото ще опърлим листата.

— А какво ще кажеш да се обградим с обръч от огньовете? Като Джо в Африка...

Ион говореше високо въпреки съветите на Думитрица. Не Можеше той другояче, щом се отнасяше за книгите на Жул Вери, тъй като това бяха всъщност единствените книги, които беше чел с голямо внимание и които беше прелистил пак преди тръгване.

В нощната тишина говорът звучи ясно. А гласът на Ион беше много добре познат на обитателите на къщичката на фазаните, за да не

ги събуди. Вратичката отскочи встрани и две детски глави с блеснали очи се подадоха.

Но изведнъж занемяха. От малкия хълм крадешком се спускаше надолу човек в черна мушама. Като стигна на поляната, той намали крачките си и спря до огъня. Думитрица и Ион инстинктивно се приближиха един до друг и го загледаха разтревожено. Откъде беше изникнал тоя човек в гората!

Момчетата седяха на земята. Човекът стоеше прав. После седна на тревата близо до тях.

— Да се стопля, а? Какво ще кажете? — и простря краката си.

Говореше бавно и ги пронизваше с поглед. Думитрица преглътна и замълча. Непознатият приличаше на Негоро. Ако Ион беше чел „Петнадесетгодишният капитан“, веднага би му пришепнал само толкова „Негоро“. И биха се разбрали. Ала Ион не беше я чел, затова отговори:

— Стопли се, чичко. Постой при нас. Имаме печена риба и раци в саламура без сол...

От вратичката на къщичката, скрита в гората, Сандина и Емил гледаха втрещени.

— Емил... — пришепна му момиченцето с разтреперан глас — Емиле... този е крадец. Тоя е господин Спъну. Той беше със Згаберча.

Емил стоеше с вперен поглед и мълчеше.

— Емил...

Сандина си спомни как в приказката Магьосницата на мраза също така се приближила до децата, избягали в гората. „Студено ми е“ — рекла тя и те я повикали; „Слез да се стоплиш“.

Магьосницата на мраза им пуснала два косъма да вържат кучетата си, за да не я ухапят, и космите веднага се превърнали в дебели синджири...

— Рибите и раците аз съм ги уловил — весело разправяше Ион. — Чак тук са стигнали от езерото Кълдърушани. Изплетох една кошница от пръчки и исках да се спусна с нея на дъното. Но не щеш ли, водата почнала да се оттича. Едва до колене стигаше, а на някои места не стигаше дори и до глезените. Ходех като щъркел и гребях с кошницата. Първо опитах с фланелата.

За Ион непознатият човек не можеше да бъде нито бандит, нито пират, нито търговец на роби. Щом дойде направо при тях, значи беше

добър човек. И не приличаше в лице на никого от стопанството или от селото, за да се мисли, че е изпратен от майка му да го хване. И Ион се радваше, че имат гостенин.

— А вие какво дирите в гората?

— Дирим Емил... Сандина... Конете на конефермата...

Ион не беше забелязал, че Думитрица му направи знак да мълчи.

— Така значи...

— А ти какво дириш? — попита Думитрица.

Непознатият го изгледа накриво, схващайки недоверието на момчето.

Престори се, че се смее, и извади от джоба си половин отчупен хляб.

— За вашето ядене трябва хляб.

Ион се залови да яде с охота. Наредените на листа рибки и раци вдигаха гореща пара.

Сандина се обърна към Емил с въздишка:

— Ако хлябът е отровен?

Обаче непознатият ядеше заедно с децата. Чудно нещо! Наистина ли е гладен? Емил не разбираше нищо.

И докато ядяха, непознатият разправяше на момчетата, че идва отдалеч... че трябвало да ходи в едно село надолу по Яломица... че и той има деца на училище.

Как са стигнали те двамата тук?...

За Емил беше вече ясно, че господин Спъну иска да научи нещо. А Думитрица се хвана на въдицата и му разправи всичко. Но я слушай какво разправя!

— Вчера сутринта намерихме сума бележки. Трески, на които е надраскано: „Згаберча е крадец. Коцкан е крадец. Станку продава кончетата от конефермата.“ Представи си, моля ти се!

Лицето на непознатия се измени. Той сви вежди. Погледът му стана страшен. Думитрица не можеше да го види през огъня.

— Представи си, моля ти се! — повтаряше разпалено Думитрица. — Хора от държавна конеферма, в нашата страна! Ти не си ли срещал никого? Никакви хора? А един ученик, височък, слабичък, с кестеняви коси? Или пък Сандина, едно дребничко, русо момиченце? И конете ли не си видял, чичко? Не си ли ги поне чул?... Ние наистина направихме един сал, за да се върнем в къщи и съобщим на

милицията, но жалко, че водата спада. Рисуваме да затънем в тинята по блатата. До утре там, дете е било наводнение, ще остане само тиня. Затова сега изплетохме едни малки салове, на които ще стъпваме по калта. Хвърляме ги пред себе си, стъпваме, после издърпваме с гега задния сал, хвърляме го пак напред, стъпваме пак, пак изтегляме задния и така... Ще стигнем! После ще дойде милицията, защото нейде трябва да е скривалището на крадците и на откраднатите коне.

Изведнъж непознатият стана. Лицето му имаше такъв жесток израз, че Думитрица го побиха тръпки от главата до петите. Ион мълчеше смаян. Непознатият пхна пръсти в устата си и изсвири продължително и страшно. Също такава изсвирване му отговори отнейде в гората. После до слуха им долетя далечен тропот от конски копита и цвилене.

В тоя миг се чу наблизо ритмично чукане, ту кратко и бързо, ту продължително.

Емил се опитваше да спаси приятелите си, като им съобщаваше по морзовата азбука:

— Бягайте! Опасност! Скрийте се! Този е крадец!

Чуканията се нижеха къси и дълги и се прекъсваха след всеки четири звука. Момчетата наостриха уши. Ослуша се и господин Спъну. Ала момчетата не разбираха какво им се казваше. Те се бяха осланяли на Емил, който щеше да манипулира с морзовия апарат, но не бяха научили азбуката.

Все пак Думитрица разбра, че им се съобщава нещо. Но какво именно? Един водач на експедиция би трябвало да знае всичко.

Господин Спъну обаче познаваше тия тайни звуци.

— Какво се чува? — запита Ион със съмнение.

— Кълвач чука — отвърна непознатият.

И като измъкна един електрически фенер изпод мушамата си и силният фар светна, той подкара решително децата пред себе си:

— Вървете с мене да ви приютя нейде. Да не ви нападнат конекрадците!...

Полянката опустя. Само пламъчетата на жарта пърхаха, още несмушавани, и навремени някоя останала главня изпращяваше и

разпръскваше искри.

Двете момчета бяха забравили да угасят огъня.

Скрити от храстите и туфите в сянката на нощта, Емил и Сандина стояха слисани.

— Да ги повикаме! Да изтичаме подире им! — момиченцето наруши мълчанието с шепот, прекъсван от плач.

Емил едва съдържаше треперенето си. Непознатият си беше дал сметка, че тук съществува някакъв приятел на пленените от него момчета. Ако и четиримата попаднеха в ръцете на крадците, всичко беше загубено. Така поне все имаше някаква възможност за спасение, Емил беше сигурен. Той знаеше добре, че крадците не прибягват до убийства, когато се боят, че някой може да ги издаде.

Но Сандина каза разхълцана:

— Ще ги убият! Ако ги убият!...

Емил чувствуваше, че сега и той е в състояние да тича из гората подир пострадалите си приятели. Ала се опитваше да обясни на момиченцето от какво се боеше и на какво се надяваше.

После някаква мисъл му мина през главата и той се обезпокои. Спъну можеше по-късно да се върне да хване и тях.

— Сандина, да напуснем птичарника.

— Сега? През нощта? Защо? — уплаши се момиченцето.

— Ще се скрием под купа нарязани клони. Там е по-сигурно.

Излязоха полекичка, изтърсиха сламата от себе си и се отдалечиха. Под светлината на жарта налучкаха пътя към огромните купища дърва, наредени и измерени навярно преди наводнението, защото сега никъде не се виждаха нито дървари, нито горски пазачи. Пъхнаха се под един куп и се изподраскаха. Останаха там с лице към земята, между падналите листа, смесени с кори, съчки и трески, докато ги надви сънят. Децата се събудиха по едно време, задавени от гъст дим. Сънени и замаяни, те се измъкнаха навън. Разсъмваше се. В светлината на зората се виеха синкави и белезникави струи. Валма дим се издигаха откъм птичарника. Децата се затичаха нататък. От птичарника нямаше и следа. Само купчина жар, около която се огъваха почернелите храсти. Сухите клонки пращяха и пущаха искри, а зелените, обгорени, се свиваха и увисваха, други горяха с пламък, откъсваха се и се разпадаха на малки пламъчета.

— Видя ли, Сандина? Казах ли ти аз? Какво щяхме да правим, ако не бяхме напуснали птичарника! Какъв човек! Какъв човек! Щеше живи да ни изгори!

— Свършено е с Думитрица и Ион. Затрил ги е той, щом се е върнал и за нас... Горките! Горките момчета!...

Емил се стараше да изглежда спокоен. Мъчеше се да намери най-добрия изход от това положение.

Ясно беше, че не могат да отлагат тръгването си. Без достатъчно храна, пред заплахата да загинат, не биваше да остават тук. Приятелите им сигурно бяха живи. Сигурно! Невъзможно е Думитрица със своя буден ум да не намери начин за спасяване. И тоя удивителен Ион как ще се остави!

— Тръгваме, Сандина. Щом стигнем в къщи, ще вдигнем всички на крак. Смятам, че така по-сигурно ще спасим приятелите си.

— Колко добре щеше да бъде, ако снощи бяхме ги спасили...

— Сгреших... Не зная какво ме възпря. Наистина не си представях, че Думитрица така лесно ще се предаде в ръцете на Спъну. Вярно е, беше изненадан, но може и да е искал да разбере кой е тоя непознат човек в гората! Може да е подозирал, че е крадец!

След като се посъветваха, децата решиха, че ще бъде разумно да използват идеята на Думитрица, да тръгнат към конефермата с малки скари за стъпване. Защото наистина водата беше се оттекла. По лъката беше останало само тиня и лепкава кал. Помъчиха се и изплетоха от млади клонки няколко скари. Щяха да слагат върху калта скарите, да стъпват на тях, после да изтеглят задната, да я поставят напред, да стъпват пак на нея и така да се придвижват.

— Емил, огънят! Какво ще правим с огъня?

— Туфите не са много близо до другите дървета. Ала добре ще е да изскубем храстите, да изкопаем с пръчки земята и да се образува нещо като изолационен ров.

Разбързаха се да свършат и тази работа. Дори Сандина донесе на няколко пъти вода с една кора от останалите тук-таме локви и поля огъня. Водата цвъртеше и треските изпущаха белезникава пара.

През това време слънцето се показва и заблестя. Децата отнесоха малките плетени скари на края на гората.

Пред гората се простираше, докъдето погледът стига, блатистата лъка, по която тревата беше покрита и замазана с тиня, домъкната от

реката.

Опитаха терена. Кракът потъваше до глезена в кал. Може би по пладне земята още ще изпръхне.

Поеха покрай гората и тръгнаха назад, на юг. Стеблата на дърветата сякаш бяха позлатени. Цветята и тревите искряха, като се поклащаха. Кадънките, косовете и червеношийките, които се стрелкаха из въздуха, сякаш потапяха крилете си в разтопено злато. Децата се запътиха да пресекат напреко лъката. В ръцете си носеха по две от малките скари и на гърба си други, за резерва. Хвърляха пред себе си едната скара, стъпваха, хвърляха втората, преместваха се на нея, изтегляха с гега, направена от клон, първата, хвърляха я пак напред и пак стъпваха на нея. Нали бяха чули, когато Ион и Думитрица разправяха на крадеца как трябва да си служат с тия скари.

Макар да бяха стегнато и здраво сплетени, скарите все пак пропускаха кал, мокреха се и натежаваха. Децата изтърсваха калта от краката си, но очевидно беше, че скарите няма много да издържат.

И наистина след няколкостотин метра едната скара на Емил почна да се разплита. Той я захвърли и я замести с резервната. Понеже момчето беше по-тежко, пръчките по-бързо се разплитаха под неговите стъпки. Сандина стъпваше мълчаливо, лека като перце. Бледите ѝ отслабнали бузи добиваха постепенно цвета на череша. Слънчевите лъчи сякаш струяха върху русата ѝ глава. Не беше лесно връщането в конефермата. Ала децата не се оплакваха, въпреки че по челата им се хлъзгаха капчици пот. Лицата им, овлажнели от умора, се навеждаха незабелязано.

Скарите все повече затъваха и усилията превиха раменете на малките пътници. След като вървяха доста, момиченцето седна на резервната скара. Без да каже дума, то задиша леко и притвори очи. Емил го загледа със съжаление, после измери с поглед ширналата се пред тях гледка. Далече там лъката завършваше с мекото очертане на техния хълм. Щяха ли да стигнат там?

— Хайде, Сандина!

Подкани я нежно, боязливо. Нямахте кой да ги закриля. Нито някой от дома им, нито от конефермата, нито от училище. Сърцето му се сви от тревога. Трябваше да спасява и Сандина, не само себе си. Трябваше да даде доказателство за смелост.

Много блата преградиха сега пътя им. Мъчно беше да ги прескачат. Нагазиха до колене във водата. Тръгнаха пак по тревата, покрита с кал и пясък. Над тях пърхаха с криле и летяха щъркели, учудени от тия първи посетители. Виеха се като бели облачета и кацаха наблизко усамотено. Тук-там някоя върба леко полюляваше дълги, гъвкави клонки като вълнисти коси.

Двамата пътници решиха да подновят скарите си. Ръцете им работеха трескаво и сплитаха върбовите пръчки. Но едва бяха повървели малко, когато забелязаха, че трябва да слязат в нещо като дол, чието дъно беше залято от вода. Не биха ли могли да избиколят? Невъзможно беше да се преплува, защото водата не беше по-дълбока от един лакът. Излишно беше и да се опитат да прегазят. Краката им затъваха в калта до над коленете. Затова тръгнаха покрай водата направо към гората. Тук земята беше още по-размекната и по-прогизнала. Там дето земята не потъваше под нозете им отгоре ѝ избиваше вода. Изведнъж забелязаха някаква чудна купчина. Това, което най-много привличаше вниманието им, бяха някакви лъскави предмети, пръснати около една продълговата могилка.

Колкото повече Емил се приближаваше към могилката, толкова повече беше обхванат от нетърпение и радост, която Сандина не забелязваше.

Изтощена, тя пак беше седнала върху едната скара, когато момчето със светнало лице и задавен от вълнение глас каза:

— Спасени сме!

С яростно усилие изтръгна обувките си от калта и се спусна към мястото, дето беше нападнат техният отряд.

Значи тук беше станало „корабкрушението“, както би казал Ион. Разбитата и покрита с тиня лодка не беше вече годна за нищо. Но там имаше кутии и кутийки, бидони, кошнички, раници, пълни с провизии.

Емил се разтършува, събра ги, разгледа ги внимателно. Особено много го интересуваше състоянието на радиопредавателя.

С носната си кърпа и с дрехите си избърса алуминиевите кутии. Бяха херметически затворени. Но кой знае? Извади частите и ги прегледа внимателно. Сандина седна върху останките от лодката и прибра в ръце полите на роклята си, за да не се намокрят.

Предавателят не беше никак пострадал в кутията си. И батериите не бяха пострадали.

— Наистина, това се казва късмет... — възкликна Емил.

Само антената се беше развила и полазила като змия в калта. Емил веднага изми жицата и я метна на раменете си да изсъхне.

После сложи частите на апарата в кутията и развърза раниците. Брезентът се беше оказал по-малко непромокаем. Водата беше проникнала през закопчаните места и през джобовете. От влагата хлябът се беше запазил толкова пресен, че Сандина не можеше да се насити.

Емил ѝ даде манерката да пие от тайнствената течност за усиляване.

Момиченцето се навъси и едва изпи няколко глътки.

— Забравих да сложа захар — извини се Емил. — Но няма нищо.

Ала и той примижа и изкриви лице, тъй като питието имаше направо отвратителен вкус. Хапнаха, каквото им попадна: пушено филе, сирене, сушени плодове.

После изпразниха два малки бидона с вода.

— Да ги напълним, макар и с мръсна вода — рече Емил. — Ако нямаме друга, ще преварим тая добре.

— Няма ли да се върнем в къщи?

— Не виждаш ли, че не може да се върви по тая тинеста лъка? По-добре да отидем до гората. Сега сме далеч от поляната, дето беше Спъну. По радиопредавателя ще известим в конефермата и ще чакаме тук.

После се заловиха да пренасят нещата в гората. И Сандина не мислеше вече да продължат пътя си към стопанството.

След като се погрижиха да пренесат всичко, поровиха с пръчка под лодката. Не беше малка радостта им, като намериха бинокъла.

Имаха следователно съдове, храна, медикаменти, електрическо фенерче, бинокъл и най-важното — радиопредавателна станция.

Емил беше загубил часовника си. Фенерът беше счупен. Кибритът беше мокър и се бе разпилял. Но какво значение имаше това?

Решиха да не палят огън през нощта, за да не привлекат вниманието на крадците, както бяха направили Думитрица и Ион, и да

спят в някоя хралупа. Огън можеха да запалят с лещата на фенерчето на слънце или направо от батериите.

Нещо, което трябваше да направят без закъснение, беше да установят радиовръзка с Петрика и Рижавия. Нямаха часовник, ала когато слънцето щеше да бъде над главите им или на залез, можеха да говорят с момчетата. Дотогава Сандина се залови да домакинствува. Беше намерила една кърпа за ядене, една дреха, една тенджерка. После се покатери на дървото да издигне антената. Спусна жицата надолу по стъблото до отвора на хралупата. Двете деца и апаратът се побраха вътре. Провизиите и другите неща бяха прибрани в две други скривалища. Емил определи вълната и почна да предава:

— Внимание! Внимание! Говори „Спасителният отряд“...
Внимание! Внимание! Чакаме отговор!

Късите и дълги удари се редяха бързо. Металическият лост на предавателя толкова бързо натискаше пружината, че Сандина едва успяваше да разчита.

Емил премести копчето и нагласи апарата за приемане. Не се чуваше нищо. Пак почна да предава. После пак заслуша. После прибра апарата и отложи опита. Но не изтрая дълго. Колкото пъти се помъчи да установи връзка, опитите му излизаха напразни. Защо постът от конефермата не отговаря? Да не се беше случило нещо? Или момчетата там бяха забравили азбуката?

Какви ли не мисли му минаваха през главата и го натъжаваха. Жалко щеше да бъде, ако не могат да използват радиопредавателя.

За да го поразсее, Сандина го помоли да я научи да си служи с морзовата азбука. И наистина, като да беше забравил тревогата си, Емил почна сериозно урока.

— Значи всяка буква се отбелязва с различни удари: може с един удар, може с пет. Всяка цифра се отбелязва с пет сигнала, всеки препинателен знак с шест и понякога с пет.

Ето сега буквата а: точка, черта. Един кратък и един дълъг удар.

Буквата б: черта, точка, точка, точка. Един дълъг удар, следван от три къси удара. Буква в...

Клепките на Сандина се затваряха за сън. Миналата нощ почти не бяха спали и сега обедната топлина я омаломощаваше. Беше се измила, беше изчистила и петната от роклята си. Отдавна не беше чувствувала тая приятна отмора, която ти дава чувството на чистота.

Но въпреки това продължаваше да повтаря подир Емил: „точка, точка... черта, точка, точка...“

Ала какво се беше случило с Думитрица и Ион?

Те вървяха мълчаливо в нощта, карани от непознатия човек.

Електрическият фенер светеше силно пред тях. Дребни горски животни, зашеметени и изплашени, побягваха встрани. Сенките им се удължаваха, смесваха се с трепета на листата и придаваха фантастичен изглед на пътя. Ужас и съмнение се бореха в сърцата на двете момчета. Беше ли наистина добър този човек, наистина ли имаше деца? Ами ако ги предадеше на крадците? Какво означаваше този страшен поглед? Това изсвирване? А онова загадъчно чукане?

Тоя непознат човек твърде добре познаваше местността, за да не бъде тукашен. От ума на Думитрица не излизаше мрачното лице на Негоре, тоя зловещ бандит, с когото трябвало да се разправя Дик Сенд. Ще трябва да разправи тая книга на Ион, колкото се може по-скоро, дори още тая нощ.

— Къде отиваме, чичо?

Ион попита кратко и ясно, но на лицето му беше изписана тревога.

Непознатият се поколеба, после отвърна:

— Ей сега ще стигнем.

Пътят криволичеше, изкачваше се и се спускаше.

— Къде, чичо?

В една долчинка, обрасла с трънаци, човекът се спря. Наведе се, потърси из високите храсти и отвори една дървена врата.

Децата влязоха озадачени.

Тук имаше само купчина слама, поставена встрани, и няколко разпилени полога.

Човекът остана на вратата със запален фенер в ръка. И без това той не би могъл да се побере вътре.

Думитрица прегледа помещението, опипа стените, драсна с нокти по дъските, духна полепналата перушина и каза ясно:

— Това е птичарник... птичарник за фазани. Зная от баща си. Тук наблизко някога развъждали фазани и ги пущали из гората, за да

могат господата лесно да ги стрелят. Значи се намираме в Голяма гора, близо до Брънзяска...

Непознатият трепна и загледа продължително момчетата.

— Значи тук се намираме — повтори многозначително Думитрица. — Тук, дето развъждат фазани.

— Знаеш ли, че и аз попаднах снощи в един такъв птичарник — едва сега си призна Ион. — Също като този. Ама също! Само че беше малко по-издигнат от земята. И по-широк, и по-висок... Нещо мръдна вътре. Трябва да са били фазани... Не исках да ги смущавам и излязох... Дори оттам се чуваше одева онова чукане... Изглежда, че и фазаните чукаят в дърво като кълвачите...

Като светкавица мина през ума на Думитрица мисълта, че може да е чукал някой от техните приятели!

Обърна се и срещна горящия поглед на непознатия човек. Потрепери от тоя поглед. Изглежда, че и непознатият подозираше същото. А може и да беше разбрал. Без да каже нищо, той блъсна грубо децата вътре и с другата си ръка помери да затвори вратичката. В тоя момент едно изсвирване разцепи въздуха и наблизо се чу тропот.

Един миг Спъну остана разколебан, загледан през рамо назад в мрака. Това беше достатъчно за Думитрица. Той му нанесе бързо неочакван удар с юмрук, като същевременно се втурна навън с всички сили, помагайки си с лакти и ритници, следван от Ион, и с див скок двете момчета се намериха в храстите.

Сгушиха се на земята под гъстите туфи и зачакаха.

Изненадан и объркан от неочакваното нападение на пленниците си, които избягаха, и от честото свирене на съучастника си, дошъл да го търси, Спъну почна разярено да рови и разбутва шубраците. Блъскаше тънките стебла, дърпаше клонките, риташе с ботуш, като че ли искаше да смачка всичко, което попаднеше под краката му. Счупените клонки пращяха под стъпките му така силно и той така шумно пъхтеше и ръмжеше, че децата можеха да се промъкнат из бурените по-нататък, към дъното на долчинката, без да ги чуе. Светлината на фенера кръжеше над тях и наоколо, докато гласът на новодошлия прооча ясно:

— Хайде, господине, че закъснявам. А и аз трябва да си пазя кожата.

Спъну измърмори нещо ядосано и затропа бързо обратно, сякаш се боеше да не го стигнат и да го хванат. Като измина известно разстояние, той спря и стреля назад с револвер.

— Какво правиш, господин Спъну? — чу се същият глас. — Искаш да се издадеш ли?

Гневните гласове на двамата мъже се смесиха, после се снишиха. В настъпилата тишина се чу цвилене и глух тропот на копита.

— Думитрица, чуваш ли?

— Чувам. Би трябвало да не мърдаме оттук до сутринта, но е опасно. На дневна светлина много по-лесно ще ни намери. Да се отдалечим от дърветата.

Като опипваха в тъмното и се влачеха повече по корем, бодяха се и се удряха, момчетата се примъкнаха към горния бряг на долчинката. Но колкото се изкачваха по-нагоре, толкова по-голо ставаше мястото. Затова побързаха да напуснат долчинката. Като се движеха в непрогледния мрак опипом, минавайки от дърво на дърво, и се покатерваха при всяко шумолене на раздвижен храст, те успяха съвсем да се отдалечат. До дънера на едно дърво като че ли задрямаха. После потичаха зъзнеци да раздвижат изтръпналите си тела. Скоро весело и приятно чуруликаме извести утрото.

Децата излязоха на една полянка в гората и си разтъркаха очите. Денят почваше топъл, приветлив и весел. Второ утро ги сварваше в гората. Гъсталакът сякаш беше покрит с тънка, нежна мрежица, която блестеше, като че ли беше посипана със скъпоценни камъни. Младите ластари стояха неподвижни в утринната свежест и при най-малкото докосване ръсеха роса и блестяха на леки вълни под меката слънчева светлина.

Безброй цветя, крехки и срамежливи, растяха из тревата и край корените на туфите, а над тях малките птички все по-весело чуруликаха. Дали не бяха попаднали пак в снощната долчинка? Невъзможно! Тук е по-тясно, като в полог. Момчетата разглеждаха дълго околностите и решиха да вървят наведени и повече край високите туфи, за да ги пазят от чужди погледи. Тук нямаше следа от птичарник, нито звук от копита.

Изкачиха се на хълма. Спряха се там да обмислят. Без съмнение трябваше първо да спасят приятеля си, за когото се съмняваха, че е затворен в птичарника към края на гората. Следователно трябваше да

вървят на запад и да стигнат на полянката, която снощи напуснаха. Слънцето беше зад гърба им. Значи отпред им беше запад. Сенчестата гора с дебелите си стволове ги пазеше от нежелателни срещи. Важното беше да стигнат там преди неприятеля.

Бързаха и пресякоха направо към една друга долчинка. Влязоха в млада дъбова гора, после тръгнаха през вековна гора със стари и толкова дебели дървета, че двамата с разперени ръце не можеха да обгърнат дънерите им. През гъстите им корони слънчевите лъчи не проникваха до долу. Момчетата вървяха и разравяха с краката си гнилите листа, между които тук-там беше поникнала хилава трева. Тишината наоколо беше толкова дълбока, та децата забелязаха, че като застанат на едно място, чуват шум в ушите си. Дори и птичките не слизаха в мрачната сянка на дърветата. Мястото им беше непознато. Не бяха минавали оттук.

Все пак движеха се на запад, като се ориентираха по мъха и лишеите по дърветата и по оскъдните слънчеви лъчи. Вървяха мълчаливо. Понякога се спираха, оглеждаха се на всички страни, хвърляха поглед и назад. Шумът от стъпките им изчезваше в широките и високи сводове на гората. Сякаш се намираха в страната на вкаменени великани.

Емил се опитваше, не се знае за кой път вече, да влезе във връзка със стопанството посредством радиовълните.

Спокойното му лице се беше променило от мъка. Мекият поглед на очите му беше станал неспокоен. Това слабичко и нежно момче изглеждаше като млада фиданка, прекършена от буря. Сандина не виждаше своето отслабнало лице и разширените си от преживените страхове очи, а гледаше натъжено сините сенки под очите на Емил и си даваше сметка, че не вещаят нищо добро. Искаше ѝ се да направи нещо, да му помогне. Ала не можеше да вдъхне живот на радиостанцията отвъд лъката. И все пак, като подреждаше нещата в хралупата и отново намери бинокъла, тя попита Емил:

— Какво ще кажеш, ако с бинокъла открием Думитрица и Ион? Ще се покатеря на най-високото дърво и ще гледам на всички страни...

Емил кимна с глава и продължи да чука с морзовия ключ и да вика стопанството. Ослуша се. Никакъв отговор.

Натъжен, той остави радиопредавателя на мястото му и отиде да обиколи дърветата по брега. Наблизо гората се вдаваше в лъката като малък полуостров. Една мисъл озари лицето на Емил.

В това време Сандина се обръщаше на всички страни се клатеше заедно с върха на дървото, на който се държеше. Ала виждаше само дървета и нищо друго.

— Слез! — каза ѝ Емил. — Изборът ти не е добър. Мястото е ниско и нямаш широк хоризонт. Тук, на тоя ъгъл, имаш поне открит целия край на гората. Ще можеш да видиш и отвъд лъката, към Ситару, и към хълма на конефермата.

Сандина се спусна от клон на клон като катеричка, после скочи на тревата и се затича към издатината на гората и отново се покатери на едно дърво. Тя едва се виждаше между гъстите му клони.

Емил почака търпеливо доста дълго.

Момичето не се обаждаше.

— Виждаш ли нещо? — попита той.

— Нищо. Поляни и дървета.

— Не гледай над гората — каза Емил. — Нали знаеш, че тук местността не е много висока. Старата гора се изкачва по хълмовете. Разбира се, че няма какво да видиш. А какво виждаш към стопанството?

— Нищо — отвърна пак Сандина.

— Постави бинокъла на нужното разстояние от очите си. Виждаш ли ясно? Внимавай тогава.

— Нищо не се забелязва. Като че ли има стадо крави на хълма.

— Не се ли вижда да идват хора, каруци, коне? Нищо ли? Някоя лодка?

— Не! — отвърна Сандина разтревожена. — Не е добър тоя бинокъл.

Обърна се на север, присви очи и загледа ту с едното, ту с другото. Ех, да имаше сега далекогледа на дъщерята на Червения цар... С него можеш да проникнеш и до дъното на морето.

— Какво виждаш? — стресна я момчето от вълшебството на приказките, в което отново потъваше.

Сандина пак загледа, взря се, завъртя бинокъла.

— Емил — извика тя изведнъж. — Как е облечен Ион... а Думитрица?

— Да не ти се струва, че...

— Кажи, Емил!

— Ион... Ион имаше калпак... Не зная как беше! Като излезе през комина... После от водата... Бос, шаячни панталони и пуловер... А Думитрица... Гологлав, бяла риза... А ти не видя ли снощи?

— Те са!

— Виждаш ли ги добре? Да не са крадците?

— Те са, Емиле! Те са!

— Ш-шш! По-тихо! На какво разстояние са? Да им направим знак. Без бинокъл виждаш ли ги?

— Не...

— Тогава е мъчно.

Емил се затича, донесе един пешкир и се опита да се покатери, въпреки че при всяко търкане по дървото глезенът го заболяваше. Сандина, пъргава като змиорка, се плъзна надолу, взе пешкира, изкачи се отново и го размаха. Ала момчетата с нищо не показваха, че са го забелязали. Въпреки това те идваха на юг, като вървяха покрай гората. По едно време спряха, после се скриха в сянката. Какво да се прави сега?

Да тръгнат и да ги пресрещнат? Или да ги чакат?!

Сандина остана на дървото. Тънките клони я залюляваха при всяко леко поклащане. Младите листа, напечени от слънцето, разпръскваха топъл, възгорчив аромат.

Над нея хвърчаха пчели. Навремени отнякъде долиташе вълна сладък мирис на липов цвят.

Колко хубаво беше тук, на най-високите клони на дърветата, на върхарите, близо до небето.

Но Емил беше нетърпелив.

— Вижда ли се още нещо?

Тоя път момиченцето нададе вик и почна настойчиво да развява пешкира, докато и самият Емил видя двете момчета, които вървяха, без да бързат.

След малко децата се затичаха едни към други. От двете страни се нададоха радостни викове. Тоя ден беше толкова щастлив, че децата не можеха да мислят, че има опасност да ги чуят. И в края на краищата, щом бяха всички заедно, от кого ще се плашат?

Думитрица и Ион бяха гладни и изморени. Ходили много далеч, нагоре, из една висока дъбова гора. Смятали, че ще излязат направо на поляната, а загубили цяла сутрин да я дирят. Най-после я намерили. Птичарникът бил превърнат на пепел. Ако не били купчините дърва, нямало да познаят поляната.

Сандина и Емил се оказаха добри домакини. С помощта на преварената и изстудена вода, сапуна и пешкирите новодошлите добиха истинските си образи.

После наредиха трапеза и ядоха с апетит. Лицето на Ион грееше в усмивка и очите му се въртяха на всички страни като на фокусник. Знаел той, че няма за какво да се безпокои. Всяка експедиция на смели откриватели трябвало да завърши добре. И ето те бяха се срещнали. Бяха всички заедно и Сандина между тях. Не беше ги нарекъл той напразно „Спасителен отряд“...

И колко вкусен е хлябът! Откога не беше си хапвал така. Колко е приятна и водата! А тоя чудотворен сироп на Емил дали ще им даде нови сили? Добре! И като забрави обясненията, които приятелят му даде, Ион изпи наведнъж почти цялата манерка и изкриви ужасно лице, сякаш беше пил хинин.

Емил не каза нищо, но беше недоволен, че остана само една капка от усилвателното, а можеше да им потрябва пак. Още повече, че отсега нататък им предстоеше да действуват, както смяташе Думитрица.

Сега заедно прецениха колко добре щяха да се развият събитията, ако бяха тръгнали с лодката по-рано. Згаберча и Коцкан щяха да бъдат заети с работа в конюшните и нямаше да могат да ги преследват.

И защо вечерта запалиха огън, когато знаеха и тримата, че ще трябва да се разправят с крадците? Особено като разбраха и по Сандинините писма, че тук могат да срещнат бандита? Всъщност Думитрица смяташе, че единствен той е виновен да бъдат примамени от Спъну. В момента, когато чува морзовото чукане, можеха да побегнат и да се скрият сред дърветата. Но и Емил трябвало по-настойчиво да им съобщи кой е непознатият... Добре, че сега се намериха. Глезенът на Емил е зачервен и с дебела, засъхнала драскотина. Сандина е толкова слаба, че вятърът я поваля. Но те двамата са здрави. Имат апарат, инструмент, храна. Значи имат всичко.

Познават крадците и кражбите им. Чуха и конете. Сега да открият и скривалището им! Дотогава и лъката ще изсъхне. И без туй от тинята не могат да се върнат в къщи. Трябва следователно да останат в гората. Като срещнат крадците, ще могат да открият и тайните пътища, по които се движат.

Изготвиха нов план на действие. На кое място е най-подходящо да се установят? Мъчно беше да се реши. Непременно ще трябва да се приближат към долчинката, дето двете момчета бяха затворени. Там наблизко се чуваше конски тропот. Ще ходят поред на разузнаване. Достатъчно е да открият скривалището на крадците и разберат къде са затворени конете. Ако излязат победители, родителите ще им простят всичко.

Без повече да мислят, децата нарамиха имуществото си и потеглиха.

През цялото време, докато се диреха едни други, естествено беше да се движат по края на гората. Сега можеха вече да влязат вътре.

Ион тръгна напред и задуши на всички страни като същинско животинче. Думитрица определяше посоката и споделяше с приятелите си всичко, каквото знаеше за старата гора на Власия. Той се увлече и почна да разказва истински случки, станали много отдавна по тия места. Чул ги бил от баща си и от дядо си, а и те ги знаели от своите деди... Сандина и Емил вървяха бавно отдире, слушаха и навремени поглеждаха назад. Това, което разказваше Думитрица, бяха все страшни случки с разбойници от горите на Власия по време на битките с турците...

Децата вървяха, спираха се да починат, оправяха товара на гърбовете си и пак тръгнаха. Разказът на Думитрица им напомняше отдавнашни размирни времена и ги вълнуваше безмерно. Само Ион разтърсваше глава като злонрав кон, който се мъчи да се освободи от невидимия хомот на страха. Защото той, който тръгва на такава сериозна експедиция, не трябва да се плаши от приказки. Но Сандина се вживяваше и сякаш виждаше пред очите си страшните картини... После тия мрачни времена изчезнаха и в разказите на Думитрица се явиха страшни образи на прочути разбойници от горите на Брънзяска, които ограбвали хората по пътя. Понякога отвличали невести и принуждавали мъжете им да ги откупуват с тежко злато, с цели нанизии жълтици...

В Голяма гора край Брънзяска имало един запусиял конак^[10]. Разправят, че неговите плесенявали подземия служили някога за скривалище на разбойниците. В тия сводести подземия не могла да проникне дори и вълшебната птица. Там разбойниците закарвали хванати хора, събличали дрехите им и ги хвърляли в един каменен кладенец. Ако някой останел жив и успеел да се изкатери по стените на кладенеца и да се измъкне оттам, нападали го вълци, оставени нарочно на свобода, от човека не оставало и следа. Разправят, че тоя кладенец бил в един много стар дол, пълен с вълци, и край отвора цели глутници чакали плячките си. Така веднъж заедно с другите била доведена и една девойка. Как се е мъчила, не се знае, но се измъкнала от кладенеца, заобиколен от вълците. Девойката плачела в кладенеца, пеела и въздишала. Като я чули, вълците се отдалечили, навярно са били сити, и се спрели да я слушат. Продължавайки да пее, девойката излязла от кладенеца и със свито от страх сърце и стиснати пестници минала между вълците и си отишла. Като стигнала в къщи, разправила още от прага патилата си и паднала мъртва.

Тогав се вдигнала голяма тревога. Събрали се безброй хора с пушки, топчии закарали там топове и сринали стария конак. Повечето от крадците били хванати. Другите изглежда останали в подземията, затрупани от срутените камъни, греди и мазилка. После над развалините падали листа, валели дъждове и снегове, порасла трева, а може и дървета... И мястото му вече не се познава. Вървиш отгоре му, без да подозираш...

Когато спряха на хълма, децата бяха капнали от дългото вървене. Сандина развърза раницата с храната, постла една кърпа за ядене и нареди на нея хляб, пушено месо, нарязано на филийки, сирене, всичко сложено върху липови листа внимателно, както се полага на едно момиче. Баща ѝ беше казал да помага понякога на дядо си и тя се беше научила да пали огъня, да слага масата и да храни по-малката си сестричка. Ала се стесняваше да се храни с всички. Въпреки че Ион се държеше към нея внимателно и приятелски, понеже беше живяла сама в гората като Робинзон Крузо, тя още се боеше от неговите шеги. Ала момчетата ядяха мълчаливо, всеки замислен за нещо. Разказаното от Думитрица ги беше завладяло, сякаш тия тайнствени места, потънали

в забрава, ги привличаха. Самият Думитрица, обхванат от съмнение, свързваше в ума си някои неща: гората е голяма и дълбока и сега тая южна част на Власия, заградена от трите страни от наводнението, е като полуостров. Следователно, естествено е да не се среща из нея жива душа. Ала няколко дни преди това, когато конете се подплашиха, горските пазачи ходиха из гората. Как е възможно да не са срещнали Спъну?

— Как мислите вие? — запита той. — Да не би крадците да крият конете в някое от подземията на стария конак?

Другите не отговориха нищо. Никой никъде не беше забелязал следа от развалини. Следователно какво трябваше да правят? Да разравят всяка педя земя, да махат листата и бурените и с ухо, долепено до земята, да слушат, докато чуят знак на живот? „Ако дъщерята на Червения цар ни дадеше нейния далекоглед...“ — помисли си Сандина. А Ион каза тъжно:

— Сякаш сме на тайнствения остров. Жалко, че капитан Немо не идва да ни избави от неприятности.

Думитрица добави, следвайки мисълта си:

— Когато оная нощ непознатият ни затвори в птичарника, дочухме тъп звук от копита, като че ли идваше от друг свят.

— Вярно е — потвърди Ион.

— Нали чухме по едно време вълчи вой?

На Ион му щръкнаха косите.

— Не бой се! Няма вече развъдник на вълци. Ловците са им видели сметката. Тук-таме се среща по някой вълк в стария някогашен дол... Колко е добре, че сме четирима!

Сандина и Емил чакаха да чуят по-нататък.

— Затова добре би било да се върнем там, в оная долчинка, и да почнем издирването — завърши Думитрица.

По характер Емил не беше склонен към приключения. Никога не беше се отдалечавал от къщи без родителите си. Не участвуваше и в състезанията по плуване в Голям вир, камоли да отиде в слънчевите дни през лятото да се къпе с другарите си в Яломица.

И въпреки това, щом приятелите му не можеха без него, щом като неговото присъствие и знания бяха необходими и се нуждаеха от него, той се чувствуваше длъжен да върви с тях и за нищо на света не

би се отказал. Напротив, изпълняваше решенията винаги, когато смяташе, че е най-подходящо.

И сега се изправи спокоен, прибра внимателно скъпоценната радиопредавателна станция и каза:

— Тогава да вървим.

— Накъде? — учуди се Ион, който обичаше винаги да бъде пръв във всичко, начертано от Думитрица.

Думитрица се намръщи. Наистина, накъде? Не знаеше как биха могли да стигнат на мястото.

Едва сега Сандина се осмели и каза:

— Трябвало е, като сте бягали, да оставяте по пътя следа от пепел, та да знаем накъде да вървим.

— А откъде щяхме да вземем пепел? От огъня на Джо или от лулата на капитан Немо? — засмя се Ион с оня негов смях, от който сърцето на Сандина се свиваше.

Ала нямаше време за закачки. — Думитрица каза помирително:

— Идеята не е лоша и бихме могли да заменим пепелта с нещо друго... с пръчици, с клонки например. Но я си представи какво би станало, ако господин Спъну забележеше знаците... Нали щеше да ни намери? Не всяко нещо, което сме чели, може да се приложи точно...

— И какво ще правим сега?

Както винаги, Ион беше нетърпелив и не разбираше защо сега Думитрица стоеше и толкова дълго обмисляше всичко. Можеха да тръгнат и щяха да видят какво има да се прави. Ако героите на Жул Верн толкова много са се колебали, нито един не би могъл да преживее толкова хубави приключения...

— Имаме бинокъла — каза спокойно Емил. — С него ва видя Сандина.

Думитрица се разведри.

След малко Ион се покатери на най-високото дърво на хълма и огледа наоколо. Отвъд хълма имаше две долчинки, но не приличаха на оная, в която бяха стояли. Нищо друго не се виждаше: нито коне, нито хора — Гора... гора... и само гора. Не се виждаше на запад и лъката, по която бяха дошли с лодката. А на изток?

— Невероятно! — извика Ион, като се обърна нататък. — Ами че ние сме прекосили гората нашир към Микшунец! Близко сме до лъката на Яломица! Ура-а!

Думитрица едва можа да го умири.

Ион слезе, луд от радост, и не преставаше да говори високо, рискувайки да издаде присъствието им в гората.

Планът на действие можеше да бъде променен. Да ровят край всеки корен в шубраците, за да открият по някоя тухла, значеше преди всичко да изложат на опасност живота на всички. И кой знае дали щяха да стигнат до някакъв резултат?

Такова глупаво безполезно приключение не привличаше въодушевления от велики пориви Думитрица. При това положение по-разумно ще бъде да тръгнат към Яломица. В селото отвъд реката, в Микшунеш, могат да намерят телефон, превозно средство и милиция. Чувствуваше в себе си сили да командува големи въоръжени чети, които можеха да открият следите на разбойниците. А неговата чета беше отслабнала, уморена. Пък и родителите им не знаеха нищо за тях. Следователно: на път!

По лицата на всички разцъфна усмивка, сърцата им се стоплиха при мисълта, че се връщат у дома си. Емил забрави, че тръгна без разрешението на родителите си. Ион не мислеше вече за майка си.

У дома! Колко сладко звучи!

Но ако и лъката на Яломица е непроходима?

Дърветата почнаха да се разреждат. Слънцето беше слязло на запад зад гората и не се виждаше. Сега пред децата се простираше безкрайният копrien губер на лъката на (река Яломица. Тук-там по някоя локва или купчини пясък като златни островчета напомняха за наводнението. Самата река не се виждаше, но без съмнение течеше там нейде, дето се открояваха редиците върби, дето хоризонтът беше препречен от дървета.

Децата се спряха.

Значи си отиваха! Отърваваха се от страховете в гората, от опасностите, от оскъдиците. И все пак някакво особено съжаление ги натъжаваше. Изпитваха чувството, че не бяха свършили много в тия два дни, че не бяха изпълнили задачата си.

Замислен, Думитрица попипа земята. Беше напоена с вода. Посвежата трева имаше следи от тинята, с която е била покрита. Краката затъваха до глезена. Все пак, макар и трудно, можеше да се върви.

— Чудно — каза той. — Тая лъка е по-изпръхнала, въпреки че е до Яломица. Изглежда реката се е разляла по-долу и насам е дошла

малко вода. Ако баражът се беше пробил тук, при Микшунещ, би трябвало това място да бъде по-наводнено, отколкото лъката на нашето стопанство отвъд гората. Очевидно баражът тук е устоял на напора на водата и тя се е спуснала надолу, дето са старите диги, и се е разляла.

— Би могло да бъде и другояче — каза Емил. — Може би баражът да се е срутил при Микшунещ, но тая част на лъката да е по-висока и само затова водата да се е стекла надолу. Не забелязахте ли, че из гората вървахме по сухо?

— Наистина, гората се изкачва под лек наклон към Червен бряг.

— Ако баражът при Микшунещ е сринат, значи и мостът е разрушен. Не може да се види добре с бинокъла. Може това да са само стълбовете, дето стърчат. Тогава откъде ще минем?

Разговорът се водеше между Думитрица и Емил. Ион запита дали не би било умно да се качи отново на дървото и добре да разгледа.

Тъкмо тогава се чу далечен шум на колела. Озадачени, децата наостриха уши.

Думитрица даде знак да се оттеглят в сянката. С бинокъла забелязаха една каруца. Компасът на Емил сочеше северозапад. Значи прочутият мост на Яломица не беше пострадал, щом като от тая посока идваше каруца. Реката значи беше се разляла по-долу. Може би наистина при старите диги.

— Да се скрием!

Децата подириха къде да се притулят. Редките дървета не бяха благоприятно прикритие. Обаче кухият дънер на една самотна върба побра и четиримата.

Каруцата дрънчеше и се приближаваше. На края на гората конете бяха спрени. Тоя, който караше, черничък човек с калпак, нахлупен над очите, скочи на земята, хвана конете за юздите и ги поведе в рядката гора. После изсвири с пръсти продължително, по особен начин.

Думитрица го позна. Беше Станку. Децата го следяха с поглед през отвора на хралупата, прикрит от клони.

Станку сложи пред конете един наръч сено и почна да разтоварва каруцата. Струпа до едно дърво над петнайсет пълни чувала. През цялото време мърмореше, пъшкеше и псуваше ядосано.

Скоро от гората се появи непознатият на кон.

— Хайде по-скоро, бе господине — викна му Станку заядливо. — Ето ти чувалите. Донесох ги направо от земеделското стопанство Фиербинц. Имам още на три пъти да докарвам и не зная как да направя да не се забележи. Давай на конете по по-малко. Няма да мога да взема повече зърно. Нали знаеш какво става в стопанството? Ако се разбере, че съм тръгнал насам с каруцата, свършено е с мене! През нощта няма да дойдем. Ето тук в торбата има за тебе храна: хляб, две кокошки, една бъклица вино и още, каквото е сложил там Коцкан. Да беше ме посрещнал с няколко коня, щях да ти помогна да натоварим чувалите. Както виждаш, каруцата не може да навлезе в гъсталака. Сега няма да се бавя, че закъснявам. Видя ли, кончетата се продават, кажи-речи, за нищо. Ония калпазани, децата, дето се загубиха, вдигнаха всички на крак. Да не се показваш на светло от скривалището, дето си се сврял, че ще стане голяма бея. Тъкмо сега, когато лъките изсъхнаха, хората ще се размърдат из гората. Аз дори ще река... аз смятам... — Станку се запъна и погледна непознатия изпод вежди, като не смееше да се доизкаже.

Непознатият се направи, че не забелязва.

— ... Че ще е добре да офейкаш — избухна най-после Станку, — да, вървиш там, дето никой не те познава.

Господин Спъну го погледна накриво, като хапеше устни, после препусна в бърз галоп навътре в гората, навярно да доведе коне, за да откара ечемика. Станку хвърли поглед към чувалите, после се качи, седна на дъската и пое назад. Докато се загуби в далечината, празната каруца дрънчеше шумно и колелата ѝ пръскаха кал наоколо.

Няколко минути децата останаха неподвижни.

— На работа, момчета! — изкомандува неочаквано Думитрица. — Ще изхвърлим част от зобта и ще влезем в чувалите. По тоя начин ще се вмъкнем чак в бърлогата на бандитите. Спъну ще помисли, че заедно с ечемика са му донесли и други неща.

— Ама как?

— Не разбирате ли как? Господин Спъну ще ни качи на конете и ще ни откара в леговището си. Да изпразним една част от зърното от четири чувала и да го скрием в хралупата, за да не се усъмни крадецът. И багажа си ще оставим там. Всичко. Няма накъде.

— И радиопредавателната станция ли? Не, не може! — запротестира Емил. — Кутията е малка, ще може да се побере заедно е

мене.

— Да я държа аз в ръцете си...

— Да, заедно със Сандина може да се побере в чувала — съгласи се Думитрица.

Ион изтича направо при купа и почна да развързва вървите.

— Е, така ми харесва! Това се казва интересна експедиция!

— Като в приказката за Али Баба! — добави радостно Сандина.

— Какъв ти Али Баба! Това не е приказка. Това е приключение!

— Слушайте, момчета — продължи Думитрица, като прекъсна Ион. — Няма да си играем на приключения... и на крадци... Вярвате ли, че някога разумен човек е тръгнал да се бори за удоволствие? Ако ни пипне Спъну, знаете какво ни чака! Наистина, удава ни се случай да извършим небивало дело. Помислете си само! Открихме враговете на конефермата! Но ако Спъну избяга, както му каза преди малко Станку? Трябва да го хванем, затова трябва да се вмъкнем в скривалището му. Чувате ли? В скривалището му! Другояче не можем да влезем там. И така всеки ще пробие една дупчица на чувала си, за да вижда какво става, и да диша. Вземете си ножчетата. Но ще пробием и другите чували, за да тече по малко зърно и да отбележи пътя, в случай че се наложи да действуваме бързо. Ако видим опасност, разрязваме чувалите и излизаме. Сандина ще увием първо в едно одеяло да не се усещат ръбовете на алуминиевата кутия.

Сандина, Емил и Ион бяха напъхани в чувалите, изпразнени донякъде. Капитанът на екипажа доста се измъчи, додето върже отвътре отвора на чувала.

— Внимавайте! — каза той накрая. — Да не издавате глас, дори ако бъдете ударени. И да не кихате. Чакайте сигнал от мене.

Сега там имаше само куп чували. Но ако някой би могъл да види лицата на децата, особено лицето на Ион и Сандина, би прочел по тях само радост, шеговитост и най-вече сигурност в победата. Струваше им се, че едва сега почва голямото им приключение. Сигурни бяха, че скоро ще се върнат в къщи победоносно. Най-малкото, което Ион си представяше, беше, че ще има случай да мине като истински първенец в класа между редиците деца, които ще му ръкопляскат и ще пеят „добре дошъл“.

Смяташе, че най-после и майка му ще го прегърне радостна, защото е извършил и той едно добро дело.

Думитрица и Емил по-добре си даваха сметка за опасността, в която се бяха впуснали, и се бояха. Емил надвиваше страха си с чувството за дълг. Трябваше да бъде при приятелите си. И нищо не би го отклонило от това задължение.

А Думитрица потискаше страха си, като мислеше за другарите си, за родителите си и за конезавода, който толкова много обичаше.

Времето течеше много бавно. Нетърпението и вълнението на четирите деца можеше лесно да се отгатне от неспокойното движение на чувалите в купа. Едва когато се чу тропотът на конете, чувалите се заковаха на място.

Господин Спъну премери с очи големината на чувалите и почна да ги навързва по два и да ги мята върху конете.

— Згаберча трябва да ми е сложил в чувалите храна или оръжие, или някакви дрехи? — мърмореше си той, като опипваше чувалите и се оглеждаше на всички страни в здрача, сякаш му се искаше да ги развърже, ала не смееше. Когато вдигна чувала с Думитрица, стори му се май голям и се спря, като го тръшна на земята.

— Какъв дявол може да има тука? Да не ми е сложил цяло теле? Хм... Хм... Не е прост.

Извади едно ножче и се наведе да среже връвта на чувала. Думитрица не помръдна. Ала си даваше сметка за опасността и се готвеше да се нахвърли в борба на живот и смърт. Но странно. Господин Спъну се отказа, вдигна товара и го преметна като седло на гърба на коня. Думитрица се отпусна, главата и краката му увиснаха от двете страни на коня. Конят изви няколко пъти глава към чувала. В това време Спъну подкара конете навътре в гората.

Свечеряваше се. Конете вървяха бавно, провираха се между дърветата и високите шубраци. Младите клонки шибяха издутите чували, закачаха се в тях и освободени, изсвистяха във въздуха.

Четиримата смелчаци се спотайваха.

Гората почна да става по-гъста. Младите туфи, гъсти като четки, се превиваха и се кършеха под копитата на конете. Те напредваха бавно, спъваха се в дивите храсти, сплетени с клоните на дърветата.

Пътят слизаше в долчинка. Тук конете завиваха по една странична пътека, тясна и криволичеща. Пред тях се изпречи малка баирчинка, обрасла с ниски бурени и шипки. При едни камъни от развалина господин Спъну разбута растящия там като завеса хмел и

ритна напред с ботуша си. Двете крила на някаква отчупена врата се разтвориха, изскърцаха с ръждясалите си панти и се блъснаха в стените от двете страни. Шумът отекна в глухо ехо и се превърна в някакво странно бучене. Конете познаваха мястото. Наредиха се един след друг и влязоха в едно сводесто, тясно и мрачно помещение. Копитата удряха отсечено в каменния под, а ехото отекваше до безкрай това чаткане, като в някаква мистериозна пещера.

Когато мястото се разшири, господин Спъну спря конете и слезе. После почна да развързва чувалите и да ги хвърля един върху друг в един ъгъл. Въздъхна, изскърца със зъби, измърмори сърдито нещо неясно и като взе торбата с яденето, подсвирна след конете и ги подкара навътре в подземиято. Тропотът на копитата се чуваше все по-слабо, докато нейде далеч се отвори врата и от нея се понесе навън познатият шум на табуна. След това вратата се затвори и остана да се чува само глухият шум на конюшния, като в конюшните на конефермата.

Пръв Думитрица се измъкна от чувала. Положението беше доста опасно. Опипа мястото и шепнешком повика приятелите си. Мъчно беше да се оправят в тая тъмна дупка. Можеха да запалят електрическото фенерче, тъй като Емил не можа да устои да не вземе със себе си, освен радиопредавателната станция, фенерчето и бинокъла, но господин Спъну можеше да се върне всеки момент. Решиха да помъкнат със себе си и чувалите, в които се бяха скрили и в които имаше съвсем малко зърно.

После намислиха като по-разумно да развържат още два-три от пълните чували, да ги изсипят върху другите. Така Спъну ще помисли, че вървите са се развързали, когато е натръшнал чувалите, и те са се изсипали.

Изпълниха набързо плана си и пипнешком тръгнаха навътре.

Стените бяха мокри, покрити с плесен, и никъде нямаше отвор. На места таванът беше продънен, но се крепеше.

Децата се движеха бавно и с широко отворени очи се вглеждаха в мрака наоколо. Вървяха по тесния и дълъг коридор по следите на конете. Колкото и да се стараеше да не вдига шум, Емил тропаше с обувката си, затова се спря и се събу.

Неочакван трясък ги накара да спрат. В дъното се беше отворила врата. Думитрица натисна другарите си по раменете да се снишат и ги

избута встрани. Децата налягаха и се притиснаха до стената. Спъну се зададе с електрическия фенер в ръка. Загубени бяха! В светлината видяха купчина от развалини. На пръсти, но бързо децата изтичаха натам. На път за изхода Спъну се приближаваше към тях. Децата притаиха дъх. Тропотът от ботушите му се приближаваше, стана оглушителен. Но Спъну отмина, без да се спре. Сандина беше стискала очите си несъзнателно. Сега ги отвори и погледна плахо. Ослепителната светлина се отдалечаваше бързо към изхода. Огромната сянка на крадеца растеше зад него, удължаваше се, сякаш искаше да остане там, на стража.

Когато и последният шум замря, децата наскочаха нетърпеливо. Ион тичаше вече към подземния обор. Думитрица едва успя да го спре. Ами ако там имаше някой друг? Събраха се всички до тежката дъбова врата. Открехнаха я, после я отвориха и много предпазливо се вмъкнаха вътре. На гредата на тавана висеше запален фенер. Шумът от — стъпките по сеното привличаше вниманието на конете. Някои заобръщаха глави с опънати шии и големи, учудени очи.

Малките, кончета, потънали в плява, отслабнали и с разрошени гриви, ги заглеждаха, после побягваха при майките си.

Тук нямаше никой. С няколко скока децата си намериха леговище. В дъното имаше един писък свод, под който голям човек би могъл да се вмъкне само пълзешком. Мястото беше дълбоко и тъмно и децата не можеха да видят края му. Пренесоха вътре куп сено и си направиха легла. Слабата светлина на фенера едва достигаше дотук и едва разреждаше мрака в тая дупка. Думитрица сияеше от задоволство, но сините му очи гледаха втренчено напред, сякаш искаха да отгатнат какво ще стане по-нататък. Емил извади радиопредавателя и се чудеше как би могъл да издигне антена в това подземие. Ион потриваше весело ръце, както имаше навик винаги, след като свършеха нещо, а Сандина мигаше и се усмихваше и не разбираше дали всичко това е наяве или е някаква нова, непозната досега приказка.

Но какво се чува в коридора?

Крадецът се сопваше, подвикваше на конете, които бяха излезли през широко отворената врата и се бяха струпали над купа чували и нарочно разпилияния ечемик. По гневните думи, достигащи до тях, децата разбраха, че крадецът не подозира нищо.

„Добре тръгнаха работите! Работите вървят добре!“ — сякаш казваха веселите им погледи. Ала мълчаха, не прошепваха дори. Вслушваха се само в тропота на конете, които се прибираха в обора, и в ударите на собствените си сърца.

Когато се събуди през нощта, Сандина се изплаши и се сви. Конете хрупаха в тъмното. В един ъгъл някой, навярно господин Спъну, хъркаше дълбоко и зловещо. Не е лесно за едно момиченце, през каквито и промеждия да е минало, да знае, че спи в истинска пещера наблизо до един бандит. Толкова я беше страх, че протегна ръка и пипна лицето на Емил. Клепките му трепнаха уплашено при докосването на нейните пръсти. И той не спеше.

— Емил.

— Ш-ш-ш!

— Емил.

Сандина беше готова да се разплаче. И макар че се срамуваше от собствения си страх, би желала в тоя миг да бъде при татко Аксенте или още по-добре, при баща си в града. Толкова време беше минало, откак е далеч от дома си!

Емил я успокои като по-голям брат. Той разбираше добре, какво става в нейната душа. Ала все пак вярваше, че досегашните преживелици я бяха закалили, бяха я направили по-смела, по-самоуверена.

Защо се е разплакала тъкмо сега, когато до победата им остава още само един скок? Странно беше обаче, че нейното уплашено треперене се предаваше и на него, че страшното хъркане на крадеца го караше да потръпва от главата до петите.

— Изтощени сме, това е! Имаме нужда от храна — каза той, загрижен както винаги за физическата им издръжливост.

И заедно със Сандина заплануваха какво ще правят на следния ден.

Когато зората почна да се промъква през разкъртените, тесни и замрежени от паяжина отвори на подземиято, господин Спъну се надигна намусен и разпръсна наоколо си слама. Прозя се продължително, протегна се и костите му изпукаха, после изпи шумно няколко глътки от бъклицата, измърмори си нещо и отвори вратата.

Конете се струпаха и понечиха да излязат. Господин Спъну се ядоса и почна да ги удря. Няколко от конете се раздразниха и запръхтяха. Медина се изправи на задните си крака и отстъпи, готова да се хвърли в битка. Но в това време кончето ѝ, притиснато в бъркотията, зацвили тъничко и жално, и тя се запромъква стремително между другите коне, за да спаси рожбата си.

Емил, превърнат на слух и зрение, така се възмути, че трябваше да стиска зъби, за да се въздържи. Ала брадичката — му се разтрепери от яд. На какво приличаха сега хубавите, чудесни коне на конефермата! Думитрица и Ион, събудили се през това време, се питаха дали сега не е удобният момент да нападнат Спъну? Биха могли да оплетат набързо въже, да хвърлят ласо и да стегнат краката или ръцете му. После да яхнат коне и да избягат заедно с целия табун. Не се запитваха накъде ще тръгнат и дали знаят пътя. През деня ще могат да се оправят. Но с ужас забелязаха пищова и камата, които блестяха на кръста на крадеца, и си направиха знак, че не бива да мърдат.

Господин Спъну се обу, затропа тежко, порови в една ясла, натъпка някакви неща в джобовете си и излезе.

Когато отново всичко утихна, децата се измъкнаха от скривалището си. Без да иска мнението на другите, Ион се затича на другия край, потършува из постелята на крадеца и донесе хляб, печено месо и вино. Децата седнаха на земята в кръг и се наядоха здравата. Ион дори, въпреки че другите не му позволяваха, пийна и малко вино.

После, за да не забележи Спъну, занесе остатъка от яденето на мястото му.

Замаскираха добре входа на ниския свод и решиха да видят каква тайна се крие там, колко е дълбоко навътре, къде води и може ли да им послужи за тяхната акция.

Тръгнаха приведени, повечето пълзешком. Вървяха и постоянно завиваха. Сводът беше нисък, коридорът тъмен, без никакво прозорче, през което да влиза светлина. Сякаш беше някаква огромна каменна къртичина, тайнствена и страшна. Когато стигнаха края на тая къртичина, видяха, че са се излъгали в очакванията си. Подземният коридор нямаше изход. Осветяваха продължително с фенерчето, но зелениясалите каменни зидове бяха гладки. Почнаха дори да чувствуват, че се задушават от тежкия, спарен въздух.

— Ще се връщаме ли?

— Да видим какво има по-нататък — каза Думитрица. — Тоя коридор все трябва да води някъде. Трябва да се съобщава с нещо.

Момчетата почнаха да очукват стените. Ион, пълзеше, удряше с лактите си стените от двете страни, с гърба си опипваше тавана, а с петите си тропаше силно на пода, ядосан, че никъде не се отваря нищо. Най-послед, уморени, те се отказаха. Запълзяха назад един след друг по грубите, шуплести и влажни плочи. Ион, който единствен пълзеше по корем, спря се, подпрян на ръце, и каза:

— Сякаш сме заедно с капитан Немо в ледения затвор — и удари още веднъж в упоритите плочи, по които трябваше да се влачи.

Изведнъж се чу някакво бучене:

— У-у-у!

Веднага след това последва глух стон нейде от дълбоко.

— Какво стана? — извика Думитрица.

Не последва отговор.

— Ионе!

Чу се нов стон, като от друг свят.

— Запали фенерчето! Полека. Стана нещо!

Емил извърна назад фенерчето. Светлата струя мина над една широка дупка, като отвор на изба. Наведе се над ръба на дупката и освети вътре. Долу се откри огромна яма. Ион се виждаше сред нея като белезникаво петно. Светлината на фенерчето се оказа слаба, за да видят повече.

Как беше паднал Ион? Как се беше отместила плочата? Много странно!

Но сега не беше важно да отгатнат тайната, а да спасят Ион. Децата бързо навързаха дрехите, ризите и коланите си, направиха нещо като въже и хвърлиха в дупката единия му край. Въжетото се залюля над Ион, но той не можа да го хване.

— Готов ли си?

Ион лежеше по лице, потънал наполовина в тиня. Той чувствуваше, че се задушаваше. Тинята така силно го притискаше отвсякъде, че прекъсваше дишането му, впиваше се като пиявица в него и го теглеше надолу. С големи усилия успя да хване въжетото. Приятелите му дръпнаха силно нагоре, но въжетото се изплъзна от ръцете му.

— Вържи се! — извика Думитрица.

Ала Ион не можеше много да мърда.

Тогава Думитрица направи примка на края на въжето и отново го хвърли в пещерата.

— Дръж, Ионе! Наври се до под мишниците в бримката.

Въжето се заклати, после остана неподвижно.

Думитрица и Емил затеглиха въжето. И Сандина им помагаше, но изтеглянето вървеше трудно. Въжето пращеше и децата се бояха да не се скъса някоя от дрехите. Най-последно, изцапан с тиня и цял измокрен, Ион се подаде в отвора на подземиято.

Сложиха каменната плоча, която служеше за капак, и затвориха дупката. Тогава видяха ключалката на капака — лъскава, едва забележима металическа ивица. Точно тая металическа ивица беше докоснал Ион. Следователно трябва да внимават да не я докосват. Децата залазиха пак назад към леговището си до обора, защото моментът не беше подходящ за други разузнавания.

Ион бързо се окопоти. Децата съблякоха дрехите си завиха го и го настаняха в сеното близо до отвора на свода.

През високите, тесни и разнебитени прозорчета на обора проникваше пресният пролетен въздух. Блестящата светлина на деня се прецеждаше вътре като през клепки и се разливаше по мръсната и неугледна вътрешност: разхвърляни купчини слама, мръсна и надробена; мизерни ясли, мрачни стени с черни вадички от дъжда по тях. А конете... Мъка и отчаяние те обхващаше, само като ги погледнеш.

— Колко е ужасно всичко това — каза Емил и въздъхна. — Какъв неприятен, тягостен живот водят тук. Защо ли крадат тия хора, какво привлекателно има в живота на крадеца? Биха могли да работят честно, да живеят порядъчен живот, да не петнят душите си...

— Кой да работи честно? — усмихна се горчиво Думитрица. — Спъну ли, който е озлочестил и ограбил кого ли не? Като звяр се е държал със селяните, докато е бил управител. Нали ми е разправял дядо ми? Конете не закачал, за да не ги повреди и да намали цената им, по конярите биел и тъпчел с крака... С изключение на неговите съучастници Згаберча и Коцкан, които му помагали в нечестните му сделки с коне... Сега му преседна, не може да прави, каквото си иска и както си иска, и затова се мъчи тайно да нанесе удар...

— Той дали знае за тая подземна пещера?

— За какво ли служи тая пещера?

Измъчвани най-много от тая мисъл, децата не издържаха дълго. Едва си отдъхнаха и се свързеха от страха и решиха да се промъкнат отново по тесния сводест коридор и да открият тайната на тая подземна пещера.

Но след това, което си изпатиха, трябваше да бъдат много предпазливи. Освен фенерчето и кибрита трябваше им и въже, затова те изплетоха и едно доста здраво въже от вървите, които се намираха в джобовете им. Ион дори се промъкна в обора и събра няколко пръчки и дълги тояги. С един дебел топузлия кривак, увит, за да не тропа много, щяха да чукат по каменния под и по стените. Пръв лазеше. Думитрица с кривака, след него Емил и Ион с фенерчето и въжето и най-отзад — Сандина с останалите неща под мишница. Сега сводестият коридор изглеждаше още по-тесен. Той свършваше, както вече бяха видели, в някаква скала. Момчетата чукаха продължително, ала отдалеч. Изведнъж една врата се отвори встрани надясно. Бяха докоснали изглежда тайното място. Влязоха. Пак коридор без изход. Подвоумиха се, после затръшнаха вратата зад себе си. В същия миг се чу глухо бучене:

— У-у-у!

Спогледаха се озадачени. Тоя звук им беше познат. Отвориха вратата и погледнаха в галерията, по която бяха вървели. Дупката, в която беше паднал Ион, зееше пак и тежкият ѝ капак се клатеше над пропастта... Дигнаха отново плочата и затвориха дупката, после минаха пак в другата галерия и затръшнаха вратата след себе си. Бученето се повтори. Когато децата отново погледнаха, дупката пак зееше.

— Ясно е! — каза Думитрица. — Значи, когато някой е бивал преследван в подземие, е влизал да се крие тук в тая галерия. Ако оня, който го преследва, стигне дотук, преследваният затръшва тая врата между двете галерии и плочата автоматично се отваря и поглъща преследвача. Плочата се отваря и другояче, като докоснеш лъскавия металически лост, който служи същевременно и за ключалка, както се случи с Ион.

— Я да внимаваме. Може и в тая галерия да има някоя такава дяволия.

— „Подземни тайни“ — констатира Ион, който обичаше опасностите, особено след като се избавеше от тях.

— Да опитаме стената.

Думитрица зачука ситно-ситно и предпазливо. Точно срещу вратата вдясно се отвори друга врата. Нетърпеливи, изследователите влязоха в третата галерия и блъснаха вратата зад себе си. Какво ли ще се случи сега? Бученето се повтори, по-дълго и по-страшно. Като отвориха вратата, в средата на междинната галерия липсваха четири плочи. Капакът беше увиснал надолу и се клатеше на грамадните си панти.

— Следователно, ако преследвачите се спасят от първата дупка и влязат във втората галерия, тук непременно ще паднат в ямата.

Думитрица беше намерил обяснението, но не се решаваше да вдигне капака със средствата, с които разполагаше. Не можеше да става и дума да се върнат в скривалището си по същия път, защото не биха могли да прескочат празното място, оставено от четирите плочи.

Осветиха третата галерия. Светлият сноп на фенерчето опря в един каменен блок, един истински зид, който преграждаше пътя им. Ето, че бяха затворени като в карцер! Влизането тук беше пазено от две тинести, подземни ями. Изглежда, че това е било най-тайното скривалище. Тук са се спотайвали някога чокоите, които са строили тоя конак. Тук са могли да се крият, когато са ги нападали турците. Тук са се крили и някогашните разбойници, погнати от въоръжените хора, само че топчиите са сринали зидовете отгоре. Четирите деца си зараказваха историята на тоя конак, която бяха чули предния ден от Думитрица.

Как ли е открил Спъну подземията на бившия конак? И как може да няма тук следа от старите разбойници? Стояха на едно място и си припомнях мистериозни случки.

По едно време станаха. Все пак трябваше да излязат оттук. Децата бяха уверени в себе си, че ще намерят път.

— Тия галерии, които почват от обора, трябва да водят някъде, трябва да имат някакъв изход, също така скрит — разсъждаваше Думитрица.

И пак почнаха да очукват внимателно стените. Сандина се приближи незабелязана от другите до огромния каменен блок, почука тихичко с пръст и пошепна:

— Сезам, отвори се! Отвори се, Сезам!

Ала каменният блок остана неподвижен, въпреки че пещерата на крадците беше като на тия от „Хиляда и една, нощ“!...

— Защо да не се покатерим горе? — предложи Думитрица.

Ион, който винаги действуваше бързо, веднага стъпи на раменете на момчетата и се намери върху острия ръб на стената, издадена като скала. Сигнал горе, той се провикна от удивление:

— Нещо небивало! Нещо чудесно! Бандити, диви зверове, тайни! Подземни приключения! Ура!

— Какво има?! — извикаха нетърпеливо приятелите му.

— Всички горе! — изкомандува победоносно Ион. — Жул Верн трябва набързо да напише една книга за нас! Само да видиш, Думитрица!

Макар и доста трудно, децата се покатериха и се намериха пред една тайна стълба, която слизаше зад грамадния каменен блок.

Хлад и зловоние ги накара да потреперят. Въпреки това, като опипваха внимателно тясната каменна стълба, те заслизаха едно след друго надолу. Предпазливостта и страхът от неизвестността се бореха в душите на момчетата с жаждата да узнаят. Кой друг, ако не Думитрица, толкова бе желал някакво особено, изключително пътешествие, в което да открие нещо. Колкото и да беше разумен, сега той се радваше, че намирането на Сандина, намирането на конете и откриването на крадците беше свързано с толкова необикновени случки.

Само Сандина трепереше като лист. Без съмнение, мислеше си тя, сега те всички отиват в друг свят и ето сега ще се появят змейове и скорпиони и ще ги глътнат...

Не носеха със себе си нито мечове, нито боздугани, нито жива вода от извора, дето планините допират върхове.

Светлината на фенерчето разкъсваше мрака и на Сандина ѝ се струваше, слизайки по криволичещата стълба, че минава между движещи се призраци, които ту се приближават, ту се отдалечават. Премаляло от страх, момичето стигна заедно с всички някъде дълбоко, много дълбоко. Нозете ѝ затънаха в някаква лепкава кал. Мястото беше широко и празно, наблизко се чуваше тих ромон. Под лъчите на фенерчето заблещукаха водите на вадичка, която течеше в единия ъгъл. Спуснаха се нататък. Откъде ли идеше тая вода? Да не би от полите на

Червен бряг? И накъде ли отиваше, като се изтичаше под зида? Дали тая вода не се събираше в подземната яма, дето беше паднал Ион? Както и да е, добра сметка са си направили ония, които са я каптирали.

— Тъкмо съм жаден — каза Ион и се отпусна на колене, за да пие.

Ала Сандина, въпреки стеснителността си, го дръпна за раменете:

— Не пий!

— Наистина, изворът може да е замърсен — обади се и Емил. — Не знаеш къде минава. Помисли си само какви ли не са идвали тук.

Сандина не каза нищо повече. Тя си представяше, че това е омагьосаният извор.

Като стъпваха внимателно по влажния под с неравна настилка, четирите деца заразглеждаха мрачното подземие. Чак на другия край се изправиха пред една прогнила врата. Нетърпелив, Ион я заблъска и тежките ѝ мандали заскърцаха зловещо. Думитрица взе фенерчето и я освети отвсякъде. Вратата беше заключена с три катинара, два железни лоста и един синджир на бравата. Отгоре, от продънения таван, навярно беше текло от дъждовете, защото имаше следи по стените и по изкорубените дъски.

— Смятам, че тая врата е прогнила — каза Ион, като съдеше по засъхналите вадички. После, почопли дъската с нокът, а след това я заблъска с цялото си тяло.

Шумът от ударите се увеличи, когато Ион почна да действа с юмруци и ритници. Думитрица събра всички донесени тояги и ги свърза заедно. После зави с една дреха края им, да не прави много шум, и с всичка сила блъсна във вратата, като с истински старовремски боен овен. Вратата се проби. Полетяха парчета меко дърво и трески. Повториха удара. Като отчупи останалите тук-там късове дъски и трески, Ион се промъкна през дебелите железни лостове. Подир него влязоха приведени другарите му. Всички останаха заковани на местата си, слисани от това, което виждаха.

Отгоре, от много високо, светлината проникваше през тесен отвор и осветяваше помещението. Стените бяха целите покрити с оръжия: стари пушки и ятагани, саби и щитове, пищови и копия. В ъглите имаше широки дивани, покрити със скъпи килими, а под тях — нагънати други килими и губери. Ион се реши да вдигне сам капака на

един железен сандък. Сандина гледаше със свито сърце и чакаше да изскочи оттам някой окован змей, затворен кой знае откога. Сандъкът беше пълен със сърма и тънки копринени платна, кожи, кадифета и коприни, изгнили от годините. На дъното имаше увити в платна и кожи стари пожълтели хрисовули, писани на непознат език. Сандина въздъхна облекчено и се залови да тършува и тя навсякъде заедно с момчетата. Едно от децата намери златен бокал, друго — сребърно блюдо и лъжици. Между два големи стола с високи облегалки, украсени със скъпоценни камъни и с възглавници по тях, имаше кръгла маса, някакъв скулптиран мраморен блок. Думитрица почука по масата и се опита да я помести, обхванат от една мисъл. Всички се събраха около него. Какво беше намислил Думитрица?

Напънаха се всички и внимателно отместиха красивата бяла маса. После, като по даден знак, клекнаха. Под мрамора имаше голям, тежък капак. Ион го дръпна настрана.

— А-а-а-а!

След първото смайване децата разтъркаха очи.

— Съкровище... — промълви Сандина. — Съкровище.

Думитрица зарови ръце дълбоко в бакърения съд, отдето заискриха светлинки и се понесе приятен звук на нежно звънтене.

После всеки почна да си избира и да пълни шепите си с нанизки жълтици, огърлици от Маргарит, диадеми, блестящи като слънце, дребни накити. Разглеждаха ги, разклащаха ги, вдигаха ги над главите си. Емил се опита да разчете старите надписи по различните монети, но не можа. Сандина се осмели дори да опита на ръцете си няколко гривни...

Ион се разскача, после се преметна няколко пъти през глава на всеки диван поотделно.

— Пети отряд, трети отряд, втори отряд! Ура-а! — викаше той. — Оръжия, хрисовули, накити, злато!

— Ще ги занесем в музея — каза сериозно Емил. — Наистина, ще бъде нещо извънредно. Като дойдат изследователите, кой знае още колко нови неща ще открият под тия развалини. Жалко, че не познаваме езиците, на които са надписите по жълтиците.

— Знаете ли каква цена има всичко това? Знаете ли как ще бъде възнаградено нашето стопанство? — разпали се Думитрица. — Всички

конюшни ще станат ултрамодерни, жилищата нови, ще имаме кинотеатър, културен дом, лятна къпалия и несравнимо училище.

— И за нас да се купи един параход или балон, както пише Жул Верн.

— По-добре самолет.

— Да, самолет, да можем да пътуваме навсякъде — съгласи се Ион.

Сандина не добави нищо. Тя щеше да бъде доволна, ако я взимат със себе си навсякъде, ако училището бъде хубаво, ако успеят да наредят музей... и да лети със самолет! Беше заруменяла от радост и вече не се боеше от нищо. Щом и тук не срещнаха змейове и магьосници, от какво да трепери? Чувствуваше, че беше победила страха си и можеше спокойно да се весели и от радост да пляска с ръце на плановете на момчетата. А те не се шегуваха.

Щяха да направят до конезавода една малка аерогара. Оттук можеха да излитат за всички краища на страната. Колко чудесно ще бъде! Ще разкопават древни градове, ще разровят пещери и руини. Какви ли не работи ще извадят на бял свят! Ще трябва ли да научат кирилицата, гръцки, латински и славянски? Нищо. Не е голяма работа! Ще трябва ли да знаят и история. Добре Много добре. Ще я научат.

— И как мислите вие? Ще можем ли да останем завинаги приятели? — запита Думитрица. — Хайде да си обещаем!...

— Обещаваме! — каза убедено Емил.

— Заклеваме се! — скочи Ион. — Заклеваме се! Ура-а!

Сандина запляска ръце със заруменели бузи.

— И да бъдем добри... и... да браним правдата в света! — завърши пламенно Думитрица.

— Ура! Ура! Ура! — извика отново Ион и с луд устрем почна да се премята презглава.

В сряда привечер четиримата смелчаци сложиха креслата едно върху друго над сандъка, покатериха се по тях и излязоха от тайната стая със съкровището. Поради зейналата огромна дупка в средната галерия не можеха вече да се върнат под свода по същия път.

Гъсталакът, в който се озоваха, напълно закриваше развалините и от тях не се виждаше нищо. Децата дишаха продължително свежия и

благоуханен въздух на гората. Все по-добре е да се движиш на свобода, под небето, отколкото да лазиш под развалините.

Съкровището, разбира се, оставиха на мястото му, скрито под мраморния блок. Първо щяха да се върнат в стопанството и после ще дойдат да отнесат тия толкова ценни неща.

Засега бяха гладни и умираха от жажда. Ако намереха поточето, което течеше под зидовете, нямаше повече от какво да се оплакват. Търсеха опипом под бурени и шубраци в посоката, където смятаха, че трябва да тече вода. Но долчинката изглеждаше суха.

Завиха наляво, нагоре, решени да влязат в подземния обор. Там имаше една голяма каменна чутура и още една по-малка, пълни с вода, освен бъкелите и манерките на господин Спъну. Между храстите се отваряха пътеки и се губеха. Децата внимаваха да не се отдалечават и да не загубят пътя. Кривнаха пак наляво и потърсиха да открият някаква врата, през която да влязат в леговището си под свода. Но напразно. Дори не намериха тесния отвор, през който бяха излезли. Местата сякаш бяха станали невидими. Тоя път Сандина не си помисли, че са изчезнали, защото някой ги е омагьосал, а мислеше как да се оправят. Децата се загрижиха още повече, когато синкавите воали на нощта се потопиха в мрака. Те се сгушиха на земята и зачакаха да се появи отнейде Спъну и да издаде тайната врата на подземиеето, приспособено за обор. Обаче изглежда крадецът отдавна се беше прибрал. Нищо не мърдаше наоколо. Намериха китка млади дръвчета и решиха там да прекарат нощта. Покатериха се. Отначало ги измъчваше само жаждата, но по-късно ги достраша от вълци. Под тях шаваха дребни диви животни. Забелязаха зайци, които скачаха подплашени; една лисица развяваше опашка из тревите. Не бяха си представяли, че тук имаше толкова много дивеч. Без съмнение разливането на Яломица беше подгонило горските животни от три страни към север. И сигурно бяха близо до Вълчи брод, там дето, според преданието, някога са се въдили глутници вълци. Бяха чували да разправят, че цели групи изкусни ловци идвали тук да изстребват вълците и че дълго време горските пазачи не смеели да минат по тия места. Децата си шепнеха, наведени едно към друго, като наклоняваха младите дръвчета. Ион не мърдаше от страх да не падне. Друго, както и да е, но след срещата с вълка на поляната беше разбрал, че тая работа не е шега и единствената му надежда беше, че все някога ще се научи да стреля с

пушка и ще им даде на тия зверове да разберат. За сън и дума не можеше да става. Отнякъде се чу продължително изсвирване...

Вратата на подземиято изскърца и се отвори с шум пред самите деца. Господин Спъну се показва с фенера, като отмести завесата от хмел.

Децата бяха така изумени, та дори не си и помислиха, че крадецът би могъл да ги обере оттам като круши. Ала имаха щастие. Господин Спъну, който не подозираше опасността над главата си, вървеше напред с фенера в едната ръка и с револвера в другата, пронизвайки с вперен поглед храстите и туйфите. Горските животни скачаха и бягаха в сянката встрани от силната и ослепителна светлина.

Когато разбойникът потъна в гората, децата се втурнаха през хмеловите клонки и се затичаха по коридора.

Когато влязоха под ниския свод, Емил подаде на Сандина и на Думитрица манерките с чиста вода, после пи и той на един дъх. Ион не дочака да му дойде ред, а се затича до ъгъла на Спъну и разклати бъклиците, които бяха там. Само на дъното в едната сякаш имаше нещо и той го изгълта до капка. После се върна бавно с несигурни крачки, легна си, без да каже дума, и веднага заспа.

Емил се наведе над него и каза на другите:

— Струва ми се, че Ион е напипал бъклицата с вино...

„И на мен ми се струва“ — искаше да каже Думитрица, но точно тогава вратата се отвори. Конете извърнаха неспокойно глави. Господин Спъну влезе заедно със Станку. Станку беше умърлушен, с тъмен блясък в очите, устните му бяха свити в горчива гримаса. Приведе гръб сне товара си и се облегна на стената, сякаш измерваше с поглед помещението, тавана, конете...

Тихичко, неусетно децата издърпаха Ион по-навътре в галерията, да не би да го забележат, и останаха да дебнат.

Крадците не си говореха. Господин Спъну развърза една торба и почна да яде лакомо.

— На мене, господин Спъну, ми омръзна... — каза изведнъж Станку с потиснато непокорство в гласа.

— Хм... — измърмори главният крадец, без да престава да яде.

— Отде се взе, та ни подлуди и нас и от кой край на света дойде, кой те знае. Ама от оная проклета нощ, когато преряза електрическите жици, да не те познаят, като търсеше твоите хора, нямам мира. И както

ти казах, не е шега! Сега съвсем се разбра, че кобилите, които ме накура да удавя, са били първо убити.

— Щом си бил некадърник... изскърца със зъби Спъну и го погледна враждебно.

Ами как другояче щях да ги удавя? Да не са камъни, та да ги хвърля в реката или да бях се хвърлил и аз заедно с тях за твой кеф? Чунким ми беше лесно да ги убия! Да не съм звяр!

— Баба си ти, ето що.

Станку преглътна, загледа Спъну и продължи:

— Аз смятах, че ти умираш, по конете. Кончетата туй, кончетата онуй...

— Почваш да прекаляваш, внимавай! Конете са мои! Мои са и мога да правя с тях, каквото си искам! Взеха ми ги разбойниците, вързаха ми ръцете, да не мога да правя нищо!

— Аз много не разбирам, господин Спъну, ама колкото за разбойничеството, виждам, че ти си се заловил с разбойничество. Вярно е, ти преди беше все едно господар на конефермата, ама сега какво да се прави, държавна е. Всичките чифлици и конеферми са държавни. Хората, дето ги обирахте, сега ви подгониха. Защо ти трябваше да се залавяш с кражби и да ни вкарваш и нас?

— Згаберча и Коцкан Са хора, на които мога да се осланям — каза Спъну, като едва се владееше.

— А че на тях може да си им подхвърлил някой кокал за гризане, ама на мене... какво си ми дал? Омотаха ме те като жена... Право каза ти, че съм баба. Примамиха ме с печалби. Омръзна ми вече... Стига! Целия ден треперя и мисля как да открадна... а пък вечер нямам почивка... И сега, откак се случи туй с ония момчета, знаеш ли какво е в конефермата? Искаха да направят път през тинята чак до старата гора, за да ги търсят.

— Ти си виновен. Защо изпусна момчетата? Счупи им веслата и толкоз. Смяташе, че с това ще ги стреснеш.

— Та нямаше да ги убия я, както ти искаше? Да сме ги удавели, като идваха насам с лодката, да съм претърсел гората нататък и ако ги срещна, да не им покажа пътя за в къщи, а да ги затрия...

Децата се спогледаха ужасени.

— Я си затваряй устата! — сопна му се господин Спъну и изпи наведнъж един крондир ракия.

— Ще си я затварям — отвърна Станку, като се въздържа да не викне и той. — Ама дай ми пая от конете и ще се запиля, дето ми видят очите. А ти се махни някъде! Милицията разследва случката с удавените коне и изчезналите безследно момчета. Родителите търсят децата си. Опитавме се да ги залъгваме. Ама ето, че сметките ни излязоха криви. Кой знае каква олелия ще вдигне тая комисия за удавените коне. Мислиш, че няма да разберат? Че няма да дойдат и тук? Засега се опитаха да влязат в гората откъм конефермата. Ами ако вземат да избиколят откъм Мишкупещ, щом спряха да правят мост през тинята? Досега все им казвахме, че другата лъка, тая на Яломица, е още по-тинеста. И ни повярваха. Казвах, че така трябва да е, нали е до самата река? Ама сега, като дойде милицията... Можеш ли да излезеш насреща ѝ? Те аслъ бяха вече телефонирали в Микшунещ да търсят нататък децата. Идва ми да не се върна вече в конефермата. Дай ми пая и да забия нанякъде.

— Ето ти пая — извика Спъну и светкавично го удари с крондира по устата.

Шишето се счупи с шум и стана на дребни парчета. Станку се хвърли с крясък върху Спъну:

— Разбойнико ниедин, опустяло ти всичко! Не ми трябва пари от кражба и убийства! Сега ще те хвана за гушата... и чак в милицията.

— В милицията ли?... — викна Спъну и косата му щръкна като бодли, а очите му щяха да изскочат от орбитите.

Сбиха се. Юмруците и ритниците на Спъну отекваха тъпо, но Станку беше силен и пъргав. Отскачаше встрани, спущаше се под него, скачаше върху му. За миг само пистолетът на главния крадец блесна на светлината на фенера. После изгърмя приглушено в ръката на противника му. Станку изпищя и с другата си ръка изтръгна пистолета, ала го изтърва и той се изпразни в земята. Изплашените коне се струпаха встрани и се заблъскаха, заизправяха се на задните си крака, цвилеха, въртяха се и тичаха. Други се настъпваха, удряха се, спънаха се и падаха.

Сега между двамата мъже почна отчаяна борба на живот и смърт. Станку като че ли се мъчеше да върже с въже ръцете на Спъну.

Думитрица и Емил решиха да излязат от скривалището. Можеха да направят примка и с нея да стегнат ръцете на Спъну.

Сега е най-удобният момент да нападнат, щом и Станку е на тяхна страна. Жалко, че Ион спеше, замаян от виното. Веднага размотаха оплетеното от върви въже и се приготвиха да излязат изпод свода, въпреки опасността да бъдат смачкани от изплашените коне.

Изведнъж пъхтенето на биещите се секна и Станку се строполи на земята. Спъну вдигна пистолета и намести камата на пояса си. Отдалеч се чу особено изсвирване.

Крадецът обърна нататък жестокото си разкривено лице, подвоуми се, после блъсна с крак куп слама върху трупа на Станку, напълни пистолета, взе електрическия си фенер и излезе. Навярно отиваше да се срещне с оня, който му се бе обадил.

Без да мислят повече, децата се втурнаха в обора. Първата грижа на Думитрица беше да залости вратата с една греда. После внимателно вдигнаха трупа на Станку. Той отвори за миг замъглените си очи и пак ги затвори. Значи беше жив, както казваше Емил, който му напипа пулса. Ала вратът, гърдите и ръкавите му, всичко беше в кръв.

Измъчиха се доста, докато го замъкнат под тесния свод и го скрият чак в дъното на галерията.

Но какво щеше да си помисли господин Спъну?

Конете се бяха поуспокоили, обаче още потръпваха неспокойно. Сякаш се чува стъпки по коридора. Думитрица се затича към вратата, грабна гредата и я опря на стената пред един разбит тесен отвор. Така Спъну ще си помисли, че Станку се е свестил и е излязъл оттам.

После бръкна в дисагите, взе един крондир, подобен на счупения, и се върна бегом.

— Ракия. Добра ще бъде за раните.

Емил потвърди, възхитен от хрумването на Думитрица, и двамата набутаха ранения още по-навътре. Занесоха там и нещата си и събудиха Ион. Той тръгна сънен подире им, като постоянно си удряше главата в ниския свод. После разсъблякоха Станку.

Измиха с ракия раната на гърдите му, от която бликаше кръв, и я превързаха с едно парче, отдрано от ризата на Думитрица. Така направиха и с другите рани. Емил беше доволен от първата помощ, която му даде. Нагласиха леглата си и зачакаха спасения да се свести. Но той остана в безсъзнание, навремени стенойки отпаднало.

В конфермата отначало никой не забеляза отсъствие на трите момчета. Никой не знаеше, че са заминали. Майката на Емил помисли, че момчето неочаквано е решило да придружи баща си с колата. Ионовата майка беше свикнала с глупавите игри на сина си и на няколко пъти се заканва сърдито, като си представяше, че той я чува от тавана или от покрива: „Ще видиш ти, дяволе такъв, ще те науча аз, дете ми вадиш така душата“. Дори и бащата на Думитрица предположи, че са отложили тръгването с лодката. Случайно научи, че тогава, в неделя надвечер, малко преди изчезването им, синът му се разхождал по брега на Голям вир. Помислил, че Думитрица трябва да си е направил някаква сметка, щом не е тръгнал, и понеже имаше вяра в съобразителността на момчето си и в неговата разсъдливост, чакаше да дойде сам да му каже. Тъй като Думитрица оставаше понякога да спи в конюшната при конете или в някоя копа сено, загледан в познатите и непознатите звезди, бащата бързо прогони сянката на неспокойствието, което се промъкна в душата му, когато жена му го попита за детето. Родителите се разтревожиха едва на втория ден на обед, когато другите деца се върнаха от училище и разбраха, че трите момчета са отсъствували. В училище не са ходили, а ги нямаше и из двора на стопанството. Но след оная глупава постъпка на Такенцето, който беше издал Ион пред леля Луксица, учениците се споразумяха да пазят тайна и отначало и те не казаха нищо от онова, което знаеха.

Тогава потърсиха дружинната, но тя беше заминала в града, тъй като имаше свободен ден. Телефонираха ѝ. Тя отговори, че не знае нищо и каза, че се учудила, като не видяла трите момчета между пионерите, които участвували в претърсването на бреговете на Ситару край селото. Згаберча, Коцкан и Станку мълчаха. Първоначално те мислеха, че ще принудят смелчаците да се върнат и после ще могат да се бият в гърдите, че те са услужили на родителите им, но сега, след като обърнаха, лодката и не бяха сигурни дали децата са живи, замълчаха и зачакаха удобен момент да изплуват като масло над вода.

Най-после бащата на Думитрица разбра, че синът му е тръгнал с другите две момчета. Това се потвърди понеделник вечер, когато се завърна и ветеринарният лекар. Едва тогава Петрика и Рижавия споменаха пред Станку за радиопредавателната станция и поискаха да ги пусне при нея. Обаче Станку ги заплаши, че ще ги набие жестоко, ако само споменат пред някого.

Новината за тръгването на трите момчета да търсят Сандина вдигна всички на крак. Бащата ма Думитрица се чувствуваше виновен, че позволи на сина си, без да се запита дали приятелите му, които го придружават в „разузнаването“, тръгват със съгласието на родителите си, макар да мислеше, че тоя опит ще им бъде от полза и ще ги кали. Тревогата му за децата се превърна в страх. Чувствуваше се отговорен за трите момчета. Затова, без да се бави, взе една лодка и пое. Згаберча, Коцкан и Станку първи предложиха, да му бъдат в помощ. Можели да тръгнат заедно, ала по-добре щяло да бъде, казваха те, да почнат търсенето от повече страни. И тръгнаха по река Ситару и придошлите води, из раките край гората към Яломица. Тоадер пое направо на север. Искаше бързо да претърси тая част, където Думитрица казваше, че ще се отправят. Но след като — прекоси коритото на Ситару, там дето водата — беше дълбока, лодката му изведнъж се затлачи и с голяма мъка можа да я изтегли, и то като я върна назад. Пред него водата беше спаднала, на места дори съвсем се беше изтекла и оставила тиня и кал. Само локвите тук-там свидетелствуваха още за наводнението. Иначе всичко беше покрито с дълбока кал, в която човек толкова повече потъваше, колкото беше по-тежък. Какво трябваше да се прави? Вестта за отдръпването на водата от мястото, по което бяха сигурни, че са минали децата, разтревожи още повече всички. Значи децата не можеха да се върнат. Бяха без храна, а може би бяха затънали в калта на другия край на това тинесто пространство. На всяка цена трябваше да стигнат до тях. Трябваше да ги спасят.

Във вторник сутринта управителят на конефермата повика хората си. Те се събраха, съкрушени от тревогите, които бяха преживели. Болеше ги за изгубените коне, мъчно им беше за пострадалите животни. Те ги обичаха и говореха за тях нежно като за свои деца. Болеше ги и за материалните щети, които бедствието и подплашването на конете донесе. А изчезването на Сандина се беше забило като гвоздей в сърцето на повечето хора. Сега още три деца бяха в опасност.

Те чувствуваха, че не беше възможно, не беше справедливо да им се случат толкова много нещастия в отплата за техния честен труд. Чувствуваха, макар да не искаха да повярват, че някаква невидима злосторна ръка нанася тия тежки удари.

Когато леля Луксица дойде, разтърсвана от плач, всички наведоха глави.

— Кажете, хора, какво ще правим?

— Ще съобщим в милицията.

— А междувременно ще ги дирим. Ще отидем отвъд тинята.

— Какво друго можем да направим — отвърнаха в един глас управителят, Леонте и Диомеде, неговият син.

— Как ще вървим по това мочурище? Говорите си така, а хабер нямате — намеси се Згаберча.

— В края на краищата ще построим мост до гората.

— И инженери ли ще докараме от Букурещ? — ухили се ехидно Згаберча. Ала веднага лицето му се помрачи и каза: — Цяла нощ търсихме и викахме, колкото ни глас държи, и напразно.

— Сега поне знаем, че децата са отишли на север.

— Не би ли могло да се стигне там от другата страна, през Микшунец? Чух, там мостът не бил срутен.

— Ами! Не е вярно — обади се Коцкан начумерен. — Нали ходихме там? Тиня! Пък и гората се разширява към Микшунец. Има да вървиш, докато я прекосиш! Не е като тоя край тука, дето се издава като език.

— Тогава не остава друго, освен да направим един плаващ мост над калта, който ще почва отвъд Ситару и ще стига до северния край на старата гора.

— Да наслагаме дъска до дъска?

— Иначе как?

— Тогава нека заминат двама души до Фиербинц — реши управителят — да докарат от дървения склад талпи. А ние, момчета, в това време ще се постараям да свършим бързо работата си около конете, да не остават неподредени. Нали виждате как злините идват една след друга? Как мислите, докато пристигнат дъските, ще успеем ли да подменим постелките на конете, да ги нахраним, напоим и изчешем? Нека този път да напругнем сили!

— Да не се бавим! Хайде, бързо в конюшните!

— Колко камиона дъски да докараме?

— Ще трябва да остане някой за изолационните помещения.

— А упражненията по скачане на конете? Ще ги отложим ли?

— Не бива да бързаме със скачането.

— За скачането с препятствия ще останат тук Диомеде и Лили.

Тъкмо когато щяха да се разотидат, дойде ветеринарният лекар. Спокойното му и усмихнато лице сега беше с дълбоки бръчки и погледът му беше някак особен. Понеже знаеше, че се говори за търсенето на децата, той не добави нищо повече. Не съобщи на всички това, което снощи, изненадан и разтревожен от изчезването на Емил, беше пропуснал да каже:

— Знаете ли, че удавените коне, които хората видели към Скъени, мъкнати от пороя, както бяхме чули, са били удавени от някого? Трупите им са извадени при Слобозия. По шиите им има следи от насилие, били са намушени с нож.

— Че кой пък ще ги намушка? — разгневи се Згаберча.

— И защо да ги намушкат? Така за нищо да ги натикат във водата? — сви рамене Коцкан.

— Положително ли е? — попита управителят. — Да не би да са се удавили в момента, когато ги е отвличал пороят? Да са се заплели и удушили в раките или във върбалака? Или пък да са се порязали на дигите или в стълбовете на мостовете надолу по реката?...

Лекарят клатеше мрачно глава: Не, не! Конете са убити само от човешка ръка. Конярите се спогледаха и отидоха към конюшните. Згаберча и Коцкан се завайкаха високо, затюхкаха се за проклятието, паднало над конефермата.

Управителят погледна лекаря в очите:

— Както виждам, ще трябва да побързаме да съобщим в милицията и за това. Все трябва да има нещо. Но какви указания ще дадем? Нямаме никакви подозрения.

— Ще си помислим. Те самите ще ни разпитат и от данните, които им дадем, ще извлекат истината. Милицията не се спира пред мъчнотии.

Управителят тръгна към канцеларията да телефонира. Вървеше прегърбен. Тия няколко дни го бяха състарили.

В конюшните владееше голяма суетня и бързина. Конете бяха почистени. Бързината, с която конярите прокарваха четката по космите им, караше конете да потръпват недоволни. Избутването на сламата, на която бяха спали, се извършваше с греблата с такова бързо темпо, че

въздухът се изпълни с плява и прах. Конярите отвориха широко вратите. Вкарваха вътре количките с пресен фураж. Вилите се забиваха бързо в сеното и то заприлича на поток, потекъл към яслите и по пода на конюшните. Слънчевите лъчи влизаха през прозорците на тия просторни и светли помещения и позлатяваха сеното. Конете, изкарани в дворчетата, бяха върнати назад. Те се втурнаха като вихър по местата си, душейки с трептящи ноздри уханието на прясното сено. Малките кончета скачаха около майките си, скупчваха се. Майките им ги зовяха с нежно, тихо цвилене. Весели бяха невинните и палави кончета. Но повече от половината ги нямаше, не се чуваха техните имена. Лицата на табунджиите, посърнали и скръбни, най-ясно говореха колко тежко беше засегната конефермата.

Не остана назад и бащата на Думитрица. Тая сутрин той работи с такава голяма бързина, че само неговото ненадминато майсторство да си служи умело и точно с разните инструменти го беше предпазило от някоя злополука.

— Готови сме, бай Тоадере — съобщи му Гица.

Тоадер прекъсна напрегнатата си работа, натовариха няколко лодки с дъски и потеглиха. Другите щяха да тръгнат след тях.

Наближиха тинестото място и почнаха да редят дъските. Хвърляха дъски, стъпваха на тях и пак хвърляха други по-нататък. Дъските потъваха под тежестта на хората, особено когато носеха греди за постройката на плаващия мост. Калта поглъщаше дъските, краката затъваха до глезените, дори до коленете. Ризите полепнаха по гърбовете на хората и потта се стичаше на струйки по челата и по бузите им.

Напразно се трудеха. Тоадер се върна в конефермата, посъветва се с управителя и другите от управата и решиха да преустановят направата на моста.

Нея вечер пристигна и районният милиционерски началник и разследването започна. Началникът взе някои сведения, после поиска сведения и от експертната комисия за проверка на обстоятелствата, при които са удавени конете, чиито трупове бяха извадени.

В сряда се потвърди това, което лекарят беше казал в конефермата. Конете наистина бяха убити. Началникът разпита, без да се церемони, първо селяните от Скъени, които бяха съобщили в конефермата, че са видели пороят да влече удавените трупове. После

ги арестуваха. В къщите им откриха малките расови кончета Алуниш, Агрипина и Розета, които, макар и да нямаха още клеймо, можеха да се познаят. Между удавените коне беше и Ръсура, майката на Розета. Как бяха попаднали кончетата в ръцете на тия селяни, щом не знаеха кой е убил конете? Кой беше виновникът? Надвечер се заговори за Станку, който им бил продал кончетата. За другите не знаели. Ала къде е Станку?

Нощта срещу четвъртък, мина, без Станку да се върне.

— Да не би Станку да е крадец?

— Непрокопсаник такъв!

— Гнусен убиец! Казвах ли ви аз, че напоследък беше станал някак особен.

— Бай Тоадере, Думитрица и Емил бяха нагласили радиопредавателната станция в канцеларията да им отговаряме... да говорим с тях, ала бате Станку не ни пусна да влезем.

— Каза, че ще ни пребие.

— Радиопредавателните станции! — плесна се по челото Тоадер. — Съвсем ги забравих! Не обърнах сериозно внимание... Как можах да забравя! Я да видим. Бързо... Да сложим един в действие... Какво... Какво е това? Кой е пипал тук?!...

— Какво е станало?

— Случило ли се е нещо със станциите?

— Децата трябва да са им видели, сметката.

— Развалени са! — викна Тоадер със стиснати юмруци. — Някои нарочно ги е развалил, за да не могат децата да влязат във връзка с конефермата!

— На кого още казахте, че сте се наговорили с Емил и Думитрица?

Петрика и Рижавия загледаха натрупаните около тях хора с очи, разширени от страх.

— На никого друго. Само на бате Станку. Той каза, че ако кажем другиму, ще ядем голям бой.

— Няма никакво съмнение — обърна се милиционерският началник към управителя, лекаря и Тоадер. — Нашите разследвания тая нощ тук, в конефермата и наоколо, са безрезултатни. Има връзка между Станку, изчезналите коне, убитите коне, радиопредавателните

станции и децата, тръгнали на разузнаване. Трябва да се претърси гората.

— Бихме могли да вземем с нас и един жребец — каза лекарят. — Като зацвили, всичките кобили ще му се обадят, където и да са. Но лъката е непроходима от тая страна.

— Можем да избиколим край Фиербинц, отвъд Яломица, към Мишкунец и Нуч и после отново да минем Яломица и да влезем в гората от другата страна. Но нататък гората много се разширява. А не знаем точно в коя част се намират децата.

— Та нали затова и ние се опитахме да влезем в гората оттук, през тинята — добави Тоадер. — Доколкото зная, моят син смяташе да стигнат само до отсамния край на гората.

— Тогава как ще направим? — каза припряно управителят. — Горките деца! Вече четвърти ден, откакто са в гората. А за момиченцето вече няма какво и да приказваме... И баща ѝ ще пристигне сега...

— Няма защо да чакаме — реши началникът. — Ще поискаме от Букурец един самолет биплан. Лесно ще слезе на поляната до конефермата.

— Какъв самолет?

— П. О. 2. С него можем да слезем на една педя от върховете на дърветата. Много по-бързо ще действуваме по този начин. Нали така? С няколко кръга ще огледаме цялата гора. А и децата ще ни видят, те винаги наблюдават самолетите.

Не бяха минали и три часа и един пъргав, сребрист самолет с двойни криле и тънки витла закръжи нервено и слезе на поляната. Пилотът и милиционерският началник, готови всеки момент да тръгнат, разискваха до самолета с родителите на изчезналите деца, с управата на конефермата и дружинната ръководителка на пионерите от селото. Децата от конефермата, току-що върнали се от училище, се струпяха около самолета. Насъбрали се бяха и други хора. Бяха дошли от селото и Труца Нистор с Добрин, и цяла група ученици, които придружаваха Александруца.

— Виж, пише П. О. — каза едно от децата.

— П. О. 2. — уточни Петрика важно, понеже се смяташе един от тия, на които се уповаваше „Спасителният отряд.

— Там е пилотското място. А погледни вътре тахометър, алтиметър, манометър... обясни ни бате Флорин, пилота...

— Манометър — обърна се пилотът да го поправи.

— Няма ли покрив?

— Няма. За да могат по-добре да разглеждат и да търсят отряда...

Веднага след това пилотът се качи отпред, а милиционерският началник седна отзад, в кабината. Нагласиха на ушите и пред устата си апаратите за съобщение помежду си. Взеха бинокъл. Взеха храна, дрехи и медикаменти, да ги имат под ръка и да ги пуснат с парашут на момчетата, ако стане нужда. Витлото се завъртя с шеметна бързина. Самолетът се откъсна от земята с бръмчене. Децата, които се бяха отдръпнали в широк кръг, замахаха с ръка, пращайки мълчаливо поздрав на смелите си приятели.

Бащата на Емил и бащата на Думитрица проследиха самолета със свити сърца. Фактът, че тук беше замесена ръка на злосторник, ги караше да се страхуват. Отдалече, откъм жилищата на конефермата, се чу плачът на леля Луксица:

— Момчето на мама, Ионика, момченцето ми! Сърцето му се късаше за нашите кончета, не изтърпя, горкото... Отиде, горкото, в гората да спаси едно сираче...

И засенила с ръка очите си, тя се взираше в небето на север.

Известно време самолетът, осветен от слънцето, се виждаше като гълъб, летящ полегато над лъката и над гората. После почна да прави големи кръгове над гората и сякаш докосваше върховете на дърветата. Пилотът наклоняваше биплана ту на една, ту на друга страна, за да може милиционерският началник да разглежда с бинокъла. Тук-там се виждаше следа от огън, следи от конски копита, но нито децата, нито конете, нито крадците се виждаха някъде.

— Да се върнем — каза началникът. — Да напишем на машина позиви. Децата може би са се скрили. Навярно са разбрали, че има крадци. Иначе щяхме да ги видим. Те самите щяха да ни дадат знак.

Междувременно небето се заоблачи. Току-що беше слязъл самолетът и се разрази буря. Александруца остана следобода в конефермата да помогне при нужда. Силният дъжд не ѝ попречи да събере всички деца от стопанството. Към печатните позиви децата

прибавиха стотици позиви, написани на ръка с черен, с химически молив, с цветни моливи, с мастило и дори с въглен.

Самолетът отново се издигна и се завъртя над гората, като я посипа с позиви.

«Емил, Думитрица, Ион, покажете се» — пишеше по тях. «Търсим Спасителния отряд». «Пазете се от Станку. Той е крадец.»

Ала спасителният отряд не получи и позивите.

— Телефонирано ли е в съседните села? — попита началникът вечерта в конефермата. — Защото не зная дали ще постигнем нещо с позивите. От този дъжд ще се намокрят и повечето ще бъдат унищожени.

— Няма ги нито в Микшунец, нито в Нуч — отговори подофицерът.

— С повече конници да минем през Микшунец и да претършуваме гората от другата страна.

— Ще трябва да заобиколим през Фиербинц, да минем по моста отвъд Яломица, после по шосето да стигнем в Микшунец, оттам по другия мост на Яломица да се върнем насам в гората. Защото тая част между старите диги, дето стана срутването, по-долу от Микшунец и чак до Фиербинц, е само кал и вода.

— Тогава в зори да бъдем на моста при Микшунец, за да имаме на разположение целия ден.

В този момент в канцеларията на директора влезе Тоадер.

— Лили се върна от Букурещ с колата. Имаме нова радиопредавателна станция. Ще се опитаме да влезем във връзка с децата и по радиовълните...

Само това чакаше Александруца:

— Аз ще остана при апарата. Мога да стоя цяла нощ. Утре е петък, сутринта нямам часове...

После излезе вън и съобщи на децата.

Ала Петрика и Рижавия, които горяха от нетърпение да бъдат и те полезни, заявиха:

— И ние ще останем. Ще се редуваме с вас.

В галерията беше тъмно. Но по бодростта и живостта на децата, които се бяха събудили, се познаваше, че е съмнало. Едно от тях

допълзя до ниския свод, върна се и извести, че вън е съвсем светло.

— Днес е четвъртък... — каза Емил разтревожен, че са минали толкова дни.

Конете бяха все още в обора. Спъну не се виждаше никъде. Дали се беше уплашил от изчезването на Станку? В такъв случай може би ще вземе мерки да не бъде хванат. Ами ако е намислил да се премести нейде заедно с конете? Време беше да потърсят начин да се свържат с конефермата посредством радиопредавателната станция.

Ако и сега не отговореха, непременно някой трябваше да отиде в Микшунец.

Но къде да издигнат антената? И къде да държат ранения, който имаше нужда преди всичко от въздух?

Раненият се беше свестил и стенеше при всяко поемане на дъх. До отвора на галерията в никакъв случай не можеха да се върнат, защото щяха да се чуят стенанията му. Защо да не слязат в стаята на съкровището? Там, през тесния отвор на тавана, биха могли да издигнат и антена.

Погледнаха се въпросително, сочейки към крадеца. Ион го беше яд и непрекъснато правеше недоволни гримаси с цялото си лице: какво търси тоя крадец сред спасителния отряд? Да не му се била случила тая неприятност с бъклицата... Щеше да метне такава примка, че и двамата щеше да ги хване, както се биели... Това проклето вино! Закле се да не вкусва в живота си капка вино. И сега, ето, Спъну е свободен, а те се обремениха и със Станку. Отгоре на всичко и да го занесат в тайната стая!

Добре, че не можеха да минат през втората галерия поради големия отвор. Нали оборът и тайната стая са свързани с тая криволичеща галерия, с тия три коридора, свързани един с друг. Засега не можеше да се мине през средния коридор заради оная дупка над пещерата.

Другите обаче не споделяха мнението на Ион. Те прекъснаха разговора и се обърнаха към неподвижния Станку. Сандина му повдигна главата така внимателно, сякаш пипаше малко — бебе, и Емил капна през превързаните устни на ранения последните капки от усилвателното. Това вече било прекалено! Ион се разгневи страшно. Сандина поне е момиче. Ето защо не обичал той да му се бъркат

момичета! А Емил? Ненапразно му били измислили прякор Госпожицата!

Скочи и си удари главата в свода и без малко щеше да се развика, но Думитрица му направи знак да мълчи. Тон усилено търсеше по стената ключалката на вратата към средната галерия. Когато вратата се отвори, пред тях зейна, както и очакваха, дупката към подземната яма, тъй както беше останала отворена от предния ден. С помощта на тоягите, с гегата, която бяха взели от обора и особено с помощта на одеялото, което държаха за ъглите, децата успяха да хванат тежкия капак, увиснал надолу и да поставят на мястото им четирите плочи, от които беше съставен капакът. По тоя начин можеха да минат и да влязат в третата галерия и оттам по малката стълба да стигнат в тайната стая.

По тоя повод Ион пак има случай да каже какво мисли за героите на Жул Верн: добрите герои повечето пъти излизали победители, а бандитите, убийците, търговците на роби и пиратите винаги получавали заслужено наказание. Защо трябвало те да спасяват крадеца?

— Той непременно ще си получи наказанието. Сам казваше, че ще се предаде на милицията. Нали затова Спъну искаше да го убие? Не може да не се грижим за него, щом като е ранен. Бъди сигурен, че сведенията, които той ще даде, ще бъдат по-ценни, отколкото неговият труп. Кой знае в каква банда участвува Спъну и какво ли още крои. Ти не чу, когато се караха. Спъну е бившият управител на чифлика. А Станку не може да ни направи никакво зло в състоянието, в което се намира. Дано успеем да спасим живота му.

Ион търкаше несъзнателно темето си. Едва сега усети, че го боли. Не изглеждаше съгласен с другите и остана мълчалив, макар че помогна да замъкнат ранения вътре. Пренесоха през тая тайна галерия едно след друго радиостанцията, чувалите, манерките в най-дълбокото място на подземиеето. Сандина изпълняваше всяка поръка с трескава бързина и се движеше пъргаво като катеричка по капака на подземната пещера, като внимаваше да не се докосне о заключалките. Ион я погледна на няколко пъти с крайчеца на окото си. И тя дори се проявява повече от него. Значи той вече е негоден за нищо... Вървеше умърлушен, с наведена глава. А никой не му обръщаше внимание.

— Какво ще правим за провизии? — запита го Думитрица, когато всички се събраха в тайната стая, като се правеше, че не забелязва недоволството му. — Ще трябва да уловим някакъв дивеч... А колкото за хляб... Дисагите на Спъну бяха снощи пълни с хляб.

Само това чакаше Ион.

Той веднага се отправи към обора. Думитрица тръгна да го придружи. Като стигнаха до отвора на ниския свод Ион огледа наляво и надясно и — право при яслите. Спри се за миг нерешително. Ала защо да губи време? И грабна целите дисаги.

Щом трябваше да сменят жилището си и да се местят толкова на дълбоко, в стаята на съкровището, защо да не потършува тук малко? Може да намери още нещо. Върна се, разрови сламата и погледът му падна на големия електрически фенер. Чудесно! Дали няма и някоя пушка? В този миг Спъну отвори вратата. Не беше се чул никакъв шум. Навярно е дебнал! Или е вървял бос, за да огледа незабелязан всички дупки. За Ион беше безразлично. В следвания миг той беше станал невидим. Крачеше тихо, на пръсти, извиваше се, притискаше се в нозете на конете и ги погалваше, за да не се плашат.

Господин Спъну не забеляза нищо. Жалко за пушката! Но щом тоя начин да се промъква между конете бил толкова сполучлив, защо да не опита пак?

„Не отивай!“ — направи му знак Думитрица и заразглежда радостно електрическия фенер.

Но Ион се беше въодушевил. Почна да се гуши пак край бедрата на конете. Крадецът беше затиснал вратата с една от каменните чутури, сякаш се боеше от някого, и ходеше насам-натам. Ту хапеше устни, ту спираше и се заглеждаше в разчорлените гривни на конете, потънали целите в плява и бодли. Навярно си мислеше, че това занемаряване на конете ще намали цената им.

Ион стигна незабелязано до леглото на Спъну. То беше понастрана и конете не можеха да му служат вече за прикритие.

„Сега е моментът!“ — рече си момчето, легна на земята и се зарови в сламата. После полекичка се примъкна към яслите. Ръцете му затършуваха пъргаво из сеното на яслите. Веднага напипа един малък револвер, една ловджийска пушка и един грамаден патрондаш. Пушката беше дълга, мъчно можеше да се извади. Патрондашът се плъзна бързо и Ион го улови с известен страх. Не можа друго да

намери. Но чакай, тук на края има вързоп дрехи! Не се реши да го вземе. Много беше голям. Всъщност за какво му бяха тия дрехи? Важното беше да обезоръжи бандита.

Тъкмо беше примъкнал пушката до себе си, беше замотал около едната си ръка пълен патрондаш и с пистолета в другата ръка се готвеше да тръгне назад, когато крадецът се подпря на яслите. Пътят на Ион беше преграден. По едно време крадецът се изправи неспокоен, после пак седна. Ион стоеше неподвижен. Едва дишаше. Трябваше да внимава, защото, ако го открие, поставяше в опасност и другите, и с какво геройство щеше да се хвали?

Цял час горкият се мъчи да стои неподвижно, а не беше от ония, които могат дълго да стоят на едно място. Но изглежда тежки мисли измъчваха господин Спъну. Когато най-после стана, отмести чутурата и излезе, Ион с пълни ръце се търкулна към niskия свод. Едва тогава видя Емил Думитрица и той стояха скрити, готови да му се притекат на помощ, ако стане нужда.

Без много приказки децата се върнаха през галериите в тайната стая на съкровището.

И когато Сандина, която сменяше компресите на ранения, научи за нападението в обора, Ион подчерта:

— „Това е възвишена всеотдайност“...

В тоя миг той се чувствуваше по-достоеен за похвали заради героизма си, отколкото кой да е герой на Жул Верн...

И с ръце отзад, със стиснати устни, с вдигнати вежди и с очи към тавана, той се заразхожда наперено напред-назад. Добре, че вниманието на другите беше заето със състоянието на ранения, та не го забелязаха. Станку отваряше навремени очи и се вглеждаше продължително в децата. Ала не можеше да говори. Но вече не стенеше. Дишаше бавно, малко затруднено и изглеждаше отпаднал, навярно от загубената кръв. Трябваше веднага да му се сменят превръзките и да му се даде силна, подходяща храна. Поне така казваше Емил, който не беше пропуснал нищо от медицинската практика на баща си и нямаше списание, което да не беше прочел. Но тия въпроси бяха мъчни за разрешение. Преди всичко нямаша бинтове, а ризата на Думитрица беше вече много мръсна. Налагаше се да се извари. Намериха за тая цел едни бакърени съдове, ала трябваше и огън. Къде да го запалят? Долу, в огнището, беше невъзможно. Димът

ще ги опуши и ще излезе през тесния отвор горе, досега така добре прикритан от камъни, затрупани с греди и хвощ, и ще ги издаде. А какво да дадат на болния да пие? Портокаловият сок е най-препоръчителният сега за него, дори и за тях всичките, даваше мнението си Емил. Ала невъзможно беше да намерят някъде портокали.

Загрижени, децата се чудеха и маеха какво да правят. Ион продължаваше да упорствува и непрестанно се търкаше по главата. Сандина си спомни за златистите нарове. Майка ѝ казваше, че нарвете приличали на портокалите. Какво щеше да бъде да имат сега трите пара от приказката? Нищо нямаше да изяде! Като ги отвореха, оттам щяха да излязат три момичета и щяха да поискат вода... Май че майка ѝ давала на Войкица, освен портокалов сок и сок от други плодове. Обелвала ябълки, круши, дюли, настъргвала ги и ги изстисквала.

— Не можем ли да наберем диви ябълки и круши, дренки и ягоди, да ги смачкаме и да вземем сока им?

Сандина се изчерви като мак, ала беше радостна, че можеше да даде добър съвет, затова не мигаше стеснено.

— Това е добра идея — съгласи се Емил.

— Браво, Сандина! — каза Думитрица, удивен най-много от смелия ѝ вид.

Ион скръсти ръце, наклони глава настрана и възкликна:

— Една е на света Сандина Робинзон!

И така, ще трябва да обикалят из гората. Разбира се, ще отидат само Думитрица и Ион, а Сандина ще остане край болния. В това време Емил ще може да инсталира радиопредавателната станция и да се опита дори да влезе във връзка с конфермата. Бяха се споразумели с Птиченцето и с Рижавия да се свързват на обед и надвечер.

Ион и Думитрица се въоръжиха със стрели, кибрит, бинокъл, компас, ножчета и торбички за плодовете, направени от ръкавите на ризите им. Сложиха пак креслата едно над друго върху сандъка и като по стълба се покатериха до тесния отвор на подземиято и излязоха. Разгледаха разположението на подземните помещения и запомниха добре мястото наоколо. Наредиха камъните над отвора така, че да могат да го познаят, и тръгнаха. Все пак Думитрица каза, че няма да бъде зле да бъдат по-предпазливи. Капитан Дик Сенд покрил лодката

си със зеленина и я превърнал в истински плаващ остров за погледите на людоедите. Могат и те да се накичат целите със зелени клонки и треви. И веднага промениха външния си вид. Листа от репей и вейки от хмел, дъбови и кленови клонки така добре ги прикриваха целите, че заприличаха на движещи се туфи.

Ион най-много се боеше да не срещнат някой вълк, който то новото им облекло нямаше да излъже. И се радваше, че вървят все край дървета, защото при опасност можеше да се покатери веднага.

Засега още нищо не ги застрашаваше. Под заоблаченото небе гората се готвеше за дъжд. Сипки, червеношийки и други птички се стрелкаха по небесния свод, трепкайки бързо с крила. Пеперуди прелитаха из душния въздух и изчезваха. Отпуснати в сладка нега, листата на дърветата едва се поклащаха. Навсякъде владееше напрегнат трепет, сдържано очакване, от което гората трябваше да се освободи. После цялата природа замря като в уплаха.

Когато заваля, децата още пълнеха торбичките си със съвсем дребните още диви ябълки, зелени сливи, поникнали тук, който знае как, и корени, които смятаха за хранителни. Думитрица беше окачил на колана си един фазан, прострелян с доста голям труд. Беше вложил цялата си сръчност и голямо старание, докато го улучи. Щеше да се помъчи да улови още нещо, но бурята му попречи. Цялата растителност в гората се залюля и заогъва и земята затътна като пред страшна стихия.

Децата си тръгнаха, понесли, каквото бяха успели да наберат. Черните облаци, които покриваха небето, затрещяха. Бурята се разрази. Светкавици зацепиха небето. Гръмотевиците раздираха облаците и разтърсиха земята. Дъждът се лееше като из ведро. Целите измокрени, спъвани от рукналите потоци, Ион и Думитрица вървяха и поглеждаха компаса.

Скоро навлязоха в гъсталака на долчинката. Мъчнотията сега беше да познаят мястото, дето е конакът, и да намерят отвора на тяхното скривалище. Вървяха, шибани от тънки стебла и бодливи вейки. Наоколо им всичко така бушуваше и така се бе объркало, че не можаха да открият оставените знаци. Въртяха се, обикаляха и оглеждаха внимателно малката полянка, ала нищо не им подсказваше мястото на скривалището им.

Изведнъж се озоваха пред един много чуден кладенец, някакъв вонящ яз, иззидан с камък, но запуснат и на места порутен. Растенията така бяха надвиснали над него и на нападалите листа и клонки така бяха покрили водата, че мъчно можеше да се забележи. Но при все това, ако човек се надвесеше над него, щеше да види, че освен раздвижването на водната повърхност от дъждовните капки водата се движи и хоризонтално. Кое причиняваше това напречно течение?

— Да не би тук да се събира водата от изворчето, дето го търсихме? — запита се Думитрица и веднага добави: — Боя се, че това трябва да е кладенецът, за който се разправя.

Ион се огледа ужасен. Нямаше глутници вълци!

— А ето, че водата не се издига. Това показва, че през някакъв отвор каптираната вода се изтича под земята и напоява тинята в подземната яма, дето ти падна.

— Мислиш ли? Тогава поточето край тайната стая е добро за пиене.

— Как ще е добро, щом някога тук са удавяли ограбените хора!...

— Да знаеш, че тук е искал да ни хвърли Спъну, когато в понеделник вечер ни затвори в птичарника. Ужасно нещо! Виж там една купчина мокра пепел и тревата наоколо е опърлена. Трябва да е птичарникът, в който бяхме. Изгорил го е като оня, в който са се били скрили Сандина и Емил!

— Смятам, че грешим, като се бавим тук — каза замислено Думитрица. — Колкото за водата не се грижи. Ще сложим съдове под дъжда и ще се напълнят веднага. Важното е да се върнем в скривалището.

Продължиха по-нататък, като се движеха внимателно между бурени и бъзови храсти. Мрежата на дъжда изтъняваше. Но при все това с бинокъла още не можеше да се види нищо.

— Нали бяхме поставили знаци? — обади се Ион. — Дъждът трябва да ги е помел.

И наистина по пътеката се търкаляха белите пръчици, които те бяха забучили около отвора. Камъните не се виждаха никъде. Навярно размекнатата кал и обрулената от бурята зеленина ги бяха покрили. Но Ион, подвижен и неспокоен, какъвто си беше, както се щураше насам-натам, блъсна с крака си някакъв металически съд, пълен с вода.

Двете момчета се наведоха любопитно. Какво търсеше този съд тука?

— Мистериозно откритие! — каза Ион. — Бива ли го за музея? А може и да е на господин Спъну?

— Наш е — каза, смеейки се, приятелят му, който беше огледал всичко наоколо и беше забелязал най-после отвора. Оттам се подаде Сандина, покатерена на креслата.

— Изляхте водата — каза тя тихо, със съжаление.

Ион тъкмо щеше да извика едно такова ура, че да чуе чак господин Спъну, но Думитрица му запуши устата с длан. Оставиха тенджерата на мястото ѝ и влязоха полекичка. Емил седеше на едно кресло със слушалките на уши. Чукаше продължително по морзовия ключ на радиопредавателя, но когато престанеше и се вслушваше, лицето му посърваше. Никой не отговаряше.

Момиченцето взе пълните торбички, отдели внимателно плодовете и очисти сочните корени. След това ги изми в съда, който беше предварително напълнила с вода, и ги изсипа върху една покривка, стъкмена от листа, и остави съда пак на дъжда. После ги накълца на дребно. Ала като видя, че момчетата се заловиха с убития фазан, напомни им:

— Как ще преварим водата? Не може така да се пие. А трябва да изварим и парцалите за превръзки. И един ръкав от риза, с който ще прецеждаме плодовете.

Ион я погледна накриво. Много важна е станала! Я гледай ти! Почна и да ни заповядва, но Думитрица го изпревари:

— Разбира се, Сандина, така е! Смятам, че въвн можем да запалим огън. Докато вали, няма кой да ни види. Мислите, че ще угасне ли? Не бойте се.

Емил извади горните превръзки на ранения и Сандина ги изпра бързо. Без повече думи Думитрица се покатери към отвора, излезе и стъкми огнище от тухли, а после прикрепи над него един щит за навес. Емил, който не се вълнуваше твърде, освен когато се отнасяше за радиопредавателната станция, този път запротестира сериозно:

— Как може, Думитрица! Тъкмо ти! Това са исторически предмети. Да ги горим и да ги опушваме...

— Ас какво ще спасиш живота на ранения? Виж, отдолу, дете ще го ближе пламъкът, няма никакъв надпис. Опушеното лесно се

изчиства. И все пак смятам, че е по-разумно да ги използваме, отколкото да загинем от жажда с тях в ръцете!...

И така, запалиха набързо огън. Мокрите клонки цвъртяха и пръскаха искри. Дъждът спираше и отново заросяваше. Далеч все още тътнеше по някоя гръмотевица. Сандина чистеше птицата и Ион почна да дяла шиш за печене. В това време през отвора се чу гласът на Думитрица:

— Удължих огъня тъй, че врат едновременно и двата съда, и тоя с превръзките, и другият с водата за пиене. Но ако спре дъждът и Спъну излезе, ще се издадем. Затова нека отиде някой да го наблюдава. Щом забележи, че излиза, да съобщи.

Ион се затича към старото им скривалище. А понеже кърпата за цедене беше готова, Сандина запретна ръкави, изми добре ръцете си, както правеше нейната майка, и почна силно да стиска пълната с нарязани плодове и корени цедачка. Полученото разхладително питие тя наля капка по капка в устата на ранения. След още няколко глътки той изглеждаше ободрен.

От това разхладително питие вкусиха и самите необикновени храбреци. Сандина отиде да занесе малко и на Ион. Когато стигна при ниския свод, намери момчето легнало по корем с брадичка опряна на пестниците си. То се обърна към Сандина, направи ѝ знак да мълчи и ѝ посочи към дъното на обора, сякаш ѝ казваше:

— Какво ще кажеш?

Сандина почувствува, че бузите ѝ пламват. Нямахше съмнение, че Ион я смята приятел наравно с другите, щом така се държи с нея. Тя веднага се наведе и се приближи. В обора беше светло. Макар над земята да бяха надвиснали черни, гъсти облаци, светлите лъчи на деня проникваха между тях и осветяваха обора. Повечето от конете си хрупаха, тропаха с копитата и навремени някой зацвилеше. Други се разхождаха и разравяха сламата. В ъгъла Спъну се беше навел над една стара кожена чанта, бъркаше в нея и дебелиите му устни непрекъснато се движеха. Броеше. Но се се разбираше какво. Като изправи глава, лицето му имаше доволен израз. Обгърна с поглед целия обор, после измъкна бързо няколко връзки банкноти, сякаш искаше да ги претегли или да ги скрие нейде. След това ги сложи обратно на мястото им, затвори чантата и я пхна под сеното на края на яслата.

Децата чакаха със затаен дъх. Ион потърка ръце. Ако тоя проклет крадец излезе вън, какъв трофей щеше да пипне той и този път!

Ала господин Спъну залости вратата, напълни пистолета, нагласи леглото си и си легна. Чантата остана под главата му.

Двете деца полекичка се измъкнаха назад и отидоха да споделят с приятелите си, каквото бяха видели.

Долу, в тайната стая, беше спокойно. Раненият спеше. Думитрица, оставил вън огъня да гори бавно, беше слязъл и развяваше в ръце мокрите превръзки.

— Какви новини? — запита той, като ги видя, че се връщат.

— Перспективи за забогатяване! — извика Ион, като произнасяше натъртено всяка сричка от думата „перспективи“, която най-последно имаше случай да употреби.

— Спъну има пълна чанта с пари! — обясни Сандина. — Ала я сложи под главата си, като си легна.

— Ще направим аерогара при конефермата. Ще купим балон... а не, самолет, нали така! Ще купим параход за експедиции. — Ще направим пристанище — въодушевяваше се Ион.

— Чакай! — спря го Думитрица. — Да видим какво ще ни остане, след като покрием загубите в конефермата... А колкото за параход... и пристанище... Смятам, че няма смисъл да се строи пристанище на Ситару, нито дори на брега на Яломица.

— Хайде да погледаме пак съкровището — предложи Ион.

Гърбом към Станку, Думитрица направи знак:

— Ш-ш-шт!...

После посочи на Ион фазана, който Сандина беше очистила.

— Вън има жар. Можеш да го опечеш, ако обещаеш, че няма да се отдалечаваш.

— И-их! — каза недоволно Ион, който вече чувствуваше гърдите си окичени с доста медали и смяташе излишно да му се поставят подобни условия.

— Внимавай, защото има опасност да се загубиш — наблегна главатарят на отряда. — Както е престанал дъждът, току-виж, че си срещнал и някой вълк! Сега знаеш и кладенеца. Ясно е, че сме близо до някогашния развъдник на вълци.

На Ион щяха да му настръхнат косите, ако чуеше дори само вой от вълци, но сега се правеше, че никак не се бои. Дори почна да се

хвали:

— Ще стана укротител на вълци! Какво ще кажете, ако направим тук един разплодник за вълци? Ха! Ха! Ха! Гениална идея! Но за какво ни са пък вълци!

И той изведнъж замълча. Нарочно говореше за вълците, за да се представя за храбър, но виждаше, че беше безсмислено. Затова взе очистения фазан и се покатери към отвора.

— Има ли достатъчно жар? — попита Сандина. — Ще можем ли да изсушим на жарта и превръзките?

Думитрица и Емил, които дотогава напразно се бяха мъчили да ги изсушат, се удивиха на новото й хрумване. Много досетливо и умно беше това русо, слабичко момиченце.

Като се придържаше за облегалките на креслата и за стената, Сандина отново се покатери към отвора, излезе и почна да развява превръзките над жарта. Ала този път Ион не ѝ обърна никакво внимание. Въртеше внимателно шиша, на който се печеше фазанът, и навремени поглеждаше встрани. Страшно се боеше от вълци.

„Защо ли ми е сърдит? — питаше се Сандина. — Нищо лошо не съм му сторила.“

Погледна го няколко пъти, без да смее да му заговори, после сгъна превръзките и ги подаде през отвора на момчетата долу.

Думитрица и Емил се съветваха за нещо. Взеха превръзките и не я повикаха долу. Тогава тя се върна пак при Ион.

— Вижда ли се нещо из гъсталака? — попита тя наивно.

— Остави ме на мира! Тебе какво те интересува? Да не ме смяташ за страхливец? — отвърна той сопнато, но в гласа му трепереше уплаха.

„Страх го е — помисли си Сандина. — Няма да го оставя сам!“

— Фазанът е готов! — обяви момчето, като скочи и изпъчи гърди. — Отивам из гората на разузнаване!

Сандина тръгна след него несъзнателно.

— Не отивай — зашепна му тя. — И Думитрица казваше...

— Няма значение! — перчеше се той. — Я недей вървя подире ми!

При такава обида друг път тя би се заплакала. Ала сега мислеше за опасността, която дебнеше това упорито момче.

Ще поддържа поне огъня, за да го види Ион. Съчките изпращаха и край огъня стана горещо.

Облаците се бяха разпръснали и слънчевата светлина се разливаше топла и приятна. Момиченцето не чувствуваше нужда да се гуши край огъня.

Отстрани се и заследи с поглед Ион. Освежените треви и туфи сега се изправяха под слънчевите лъчи. При всяка стъпка на момчето росните бурени се разклащаха и му поръсваха краката. Бръмбарите, дивите пчели и пеперудите излетяха из цветята и листата и закръжиха из въздуха. И птичките зачуруликаха на клоните, зацвъртяха и се заразитваха, сякаш се виждаха след дълга раздяла. Неочаквано пред Ион подскочи някакво малко животинче, като малко сиво кученце. В същото време го видя и Сандина. Откъде се взе това мило и палаво кученце? Дали наблизо живееше някой? Или след него идваха хора?

Ион го повика при себе си и като го милваше, опита се да го заведе при отвора на тяхното скривалище.

Кученцето тичаше добродушно край момчето и го гледаше с черните си очички, светнали от радост.

Но изведнъж кученцето се спря и се извърна назад, подчинено сякаш на някаква тайна повеля. И момчето погледна назад през рамо и замръзна на мястото си. Сред няколко игриви вълчета, вълчицата се спусна разярена към похитителя на малката ѝ рожба.

Ион се окопоти внезапно и изтича към огъня. Слисана, чувствувайки, че земята се върти заедно с нея, Сандина размахваше несъзнателно на всички страни запалените клонки. Ион падна върху жарта, изгори се, изблъска момичето и го натика в отвора, после разрита с крака главните и вдигна облаци от искри. Бързо се вмъкна в отвора и се изтърколи, като събори креслата и заедно с тях и със Сандина се стовари на земята.

Думитрица и Емил бързо грабнаха две пушки с яки приклади. Ала Думитрица се размисли, избра една стрела, сложи бързо креслата едно върху друго и се покатери до отвора. Вълчицата обаче, доволна, че си беше върнала малкото, нямаше намерение да влиза в разпра. Отдалечаваше се към гъсталаците, заобиколена от вълчетата, които скачаха около нея и се галеха. Тя ги подканяше да се скрият ту под някои гъсти клони, ту под гъсти туфи, като ги побутваше с муцуна или е лапа, но те си играеха и се закачаха безгрижно, щастливи, че са на

свобода. Когато престана да се чува тихото скимтене на звяра, Думитрица разбра, че опасността е преминала. Сандина едва успя да се измъкне изпод съборените кресла и сега опипваше насинените си лакти, рамене и колене. Станку гледаше изплашен от ъгъла си. А Ион не смееше вече да се обади и по намръщаното лице на Думитрица си даваше сметка, че не го очакват похвали.

Сините очи на Думитрица бяха потъмнели и блестяха като стомана. Спокойното му усмихнато лице сега беше страшно напрегнато. Извика провинения настрана и му каза:

— Ионе, аз смятах, че мога да разчитам на тебе, но съм се лъгал. Да бъдеш герой не значи да вършиш всичко на своя глава. Внимавай! Днес е четвърти ден, откак сме излезли от къщи. Трябва да спасим конете, а за това ще се налага да обезвредим Спъну. Трябва да действваме много предпазливо. Ще атакуваме вече, но ако ти не се вразумиш, можем и без тебе!

Ион, който през цялото време стоеше с наведена глава, трепна възмутено. Как? Да го отстранят? Него? Точно него?

Но срещна погледа на Думитрица, изпълнен с упрек и решителност, и разбра, че е извършил голяма глупост. Трябваше поне да мълчи. Умърлуши се и само гледаше изпод вежди как всеки си върши работата. След малко усети, че лакътя го боли ужасно. Така се беше ожулил, че ръкавът му се беше окървавил. Неочаквано Сандина се доближи до него разтревожена, макар тя самата да беше цялата в драскотини и подутини. И отново Ион се видя жертва, за която се грижеха. Емил го превърза и той реши да остане така превързан, докато го видят всички момчета в село!

Изведнъж се чу силно бръмчене на самолет, който като че ли се сгромолясваше върху главите им. Децата се спогледаха. Друг път Ион би изтичал веднага навън да види, но сега, засрамен от случката с вълчицата, обуздаваше нетърпението си. Бръмченето на самолета продължи известно време над тях, после се отдалечи.

Надвечер децата отново притичаха до ниския свод.

Положението беше същото. Вратата беше здраво залостена с каменната чутура. Конете си стояха мирно и си хрупаха овес. Спъну, изтегнат в яслата, беше подложил лявата си ръка под главата, а в

дясната държеше пистолет, сякаш очакваше някого. Като проследиха погледа му, децата разбраха, че крадецът беше поставил гредата до отвора, та ако Станку реши да си отмъсти, да се спусне по нея и така да му падне в ръцете. Нямаше съмнение, че планът му беше такъв, особено ако се съди и по това, че не беше запалил свещ. Значи дебнеше. Биваше ли да го нападнат при тия обстоятелства? Обаче ако се бавеха още, можеха да бъдат нападнати от другите бандити. Освен това и нощта настъпваше, а те не смееха да изведат конете в тъмнината, за да не се загубят. Спряха се в една от средните галерии да се съветват и да обмислят плана за нападение. Необходимо беше да участвуват и трите момчета. В случай на опасност или дори поражение единственото нещо, което Сандина трябваше да направи, беше, да продължи в тайната стая опитите на Емил да съобщи по радиопредавателя какво е положението им. Целия следобед Емил беше викал конефермата и беше упражнявал Сандина, която още преди два дена знаеше вече добре азбуката.

Сандина остана в тайната стая. Сменяше непрекъснато компресите на болния. Стъмняваше се и нея все повече я дострашаваше. Крадецът дишаше бързо с полуотворени очи. Колкото пъти докоснеше горещото му чело, Сандина трепваше уплашено, готова да побегне. Стъпките на момчетата се отдалечаваха и заглъхваха. Дали щяха да успеят?

Думитрица беше обмислял всичко продължително. Стратегическият план беше разгледан от тримата. Сега се въоръжиха с една мрежа от дебели въжета, едно одеяло, на което четирите ъгли бяха завързани с въжета, три щита, с които щяха да се бранят, няколко приклади от пушки и лъкове, които щяха да оставят под ниския свод в случай на крайна необходимост.

Когато стигнаха под ниския свод, видяха, че Спъну — спи, като заклан. Наистина ли спеше или се преструваше? За да предотвратят всяка измама, действуваха и те по същия начин, но с голяма предпазливост. Измъкнаха се един по един от ниския каменен свод и се заровиха в сламата, разпиляна по земята на вълни. Затрупани с по купчина слама на гърба, те започнаха да се примъкват към яслата, дете спеше бандитът. Придвижването ставаше много бавно, за да не събудят подозрения в Спъну. Той продължаваше да лежи и да хърка. Само конете се поотдръпваха. Когато стигнаха до яслата, момчетата

застанаха от двете ѝ страни и приготвиха оръжието си. Застанаха така, та куршумът да не ги засегне, ако бандитът неочаквано се събуди и стреля. Та нали видяха, че стиска пистолет? Сложиха пред себе си щитовете, да им бъдат под ръка, нагласиха въжетата над одеялото, метнаха го изведнаж над Спъну и е учудваща бързина завързаха четирите краища за долните ъгли на яслата. Крадецът изкрещя, гръмна през одеялото и се опита да се измъкне, ала децата, прикривайки се под щитовете, завързаха краищата на въжената мрежа под яслата, като още веднъж ги преметнаха около Спъну. Краката на Спъну още риташа. С други въжета децата овързаха и краката му.

Бандитът успя да гръмне още няколко пъти. Куршумите отидоха напразно. Той се мъчеше със страшна сила да се освободи. С едно върховно усилие успя да освободи ръцете си.

Опасността за децата беше явна. Те се опитаха да хванат ръцете на крадеца, но с дясната си ръка той развъртя една кама. Тогава Ион изтича и с донесения за миг приклад перна камата. Ударът изтръгна камата от ръката на крадеца и тя падна на земята. Плененият се разяри още повече. Той се замята, замъчи се да се освободи, като крещеше и ругаеше. Единият ъгъл на одеялото се измъкна от въжето и се събра под краката му. Очевидно беше, че Спъну няма намерение да се предаде.

Думитрица даде знак и трите момчета се напънаха и катурнаха яслата. По тоя начин Спъну остана захлупен на земята като в клетка. Децата натрупаха отгоре още една ясла, дъски и греди и с голяма мъка домъкнаха една от каменните чутури и го затиснаха и с нея.

Сега купът от тежести едва се поклащаше навремени. Прегракналите крясъци на пленения все повече пресипваха и се превръщаха в някакво хъркане. Чак сега Ион провря ръце през дървената решетка на яслата и почна да рови. Но чантата я нямаше. Изглежда крадецът се бе размислил и я беше скрил на друго място. Ала намери още един револвер и кутия патрони. Взе ги, вдигна от земята и камата, изправи се и запита другите с поглед. Децата останаха за момент нерешителни. Бяха се изморили. После занесоха оръжието и щитовете в дъното на ниския свод. След това тихичко отвориха вратата, за да изведат конете. Животните сами се втурнаха по коридора. Думитрица и Емил ги подтикваха леко, като ги милваха по хълбока и по шията.

В този момент се разнесоха познатите изсвирвания. Момчетата се вкамениха. Конете продължиха да излизат. Като си дадоха сметка, че табунът навярно щеше да бъде върнат от съучастниците на Спъну, момчетата изоставиха конете и се върнаха в скривалището си. Изглежда Спъну беше разбрал, че му идва помощ, и се беше умълчал. Децата се свряха зад първия завой на галерията и зачакаха. След малко чува неразбрани гласове. Згаберча и Коцкан връщаха конете, викаха и псуваха и се мъчеха да освободят шефа си.

Скараха се и Згаберча тръшна на земята гредата, подпряна до отвора на стената.

— Чудя ти се, че си оставил гредата тук при прозореца, щом си бил сигурен, че Станку е избягал по нея. Или... си мислил да го пипнеш, ако се опита да те ограби?

Спъну бършеше потта си, пъхтеше и бърбореше нещо.

Децата разбраха, че Спъну не ги подозира. Той смяташе, че неговият неприятел, Станку, използвайки дълбокия му сън след продължителното напрежение, се е вмъкнал по гредата. Нападнат на тъмно и замаян още от съня, той не беше разбрал, че е нападател от повече души.

— Кой дявол ни караше, господарю, да си вземем беля на главата с тоя непрокопсан Станку...

— Нямахме накъде — чу се дебелият глас на Коцкан. — Трябваше да се сдружим с него, за да не ни издаде. Той беше дежурен нея нощ, когато ти дойде да ни дириш. Ако не беше се въртял около къщата на дядо Аксенте, нямаше да те усети Станку. Бях ти, казал, че живея в петата къща, като почнеш от плета... Ти си броил надлъж, вместо нашир.

— И защо снощи не каза нищо на Коцкан за Станку? — запита Згаберча. — Мислех си тая нощ, че си го скрил, защото го търси милицията. Затуй дойдохме двамата. Ти какво ще кажеш? Да бягаме ли? Ония докараха самолет, бръмчаха над гората, пускаха позиви. Утре ще обградят гората...

Уморен, Спъну ги гледаше тъпо, с отворени уста. След доста време той се съвзе, напери се и каза заповеднически:

— Върнете се пак там. Опитайте се да ги заблудите поне малко... кажете, че сте видели децата, като слизали от Яломица към Дунава.

— Никой няма да ни повярва, господарю.

— Па ще почнат и нас да подозират.

— Тогава подпалете края на гората, за да им попречим да влязат, а ние ще се махнем и тримата.

— Господарю, аз имам жена... Згаберча го остави жена му, когато национализираха конефермата, дигна всичко, каквото имаха, взе и децата... Ами аз какво да правя?

Спъну се изчерви от яд и напсува Коцкан.

После двамата крадци се отпавиха към вратата.

— Побързайте — подвикна им Спъну, като че ли се боеше да остане пак сам.

След това запали една стиска слама и освети с нея ниския свод, като се мъчеше да види по-надълбоко. Боеше се да не би неприятелят му да се е скрил там. И понеже нямаше смелост да влезе навътре, натрупа пред ниския свод греди и дъски и го запуши. Ион се върна бързо при запушения изход на ниската галерия и загледа между гредите. Успя да види как Спъну запали фенера, опита ловджийската пушка, оставена навярно от единия от крадците, и пак излезе. Дали Спъну щеше да се върне да спи тук? Или още тая нощ ще избяга заедно с конете?

Трите момчета се посъветваха и решиха всеки поред да стои тук да наблюдава Спъну и при нужда да повика и другите, които засега ще слязат в скривалището. Тръгнаха бавно опипом, оставяйки вратите полуотворени, за да не губят време с плочите. Когато стигнаха долу, почти се беше стъмнило. Сандина се беше сковала от страх, зъбите ѝ тракаха и едва можеше да говори. Но въпреки това тя сложи масата и им каза, че усилията ѝ да влезе във връзка с конефермата останали напразни. След като се навечеряха, Емил седна пак пред апарата. Другите останаха неподвижни. Опитът със Спъну трябваше да им вдъхне повече доверие в собствените им сили, но фактът, че бяха принудени да се оттеглят при появяването на другите двама крадци, ги обезкуражаваше. Мъчно им беше и като си помислиха, че са стояли спокойно в скривалището, когато над гората е летял самолетът и ги е дирил! Сега домашните им си мислеха, че са загубени или че са кой знае къде!

А ще могат ли да подновят борбата с крадците? Кой знае какво бяха скроили сега ония двамата и Спъну!

— А колко сполучливо пернах камата... — въздишаше Ион. — И как хубаво си лежеше Спъну под яслата... щяхме да си стигнем спокойно в къщи с конете, а той още нямаше да може да се измъкне.

Думитрица беше тъжен. Вярно е, крадците дойдоха по-рано, отколкото ги очакваха. Но и те проведоха нападението много късно! Единствен той беше виновен.

В тоя миг Емил каза:

— Тишина!

Сандина се приближи до него и заслуша.

Конефермата отговаряше! Кой беше хванал връзката?

Самата Александруца! Там бяха и Петрика, и Рижавия. Но ето, сега на апарата е бай Тоадер!

Децата така се развълнуваха, че макар да седяха на тъмно, за да не издават присъствието си, радостното им вълнение се чувствуваше по дишането. Как би се разскачал Ион от щастие! Как би хвърлил калпака си до тавана! И как би запляскала с ръце Сандина! Но трябваше да мируват и да пазят тишина.

— Намираме се в пещерата на крадците, в подземията на разрушения конак — съобщаваше Емил. — И четиримата сме тук, живи и здрави. Станку е при нас, ранен. Пещерата се намира във Вълчи дол, в долчинката, обрасла с храсти. Отличителни белези... Запустял кладенец и изгорял птичарник. Побързайте — казваше понататък Емил. — Атакувахме и щяхме да се върнем с конете, но идването на Коцкан и Згаберча ни попречи. Те са крадци. Побързайте — повтори Емил. — Крадците може да отидат другаде заедно с конете. Да задържим Станку. Дори и Спъну, ако ни нападне?

Емил беше прав. Едва сега Думитрица си спомни, че следите от огъня останаха като указание до отвора на тайната стая.

Емил слушаше, отговаряше, пак слушаше и той или Сандина обясняваха на другите за какво става дума.

Наистина ли са ги дирили със самолет? Ако знаеха, че тоя огромен, бръмчащ бръмбар, който чуха от скривалището си, е дирил тях!...

Сега се обаждаше ветеринарният лекар. Разбрали, че пазачът крадец развалил радиостанцията, когато научил, че децата са взели един апарат със себе си.

Уведомили бащата на Сандина и сега той бил в конефермата. Майката на Ион щяла да му купи нови дрехи... Децата да не мърдат от скривалището си и да не нападат. Животът им е по-важен от всичко. Милицията, подпомогната от хората на стопанството, щяла да обкръжи гората и Спъну щял да бъде заловен заедно с конете, с всичко. В момента, докато разговаряли, пристигнал Коцкан и бил арестуван. Згаберча успял да избяга. Да се завият добре и да спят, разбира се, ако смятат, че Станку не е опасен... Някой щял да остане дежурен край апарата в конефермата. Бай Тоадер се радвал за успеха на Думитрица и на целия отряд. Ионовата майка плачела за момчето си и вече не го наричала проклетник...

Емил се обърна към приятелите си. Боляха го очите, след като ги беше държал толкова време неподвижно приковани към лостчето на апарата. В мрака на тайната стая децата се мержелееха като светли сенки. Сега не знаеха какво им предстои да правят. Но се радваха, че всички от конефермата се бяха събрали в клуба да научат какво става с тях, да им се радват и да им се обадят с по няколко думи. И това им беше достатъчно. Все пак чувствуваха се герои. Има ли значение какво ще последва още! Нали те са спасителите на Сандина и откривателите на крадците... Да не говорим и за скритото съкровище тук в тая тайна стая, за което Емил не спомена нищо, понеже нямат доверие на Станку. Най-после и животът на този заблуден крадец, техен пленник, от когото можеха да изтръгнат кой знае какви сведения, се дължеше пак на спасителния отряд.

Ион беше забравил строгото мъмрене на Думитрица. Той смяташе, че беше заличил провинението си с оня чудесен удар, с който изби камата от ръцете на Спъну...

— Нещо нечувано ще бъде — радваше се Ион и потриваше ръце. — Аз смятам, че ще ни посрещнат с музиката от града. А като ни видят и с... казана, вие знаете кой... повече от сигурен съм, ще ни издигнат паметници...

Децата прихнаха от смях. И понеже беше тъмно, не можеше да се разбере дали се смееха на Ионовите фантазии или и те смятаха, че заслужават музика и паметници...

— И в цялата страна те ни сочат за пример, и децата ще пишат съчинения за нас — продължи Ион, окуражен от доброто настроение на приятелите си.

— Победата не е само наша, а и на нашите отряди. Ако не бяхме се съветвали с другарката Александруца, ако не бяхме правили състезания в Голям вир, може би няма ще да имаме смелост да тръгнем.

Изведнъж горе на отвора се показа пламък. Осветени, децата се спогледаха разтревожени. Думитрица стана пръв и даде знак да се оттеглят в ъгъла, дето лежеше Станку. Децата застанаха там прави, прилепени плътно към стената, та и да надникнеше някой вътре, нямаше да види нищо. Пламъкът угасна, обаче изглежда околността бе обхваната от пожар, защото през отвора продължаваше да влиза светлина. Децата стояха неподвижни. Не може да се каже, че бяха спокойни. Скоро прашенето и бученето на пожара се засили. Чуха се писъци на уплашени птици, остро виене, квичене и скимтене. През отвора нахлуваше горещ въздух и дим. Децата потръпваха, като слушаха страшния вой навън.

— Не е чудно Спъну да е запалил храстите, за да се увери, че никой не се крие в тях — каза Думитрица.

Без да се колебае, Ион напипа креслата и се изкачи до отвора да види какво става навън. Наоколо всичко беше в пламъци. Той беше виждал пожари отдалеч. Но сега беше друго нещо. Тяхното подземно жилище беше под самото пожарище. Тънките стебла на храстите горяха и пръскаха искри на всички страни. Наполовина изгорели листа се откъсваха и падаха в съседните храсти като предвестници на разруха. Засилен от вятъра, пожарът бързо обгърна всичко наоколо и към небето се понесе гъст, червеникав дим.

Ион слезе бавно и мълчаливо. Това беше толкова красноречиво за приятелите му, които познаваха добре неговия темперамент, че не го запитаха нищо.

Децата и раненият закашляха, задавени от дима. Очите им почнаха да сълзят и те усещаха, че се задушават. Безсмислено беше да останат повече тук. Решиха да се преместят в една от галериите, свързани с обора. Галериите нямаха отвори и димът не можеше да проникне там. Докато другите преместваха ранения, Емил се помъчи да съобщи в конфермата за положението. Ала се сети, че антената е изгоряла, и отложи засега предаването. След като се настаниха в една от галериите, Думитрица отиде до ниския свод да разбере какво става в обора.

Той надникна между натрупаните греди и с учудване видя, че фенерът е запален и Спъну седи спокоен. Отворът горе беше добре запушен, но вратата беше отворена. Какво беше намислил тоя жесток крадец? Дали не смяташе да се самоубива под пламъците заедно с конете и враговете си, които се намираха, както предполагаше той, нейде наблизко? Но когато Спъну разтвори кожената чанта, за която Сандина и Ион му бяха разказали, и почна да брои парите, момчето си даде сметка, че пожарът има съвсем друга цел. Думитрица се върна при другарите си и им каза какво е видял. Решиха непрекъснато да има един на пост при ниския свод, за да са осведомени за това, което става там.

Беше към полунощ. Уморени през деня, изпълнен с преживелици, децата заспаха сгушени. Само Думитрица остана на поста си при струпаните греди. Спъну мърмореше и пресмяташе, като ходеше насам-нататък. Най-последно се подпря на яслите и остана в очакване.

Понякога клепачите на момчето се затваряха за сън... Изморено от предния ден, то клюмаше и задрямваше. Ала колкото пъти брадичката му се удареше в гърдите, то трепваше и подскачаше. Времето напредваше. Като видя, че Спъну не мръдва, Думитрица тръгна назад, плъзгайки се по каменния под. Мина край заспалите си приятели, взе фенерчето и влезе в тайната стая. Димът беше се поразнесъл. През отвора горе едва се забелязваше трептящ слаб отблясък. Навярно пожарът беше угаснал. Думитрица се покатери по креслата и се измъкна навън. Изправи се върху една купчина топли камъни и обхвана с поглед, околността. Долчинката димеше наоколо като огнище, в което бяха горели пръчки и бурени. На север и на изток гората мълчеше мрачна и тъжна. Само небето над нея светеше между облаците дим, подобни на призраци. Защото на запад и на юг зад Думитрица бушуваше огнен полукръг. Огненият полукръг беше доста далеч, но Думитрица виждаше с ужас високите горящи клони, като ръце, издигнати за помощ. Стволовете като грамадни въглени се поваляха на земята. Пожарът в гората представляваше гледка, изпълнена с толкова безнадеждност и отчаяние, че детето почувствува страшна мъка да притиска сърцето му. Възможно ли е един човек да предизвика такава бедствие? Към толкова много злини сега прибавяше и пожара, за да попречи на хората да го хванат, да разкрият

разбойничествата му! Думитрица просто не искаше да повярва. Не издържа повече пред тая: тъжна гледка и отиде да събуди Емил, да се опитат заедно да поправят антената. Жицата беше останала много къса. Донесоха апарата до стената и го поставиха на креслата над сандъка. Изрязаха обгорената антена и когато излязоха да я поставят вън, Думитрица забеляза, че звездите бледнееха, потопени в белезникава мъгла.

Дали пожарът се беше разпрострял на изток или се загоряваше? Ала светлата ивица на хоризонта растеше и осветяваше върховете на старите дървета. Долчинката представляваше черно пепелище. На юг гората още пламтеше.

Емил почна да предава последните новини. От конефермата веднага му отговориха. За да бъде сигурен, че господин Спъну няма да открие предаването, Думитрица отиде в галерията до обора да види какво става там. Като се приближи до входа на галерията, затрупан с греди, момчето видя светлина между гредите и чу гласа на Згаберча, който говореше бързо, прекъслечно и гласът му беше изпълнен със страх:

— Да бягаме! Нищо друго не ни остава! Милицията тръгна към гората заедно с хората. Тая вечер ни хванаха и както виждаш, аз се измъкнах. Но Коцкан остана в ръцете им. Казвах ти аз, на лошо мирише!

— Хм... Хм... — ръмжеше Спъну.

— Късмет имаме, че запали гората. Ама сега какво ще правим с конете? Ще ги оставим ли тук?

— Предпочитам да ги убия! — сопна му се разбойникът. — Как няма да ги вземем!? Ще ги закараме по на север. Гората нататък се разширява, краят и не можеш стигна. Ще пръснем конете тук-там, ще ги скрием из гъсталаците. Добри пари ще спечелим с тях. И дамгосаното може да се изличи с негасена вар... Ще остане голям белег от изгореното вместо буквите.

— Тогава да ги изкараме. Към Микшунещ не можем да тръгнем, защото лъката е открита и всеки може да ни види. А и те поеха към Фиербинц и виж, че са изскочили насреща ни. Ще трябва да вървим на север, все през горите на Власия.

Скоро двамата крадци започнаха да подкарват конете към изхода. Чу се шум от струпването на животните и от тропота на копитата им.

Думитрица се възползува от шума и бутна няколко дъски, за да вижда по-добре. Кобилите излизаха с кончетата и се отправяха по изходния коридор. Разбойниците останаха назад. Всеки напълни по една ловджийска пушка, Спъну праметна през гърдите си един ремък и закачи на него старата кожена чанта. После облече черната мушама и чантата остана под нея. Згаберча хвърли алчен поглед към чантата и се захла:

— Там държиш парите, а?

Спъну измърмори нещо в отговор и двамата излязоха. Значи крадците бяха заедно с конете. Без да се колебае, Думитрица отиде и събуди Ион, а на Сандина пошепна:

— Съобщи на Емил, че ние тръгваме. Стойте тук спокойно. Милицията се приближава към нас. Но ако крадците успеят да избягат с конете, целият ни труд ще отиде напусто.

Сандина замига в знак „а преданост и вяност, а Ион тръгна подир главатаря на отряда.

Значи все пак Думитрица се обляга повече на него — зарадва се Ион, — щом него е избрал да го придружава. Хе! Хе! Знаеше си той! Затърка ръце и следвайки примера на главатаря, блъсна с рамо барикадата пред галерията. Гредите се търколиха с шум. Момчетата влязоха в обора, огледаха се наоколо и поеха по следите на бегълците. Тръгваха без стрели и без тояги, само с щитовете, окачени на гърбовете им, компаса и бинокъла. Какво беше намислил Думитрица? Вървяха в тъмния сводест коридор. Тук като че ли нямаше жива душа, но те вървяха на пръсти, да не би къртенето на стъпките им все пак да ги издаде. Когато стигнаха до вратата, хмеловата завеса се клатеше пред изхода като истинско перде, забравено в запустяла къща със счупени прозорци. Конете стояха пред вратата, струпани на едно място, побутваха се с муцуни, а сънливите кончета трепереха в утринния хлад.

Децата останаха скрити зад пердето от хмел. Тук пред изхода и наляво гората се беше запазила незасегната от пожара и от нея лъхаше свежест.

— Накъде да тръгнем? — попита Спъну. — Тия животни се боят да вървят през изгорялата долчинка, ясно е! Там, на север, още гори една ивица. Сякаш е наблизо до кладенеца. Я да се опитаме да я угасим и да подкараме конете.

Възседнаха бързо и се отправиха нататък. Ала щом навлязоха в опожарените гъсталаци, конете се запрепъваха и спряха.

— Пари им — каза Згаберча. — Да ги зарежем и най-добре да се измъкнем сами, само с тия. Нали виждаш, че едва се върви. Какво ще правим с целия табун?

Ядосан, Спъну шибна коня си с бич. Горкото животно се спусна напред, но веднага се изправи на задните си крака и силно изцвили. Спъну отново го удари. Същото стори и Згаберча. Ударите се чуваха ту звучно, ту тъпо. Децата излязоха от скривалището си и се смесиха с конете, като следяха с поглед и със свити сърца как двете животни се мъчат, насилвани, да вървят из жарта, изведнъж отдалеч долетя гърмеж от пушка.

— Милиция! — изсъска Спъну. — Промъкнали са се през пожара! Да имат да вземат! Затуй ли съм пазил аз конете?! Ще ги избия до един! Нито мои, нито техни!

— Съвземи се, господарю! Искаш и ние ли да им паднем в ръцете? Хайде върви напред! Встрани сякаш пуши по-малко.

Отново пришпориха конете си. Те подскочиха още малко напред, после отново се изпружиха разтреперани на задните си крака, задърпаха се и диво зацвилиха. Животните упорствуваха, бореха се отчаяно за живота си, който чувствуваха застрашен.

Конете, скупчени пред входа, бяха обхванати от тревога. Все повече трепереха и нервничеха. Кончетата цвилеха жално като невинни деца, обречени на гибел. Животните отстъпиха назад, струпяха се на едно място, после почнаха да се пръскат към свежата гора.

— Сега е моментът — каза Думитрица шепнешком и Ион разбра.

Метнаха се на два от конете и като ги потупваха по хълбоците и ги милваха по муцуните и по напрегнатите шици, подкараха ги, говорейки им тихичко:

— Хайде, Медина! Ленора! Мъндруца!

Изплашени, конете се събираха около децата. Децата се отправиха на изток отначало съвсем бавно, после тръгнаха ходом и накрая препуснаха.

Известно време зад тях се чуваше отчаяното цвилене на конете, бити от Спъну. После всичко утихна. С очи в компаса, Думитрица

отблъскваше с ръка клоните, които му се изпречваха, и продължаваше да препуска в галоп.

Конете препускаха подире му, придружени от кончетата си. Ион яздеше след тях. Когато стигнаха в рядката гора, небето блестеше в пурпур. Думитрица спря на края на гората и зачака да се събере малкият табун. Когато и Ион се приближи, той му поръча:

— Внимавай! Ще държим медените щитове отзад, на гърба си, та ако крадците се спуснат да ни гонят и започнат да стрелят, да не ни убият. Ако улучат коня ти, просваш се на земята и оставаш неподвижен, похлупен от щита. За мене не бери грижа.

И продължиха пътя си. Лъката на Яломица изглеждаше безкрайна, ала далечината намаляваше под копитата, зажаднели да потичат на свобода по полето.

Горките животни! Тия красиви, великолепни, расови коне бяха стояли толкова време, наблъскани натясно в тъмното подземие! И тия нежни малки кончета, бъдещата гордост на конефермата, за които честните хора от стопанството бяха полагали толкова грижи!

Свежият утринен полъх, широкото поле и росната трева ободряваха конете и им възвръщаха игривостта.

Така си мислеше Думитрица, вперил поглед във върбите на хоризонта, зад които трябваше да стигнат. Наведен напред, впил ръце в шията на коня, той сякаш цепеше въздуха. Гривата на коня го шибаше по заруменялото лице, косите му се развяваха и сините му очи блестяха палаво и уверено.

Ей сега ще стигнат! Трябва да стигнат! Трябва да спаси приятелите си и конете.

На края на лъката се показа река Яломица, блеснала като сребро. Между върбите надничаше огнената зора, небето аленееше и огледалната повърхност на водата блещукаше. Ион се провикна отдире:

— Ура-а-а! «Пълноводната река Сенегал! Спасени сме!» — и като видя, че Думитрица не се обръща, продължи: — Яломица! Яломица!

Ала Думитрица смени посоката, отправяйки се към моста. Оттам беше по-лесно да се мине към Микшунеш, отколкото през брода на реката, който бе станал, кой знае колко дълбок.

Тъкмо тогава се чуха изстрели. Дали милицията е пристигнала? Да не би да ги смята за крадци и стреля по тях?

Думитрица обузда коня си, спря и загледа с бинокъла. Спъну идваше откъм гората. С насочена пушка той препускаше, със страшна бързина. Искаше да им пресече пътя към моста. Думитрица препусна като вихър. Почувствуваха сякаш опасността, конете го следваха и цвилеха уплашено. Изстрелите зачестиха. Два коня паднаха. Когато пак погледна назад, Думитрица видя как Ион падна на земята заедно с коня си. Спъну се приближаваше. Той мина край раненото момче, като изстреля още няколко патрона към него, и продължи към реката. Неочаквано Думитрица се изтърколи от коня си. Разбойникът летеше към него, с очи изскочили от орбитите. Момчето нямаше време да яхне друг кон. Добре, че бродът беше само на няколко крачки. То се затича нататък. Спъну стреля няколко пъти, без да го улучи, като крещеше:

— Няма да се изплъзнеш от ръцете ми! Ти ще ми платиш заради ония голтаци, дето обсебиха конете ми, и за всичко, което изпатих и има да патя!

Момчето скочи във водата и заплува към другия бряг. Ала когато Спъну понечи да скочи с коня си във водата, животното се отдръпна. «Защо ли разбойникът не стреля вече? Дали е свършил патроните?» — питаше се Думитрица.

Слязъл от коня, Спъну нагази в реката. Очите му гледаха кръвнишки. Той държеше пушката в ръка и удряше“ с нея там, където подозираше, че момчето плава под водата. После захвърли пушката и се гмурна надълбоко. Водата забълбука и се размъти. След малко над водата почнаха да се появяват ту момчето, ту Спъну. Най-после Спъну хвана момчето за крака. Скърцайки със зъби, той го повлече към един водовъртеж. Момчето се мъчеше да се измъкне, но Спъну го теглеше силно за глезена и плуваше с една ръка в размътената река. Водата сякаш се завъртя с още по-голяма сила. Безброй силни, въртеливи браздички шумяха, сплитаха се и ги теглеха към дъното. Дълбочината ги поглъщаше. Самият Спъну се зашемети и изтърва крака на момчето. Но Думитрица знаеше как да се измъква от водовъртежи. Той се отпусна леко на: гръб и водата го изтласка на повърхността като тапа. Гмурна се пак отвъд въртопа и изплува до брега. Изправи се задъхан и се взря назад. Видя, че Спъну се бори с водовъртежа. Ту главата, ту

краката му се показваха над водата. После тялото му се завъртя като пън, потъна надолу и водата го погълна.

Някакво необикновено чувство разтърси гърдите на Думитрица. Той подскочи, без да съзнава какво иска да прави. След миг Спъну не се виждаше вече. Водата потече пак спокойна и блестяща. Далеч надолу из трептящите гънки на реката като че ли се мярна нещо черно, после всичко се успокои и Яломица затече несмущавана.

Момчето остана със зареян поглед. Цвиленето на конете отвъд реката и жалното цвилене на малките кончета го накараха да се опомни. Когато разбра, че Ион не дава никакъв признак на живот, той се спусна нататък. Ранен, свит под щита, Ион стенеше тихо. Думитрица го вдигна на гърба си, качи го до себе си на коня и се отпрати към моста, съкрушен и ужасен от това, което се беше случило.

Ала сега насам препускаше една група конници. Бяха милиционери, придружавани от хора от стопанството, от селата Лунка и Микшунец. Някои от хората почнаха да прибират конете. Двама милиционери успяха да заловят Згаберча и го вързаха стегнато да не мърда. Другите се отправиха с Думитрица към разрушения конак и влязоха в подземието, дето Емил и Сандина чакаха разтревожени до радиопредавателната станция.

Отпаднал от болките, причинени от раните му, Ион не можеше да мисли за нищо. По-късно, когато се събуди в една бяла стая, измит и превързан, и научи как бе завършила тяхната важна експедиция, затвори очи измъчен и за пръв път сълзи потекоха по бузите му. Тъкмо сега ли трябваше да лежи в болницата и да не може да влезе победоносно в стопанството заедно с целия отряд... И сигурно другите ще бъдат посрещнати от пионерите с барабани и тропети... Ще има много хора... музика...

[1] Мърджелуш — умалително на манисто. Б.пр. ↑

[2] Брума — слана. Б.пр. ↑

[3] Вънтураш — ветреца. Б.пр. ↑

[4] Фулджер — светкавица. Б.пр. ↑

[5] Вифор — вихър. Б.пр. ↑

[6] Бъръган — безводна равнина (около 80 км) югоизточната част на Н. Р. Румъния. Б.пр. ↑

[7] Вьнтичел — ветрец. Б. пр. ↑

[8] От вижелис — виелица. Б. пр. ↑

[9] Става дума за румънската приказка Харап-алб. Б.пр. ↑

[10] Конак — чокойска къща в чифлик. Б.пр. ↑

Издание:

Домница Молдовяну. Четири деца в старата гора.

Издателство „Народна младеж“, София, 1963

Редактор: Милка Молерова

Художник: Румен Скорчев

Художествен редактор: Тончо Тончев

Технически редактор: Лазар Христов

Коректор: Величка Герова

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.